เอกสารยุทธศาสตร์และการพัฒนากองทัพ
พ.ศ. ๒๕๖๙ - ๒๕๘๐

Ministry of Defence

WHITE PAPER
2026 - 2037

สารบัญ

บทที่ 1 สารจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม 1
บทที่ 2 บทสรุปผู้บริหาร 2
บทที่ 3 บทนำ 6
3.1 กล่าวทั่วไป 6
3.2 เหตุผลความจำเป็นในการจัดทำ เอกสารยุทธศาสตร์และการพัฒนากองทัพ พ.ศ. 2569 - 2580 (Ministry Of Defence White Paper 2026 - 2037) 7
3.3 วัตถุประสงค์ของการจัดทำ White Paper 9
บทที่ 4 ขอบเขตและอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม 10
4.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 (หมวด 5 หน้าที่ของรัฐ) 10
4.2 พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 มาตรา 8 10
4.3 พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2551 มาตรา 8 (อำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม) 10
4.4 ยุทธศาสตร์ชาติ 10
4.5 นโยบายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง 12
4.6 สรุปภารกิจและหน้าที่ของกระทรวงกลาโหมตามกฎหมาย และนโยบายที่เกี่ยวข้อง 12
บทที่ 5 สภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคง 13
5.1 สถานการณ์ระดับโลก 13
5.2 สถานการณ์ระดับภูมิภาค 13
5.3 สถานการณ์ประเทศรอบบ้าน 14
5.4 สถานการณ์ภายในประเทศ 14
5.5 สรุปความท้าทายด้านความมั่นคงที่ส่งผลกระทบต่อการป้องกันประเทศ 15
บทที่ 6 กำหนดบทบาทของกระทรวงกลาโหมในอนาคต (พ.ศ. 2580) 17
6.1 แนวความคิดการสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับต่างประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ 18
6.2 แนวความคิดการผนึกกำลังป้องกันประเทศ และรักษาผลประโยชน์ของชาติ 21
6.3 แนวความคิดการปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ 24
6.3.1 กล่าวทั่วไป 25
6.3.2 การบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์ 25
6.3.2.1 การบริหารจัดการบุคลากรของกระทรวงกลาโหม 25
6.3.2.2 การพัฒนาปรับปรุงการระดมสรรพกำลังเพื่อการทหาร การกำลังสำรอง และการสัสดี 28
6.3.2.3 การพัฒนาปรับปรุงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สื่อสาร ไซเบอร์และกิจการอวกาศ 31
6.3.2.4 การพัฒนาระบบการจัดหายุทโธปกรณ์กลาโหม 36
6.3.2.5 การพัฒนาปรับปรุงด้านการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและงานวิจัย 37
6.3.2.6 การบริหารงบประมาณของกระทรวงกลาโหม 41
6.3.3 การเตรียมกำลังและใช้กำลังกองทัพ 42
6.3.3.1 การปฏิบัติการร่วมกองทัพไทย 43
6.3.3.2 กำลังทางบก 47
6.3.3.3 กำลังทางเรือ 50
6.3.3.4 กำลังทางอากาศ 53
6.3.3.5 การปฏิบัติการร่วมทางไซเบอร์ 55
6.3.3.6 การปฏิบัติการทางอวกาศ 57
บทที่ 7 การปรับปรุงการบริหารจัดการและโครงสร้างของกระทรวงกลาโหมในอนาคต (พ.ศ. 2580) 59
7.1 สำนักงานรัฐมนตรีกระทรวงกลาโหม 59
7.2 สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม 59
7.3 กองบัญชาการกองทัพไทย 59
7.4 กองทัพบก 59
7.5 กองทัพเรือ 60
7.6 กองทัพอากาศ 60
7.7 หน่วยงานที่ควรเป็นข้าราชการพลเรือนกลาโหม 60

บทที่ 8 ปัจจัยแห่งความสำเร็จ 61
8.1 ความต่อเนื่องของนโยบาย 61
8.2 งบประมาณสนับสนุน 61
8.3 การปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบ คำสั่ง เพื่อรองรับการดำเนินการ 62
บทที่ 9 บทสรุป 63

บทที่ 1 สารจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

กระทรวงกลาโหมได้จัดทำ “เอกสารยุทธศาสตร์และการพัฒนากองทัพ พ.ศ. 2569 - 2580” หรือ “Ministry Of Defence White Paper 2026 - 2037” ฉบับนี้ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่บทบาทและหน้าที่ รวมทั้งแนวทางการพัฒนาศักยภาพและเสริมสร้างขีดความสามารถของกระทรวงกลาโหม เพื่อให้กับส่วนราชการภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป ได้รับทราบ และเข้าใจถึงเหตุผลความจำเป็นในการเตรียมความพร้อมกำลังกองทัพทั้งด้านกำลังพล ยุทโธปกรณ์ รวมถึงแนวทางการพัฒนาระบบราชการและการบริหารงบประมาณของกระทรวงกลาโหม ตลอดจนแนวความคิดในการใช้กำลัง อันจะส่งผลเกิดความร่วมมือและการบูรณาการจากทุกภาคส่วน และทำให้กองทัพมีความพร้อมในการปฏิบัติภารกิจการป้องกันประเทศและการสนับสนุนรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติและการพัฒนาประเทศและการช่วยเหลือประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารฉบับนี้ ได้มีการทบทวนบทบาทและหน้าที่กระทรวงกลาโหมตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ กฎหมาย รวมทั้งได้มีการประเมินสภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคงในทุกมิติและความท้าทายที่อาจเกิดขึ้น ตลอดจนหลักนิยมการรบและการพัฒนาเทคโนโลยีทางทหารที่ส่งผลกระทบต่อการป้องกันประเทศ ตั้งแต่ปัจจุบันจนถึงปี พ.ศ. 2580 ซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดบทบาทและภารกิจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหมที่เหมาะสมในอนาคต การกำหนดแนวทางการเตรียมกำลังและใช้กำลังกองทัพที่ชัดเจน มีเอกภาพ สามารถจัดทำแผนงาน/โครงการที่สอดคล้องกับกรอบงบประมาณที่ได้รับจากรัฐบาล และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม

กระทรวงกลาโหมหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์แก่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงกลาโหม สำหรับใช้เป็นกรอบแนวทางในวางแผนพัฒนาหน่วยตามความรับผิดชอบ และทำให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นในการบริหารราชการของกระทรวงกลาโหมที่ดำเนินการด้วยความโปร่งใส และยึดมั่นในผลประโยชน์ของประเทศชาติ และความสงบสุขของประชาชนเป็นสำคัญ

(นายภูมิธรรม เวชยชัย)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

บทที่ 2 บทสรุปผู้บริหาร

การจัดทำ “เอกสารยุทธศาสตร์และการพัฒนากองทัพ พ.ศ. 2569 - 2580” หรือ “Ministry Of Defence White Paper 2026 - 2037” มีวัตถุประสงค์เพื่อให้กระทรวงกลาโหมมีกรอบแนวทางในการพัฒนาทั้งด้านการเตรียมกำลังและการใช้กำลังที่ชัดเจน นำไปสู่การจัดทำแผนงาน/โครงการรองรับ ให้บรรลุผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม โดยมีแนวความคิดในการดำเนินการที่สำคัญ ได้แก่ 1) **การปรับปรุงโครงสร้างกระทรวงกลาโหม** ให้มีขนาดเหมาะสมกับภารกิจและภัยคุกคาม รวมทั้งการบรรจุข้าราชการพลเรือนกลาโหมในอนาคต 2) **ความทันสมัย** โดยการพัฒนาหลักนิยมการรบของกองทัพเพื่อรองรับปฏิบัติการร่วมในหลายมิติ (Multi - Domain Operations) ระบบปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (Network Centric Operations: NCO) และนวัตกรรมและเทคโนโลยีเกิดใหม่ (Emerging Technology) มาสนับสนุนภารกิจของกระทรวงกลาโหม 3) **การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถ** ประกอบด้วย **ด้านกำลังพล** มุ่งเน้นการพัฒนาขีดความสามารถกำลังพลให้มีความรู้และทักษะเพียงพอกับภารกิจที่ได้รับมอบ นำเทคโนโลยีมาชดเชยกับกำลังพลที่ปรับลดลง พัฒนาระบบกำลังพลสำรองโดยเน้นคุณภาพมากกว่าปริมาณ **ด้านยุทโธปกรณ์** มุ่งเน้นการซ่อมปรับปรุงยุทโธปกรณ์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและยืดอายุการใช้งาน การจัดหายุทโธปกรณ์ที่สอดคล้องกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และหลักนิยมการรบที่เปลี่ยนแปลงไป และการพัฒนาระบบการจัดหายุทโธปกรณ์แบบรวมศูนย์ **การบริหารราชการทั่วไป** มุ่งเน้นการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาหน่วยงานสังกัดในกระทรวงกลาโหม และ**การบริหารงบประมาณ** ที่มุ่งเน้นให้สามารถดำเนินการได้อย่างประหยัด โปร่งใส มีประสิทธิภาพ สามารถดำเนินการตรวจสอบได้

การทบทวนอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม ประกอบด้วย 1) **อำนาจหน้าที่ที่ระบุไว้ตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง** โดยพิจารณาขอบเขตและอำนาจหน้าที่ ตามบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 มาตรา 52 พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 มาตรา 8 และพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2551 มาตรา 8 (อำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม) 2) **การสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ** ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ที่มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข” ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ที่มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ คือ “ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน และมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น” และยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ที่มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ คือ “การตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส ผ่านการมีหน่วยงานภาครัฐที่มีโครงสร้างและภารกิจที่เหมาะสม และวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ของส่วนรวม เปิดโอกาสให้ทุก ๆ ภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการบริการสาธารณะ ตรวจสอบการดำเนินการของหน่วยงาน” และ 3) **การสนับสนุนนโยบายรัฐบาล และนโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม** อาทิ การปรับปรุงโครงสร้างการจัดกองทัพ อัตรากำลังพล และยุทโธปกรณ์ให้มีความทันสมัยและสามารถตอบสนองต่อการคุกคามและภัยความมั่นคงรูปแบบใหม่ในศตวรรษที่ 21 การปรับรูปแบบการเกณฑ์ทหารเป็นแบบสมัครใจ การปรับปรุงการฝึกนักศึกษาวิชาทหารให้เป็นแบบสร้างสรรค์ และการปรับปรุงกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงกลาโหมให้มีความทันสมัย โปร่งใส ตรวจสอบได้

การประเมินแนวโน้มสภาวะแวดล้อมและความท้าทายด้านความมั่นคง ที่จะส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติภารกิจของกระทรวงกลาโหม ตั้งแต่ปัจจุบันจนถึง ปี พ.ศ. 2580 ประกอบด้วย สถานการณ์ระดับโลก ระดับภูมิภาค ประเทศรอบบ้าน และภายในประเทศ เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ในการป้องกันประเทศ การพัฒนาขีดความสามารถที่ต้องการ เพื่อรองรับภัยคุกคามและความท้าทายที่จะเกิดขึ้นในรูปแบบของ “ภัยคุกคามแบบผสมผสาน” (Hybrid Threats) ซึ่งเกิดจากการผสมผสานระหว่างภัยคุกคามทางทหารกับภัยคุกคามที่ไม่ใช่ทางทหาร

ร่วมกับปฏิบัติการด้านอื่น ๆ ทั้งทางการทูต การเมือง สังคมจิตวิทยา เศรษฐกิจ และการปฏิบัติการข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ **สรุปความท้าทายด้านความมั่นคงที่ส่งผลกระทบต่อการป้องกันประเทศ** ภัยคุกคามทางทหาร (Traditional Threats) อาจมีสาเหตุมาจากความขัดแย้งในพื้นที่อ้างสิทธิ์ การแย่งชิงทรัพยากร การรุกล้ำอธิปไตย ตลอดจนผลกระทบจากปัญหาด้านเสถียรภาพของประเทศเพื่อนบ้าน และภัยคุกคามที่มิใช่ทางทหาร (Non-Traditional Threats) โดยมีประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ การแข่งขันด้านภูมิรัฐศาสตร์ (Geopolitical Competition) โดยชาติมหาอำนาจ ภัยคุกคามทางไซเบอร์ (Cyber Threats) อาชญากรรมข้ามชาติ (Transnational Criminal) การก่อการร้าย (Terrorism) การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) สงครามในพื้นที่สีเทา (Gray Zone Warfare) และสงครามข้อมูลข่าวสาร (Information Warfare)

บทบาทของกระทรวงกลาโหมในอนาคต (พ.ศ. 2580) โดยยึดถือตามแนวความคิดทางยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม 3 ประการ ได้แก่

1) การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับต่างประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ (Security Cooperation) เป็นการสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับต่างประเทศ และองค์การระหว่างประเทศมีแนวทางการดำเนินการ ได้แก่ 1) เสริมสร้างความสัมพันธ์ และความไว้เนื้อเชื่อใจ โดยเฉพาะกับประเทศรอบบ้าน และประเทศสมาชิกอาเซียน 2) เสริมสร้างความเป็นปึกแผ่นของประชาคมอาเซียนและความเป็นแกนกลางของอาเซียน 3) เสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับประเทศมหาอำนาจ และประเทศที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์อย่างสมดุล 4) เสริมสร้างความร่วมมือในการพัฒนาขีดความสามารถทั้งในด้านการปฏิบัติการทางทหาร และการปฏิบัติการทางทหารที่ไม่ใช่สงคราม 5) ส่งเสริมการมีบทบาทของไทยในเวทีระหว่างประเทศ 6) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการระหว่างประเทศ 7) เสริมสร้างความร่วมมือเพื่อสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ การวิจัยและพัฒนาทางทหาร และ 8) ขับเคลื่อนการดำเนินการสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับมิตรประเทศอย่างบูรณาการ

2) แนวความคิดการผนึกกำลังป้องกันประเทศและรักษาผลประโยชน์ของชาติ (United Defence) เป็นการนำทรัพยากรที่เป็นพลังอำนาจของชาติทุกประเภท ทั้งด้านการทหาร การเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มาบูรณาการตั้งแต่ยามปกติ เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดย**ในยามปกติ**กระทรวงกลาโหมจะดำเนินการพัฒนากำลังพล ยุทโธปกรณ์ กลไกการบริหารจัดการ และข้อมูลทรัพยากรเพื่อการป้องกันประเทศ เสริมสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน เพื่อสนธิกำลังคนและทรัพยากรของประเทศอย่างมีแบบแผนเป็นระบบตั้งแต่ยามปกติ ประสานงานกับต่างประเทศเพื่อเตรียมความพร้อมในการขอรับสนับสนุนทรัพยากรของมิตรประเทศและสร้างความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ รวมทั้งเฝ้าตรวจการคุกคามผลประโยชน์แห่งชาติและรักษาเส้นทางคมนาคมที่สำคัญ **ในสถานการณ์ฉุกเฉินหรือภาวะวิกฤต** จะต้องสามารถจัดกำลังและยุทโธปกรณ์ปฏิบัติภารกิจการแก้ไขปัญหาความมั่นคงตามที่ได้รับมอบหมายจากรัฐบาลได้ทุกรูปแบบและทุกระดับความรุนแรง **ในยามสงคราม** จะต้องสามารถบูรณาการพลังอำนาจของชาติด้านอื่น ๆ เพื่อสนับสนุนการป้องกันประเทศได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

3) แนวความคิดการปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ (Active Defence) เป็นแนวคิดในการปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ โดยการจัดเตรียมกำลัง เสริมสร้าง พัฒนา และบริหารจัดการทรัพยากรทางทหารทั้งมวล ให้กองทัพสามารถพึ่งตนเองได้ และมีความพร้อมในการใช้กำลังเพื่อการป้องปราม แก้ไข และยุติความขัดแย้ง แบ่งออกเป็น 2 ระดับ ประกอบด้วย

- การบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์ โดยมีแนวทางการดำเนินการ ได้แก่ 1) การพัฒนาการบริหารจัดการบุคลากรของกระทรวงกลาโหม โดยดำเนินการปรับลดกำลังพลให้มีความเหมาะสม การนำข้าราชการพลเรือนกลาโหม

มาบรรจุทดแทนข้าราชการทหาร และการพัฒนาบุคลากรของกระทรวงกลาโหม 2) การพัฒนาปรับปรุงการระดมสรรพกำลังเพื่อการทหาร การกำลังสำรอง และการสัสดี 3) การพัฒนาปรับปรุงด้านเทคโนโลยี สื่อสาร ไซเบอร์และกิจการอวกาศ 4) การพัฒนาระบบการจัดหายุทโธปกรณ์กลาโหม เพื่อพัฒนาแนวทางการจัดหาแบบยุทโธปกรณ์แบบรวมศูนย์ในอนาคต 5) การพัฒนาปรับปรุงด้านการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและงานวิจัย และ 6) การบริหารงบประมาณของกระทรวงกลาโหม

- การเตรียมกำลังและใช้กำลังกองทัพ โดยมีแนวทางการดำเนินการ ได้แก่ 1) **กองทัพไทย** มุ่งเน้นเตรียมกำลัง ทางบก ทางเรือ และทางอากาศ ให้มีขีดความสามารถในปฏิบัติการร่วม ในการปฏิบัติการหลายมิติ (Multi-Domain Operations) 2) **กำลังทางบก** มุ่งเน้นการเตรียมกำลังและพัฒนาขีดความสามารถทั้งด้านโครงสร้างกำลัง (Force Structure) ความพร้อมรบ (Force Readiness) ความต่อเนื่องในการรบ (Sustainability) และความทันสมัย (Modernization & Investment) รวมทั้งขีดความสามารถในการสนองตอบการปฏิบัติภารกิจได้อย่างหลากหลาย (Multipurpose Forces) ทั้งการปฏิบัติการทางทหารเพื่อการป้องกันประเทศ และการปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือจากสงคราม 3) **กำลังทางเรือ** มุ่งเน้นการพัฒนาขีดความสามารถและกำลังรบทางเรือให้เท่าทันกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป (Technology Oriented) มีขนาดกำลังทางเรือที่เหมาะสม เป็นกำลังรบที่มีความเป็นอเนกประสงค์ (Multi - Purpose) ตอบสนองทั้งภารกิจหลักในการปองกันประเทศทางทะเลที่ครอบคลุมทั้งพื้นที่ปฏิบัติการฝั่งอ่าวไทย และทะเลอันดามัน 4) **กำลังทางอากาศ** มุ่งเน้นในการพัฒนากำลังทางอากาศให้มีความทันสมัย มีขีดความสามารถในการครองอากาศโดยการใช้การปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (NCO) 5) **การปฏิบัติการร่วมทางไซเบอร์** มุ่งเน้นพัฒนาขีดความสามารถด้านการปฏิบัติการร่วมทางไซเบอร์ของกองทัพไทย พัฒนาบุคลากร กระบวนการปฏิบัติงาน และพัฒนาเครื่องมือ/เทคโนโลยีให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง และ 6) **การปฏิบัติการทางอวกาศ** มุ่งเน้นให้มีความพร้อมในการเป็นหน่วยงานหลักของประเทศในการรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์ของชาติจากการใช้ทรัพยากรในห้วงอวกาศ ปกป้องภัยคุกคามที่เกิดจากวัตถุอวกาศ และดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพของการปฏิบัติการทางทหารที่มีเทคโนโลยีอวกาศเป็นส่วนสนับสนุน ผลักดันให้เกิดการนำเทคโนโลยีด้านอวกาศมาใช้อย่างเป็นรูปธรรม ด้วยการพัฒนากำลังพลและยุทโธปกรณ์ที่มีขีดความสามารถให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน

การปรับปรุงการบริหารจัดการและโครงสร้างของกระทรวงกลาโหมในอนาคต (พ.ศ. 2580)

1) สำนักงานรัฐมนตรีกระทรวงกลาโหม เป็นการปรับปรุงโครงสร้างการจัดและอัตรา ให้มีความเหมาะสมและสนับสนุนภารกิจของรัฐมนตรี กระทรวงกลาโหม ด้านงานรัฐสภา และคณะรัฐมนตรี งานรับเรื่องราวร้องทุกข์กระทรวงกลาโหม และงานจเรทหารทั่วไป โดยมีการทบทวนการปรับปรุงโครงสร้างเป็นระยะ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง รวมทั้งรองรับการจัดทำอัตราข้าราชการพลเรือนกลาโหมของสำนักงานรัฐมนตรีกระทรวงกลาโหม

2) สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม เป็นการจัดทำโครงสร้างให้มีความเหมาะสม เกิดความสมดุล ได้สัดส่วนกับภาระงานในความรับผิดชอบ โดยดำเนินการใน 2 ลักษณะ ได้แก่ 1) การปรับปรุงโครงสร้างการจัดและอัตราโดยใช้การปรับเกลี่ยอัตรากำลังพลภายใน ไม่มีผลทำให้อัตรากำลังพล ยอดอัตรากำลังพล และงบประมาณรายจ่ายกำลังพลภาครัฐทุกประเภทเพิ่มขึ้น และ 2) การปรับปรุงโครงสร้างการจัดและอัตรา รองรับการจัดทำอัตราข้าราชการพลเรือนกลาโหมของสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม

3) กองบัญชาการกองทัพไทย เป็นการจัดทำโครงสร้างให้มีความเหมาะสมกับภารกิจ และพิจารณาแปรอัตรากำลังพลของหน่วย เป็นข้าราชการพลเรือนกลาโหม โดยดำเนินการแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ได้แก่ 1) ส่วนบังคับบัญชา 2) ส่วนเสนาธิการร่วม 3) ส่วนปฏิบัติการ 4) ส่วนกิจการพิเศษ และ 5) ส่วนการศึกษา

4) กองทัพบก ดำเนินการปรับปรุงโครงสร้างหน่วยตามแผนพัฒนากองทัพบก เพื่อรองรับการปฏิบัติการทางทหารภารกิจทางทหารในทุกสภาวะของความขัดแย้งทั้งในส่วนของการป้องกันประเทศและการปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือจากสงครามปรับปรุงโครงสร้างหน่วยส่วนสนับสนุนการรบ และส่วนส่งกำลังบำรุงให้ได้สัดส่วนที่เหมาะสมกับโครงสร้างหน่วยส่วนกำลังรบ และปรับปรุงโครงสร้างหน่วยส่วนภูมิภาคให้มีขีดความสามารถและศักยภาพในการเผชิญกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ครอบคลุมพื้นที่เขตความรับผิดชอบ รวมทั้งปรับปรุงโครงสร้างหน่วยส่วนบัญชาการ ส่วนการฝึกศึกษาและหลักนิยม และส่วนการพัฒนาประเทศให้มีความสามารถตามพันธกิจที่กำหนด

5) กองทัพเรือ เป็นการปรับปรุงโครงสร้างส่วนกำลังรบตามยุทธศาสตร์กองทัพเรือฯ และแผนต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ โดยการใช้การปรับปรุงโครงสร้างส่วนกำลังรบเป็นหลัก รวมทั้งการปรับปรุงโครงสร้างส่วนอื่น ๆ ประกอบด้วย ส่วนบัญชาการ ส่วนยุทธบริการ และส่วนการศึกษาและวิจัย เพื่อให้ส่วนต่าง ๆ สามารถสนับสนุนส่วนกำลังรบให้ดำรงความพร้อมในการปฏิบัติการได้อย่างต่อเนื่อง

6) กองทัพอากาศ จัดทำโครงสร้างให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ สมุดปกขาวกองทัพอากาศ แนวทางการใช้กำลังกองทัพอากาศ และแนวความคิดการปฏิบัติการในแต่ละด้าน เพื่อให้มีความเหมาะสมกับภารกิจ และเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติการร่วม โดยแบ่งโครงสร้างหน่วยงาน ออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ 1) กลุ่มงานส่วนบัญชาการ 2) กลุ่มงานส่วนกำลังรบ 3) กลุ่มงานส่วนสนับสนุนการรบ และ 4) กลุ่มงานส่วนการฝึกศึกษาและวิจัย

7) หน่วยงานที่ควรเป็นข้าราชการพลเรือนกลาโหม โดยพิจารณาตามกำหนดหน่วยงานในสังกัดกระทรวงกลาโหม ที่ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ 1) การปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ยุทธบริเวณ และ 2) การกำหนดยุทธศาสตร์และแผนทางทหาร ข่าวกรองทางทหาร หลักนิยมทางทหาร การจัดทำอัตราทหาร และการศึกษาทางทหาร โดยในระยะแรกให้ความสำคัญกับการจัดทำโครงสร้างฯ และบรรจุข้าราชการพลเรือนกลาโหม จำนวน 4 สายงาน ได้แก่ 1) สายงานด้านการแพทย์และพยาบาล 2) สายงานด้านการเงิน 3) สายงานด้านการตรวจสอบภายใน และ 4) สายงานด้านการศึกษา

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ เป็นความท้าทายอย่างยิ่งที่จะทำให้การดำเนินการตาม “เอกสารยุทธศาสตร์การพัฒนากองทัพ พ.ศ. 2569 - 2580” บรรลุผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งทุกฝ่ายจะต้องร่วมกันเพื่อให้สามารถดำเนินการได้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย ความต่อเนื่องของนโยบาย การสนับสนุนงบประมาณอย่างเหมาะสม การปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบ คำสั่ง เพื่อรองรับการดำเนินการ นอกจากนี้ เพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ยังต้องมีการสร้างการรับรู้ให้กำลังพลในกองทัพและภาคส่วนอื่น ๆ รวมถึงประชาชนทั่วไป เพื่อให้เกิดความเข้าใจและเกิดความร่วมมือในการพัฒนากองทัพให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมถึงมีความเชื่อมั่นในการบริหารราชการของกระทรวงกลาโหม และเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ เพื่อให้กระทรวงกลาโหมเป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง มีกองทัพชั้นนำที่มีความทันสมัย และมีศักยภาพทางทหารที่ทัดเทียมกับประเทศในภูมิภาค มีบทบาทสำคัญในด้านความมั่นคงของรัฐ เป็นที่เชื่อมั่นของประชาชน และมีบทบาทนำในการส่งเสริมความมั่นคงของภูมิภาคตลอดไป

บทที่ 3 บทนำ

3.1 กล่าวทั่วไป

จากสภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคงในปัจจุบัน ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ยากต่อการควบคุม และไม่อาจคาดการณ์เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต โดยมีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง อาทิ การแข่งขันระหว่างประเทศมหาอำนาจ และขั้วอำนาจต่าง ๆ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ภาวะโลกไร้พรมแดนอันเนื่องมาจากกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศซึ่งก่อให้เกิดภัยพิบัติธรรมชาติที่รุนแรง รวมถึงโรคอุบัติใหม่ ทำให้โลกอยู่ในสภาวะของ VUCA World ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่มีความผันผวน (Volatility) ความไม่แน่นอน (Uncertainty) ความสลับซับซ้อน (Complexity) และความคลุมเครือ (Ambiguity) ภัยคุกคามมีความรุนแรงและขยายวงกว้างมากกว่าในอดีต และมีความเชื่อมโยงในหลายมิติทั้งการเมือง การทหาร เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนมีแนวโน้มเป็นการผสมผสานระหว่างภัยคุกคามรูปแบบเก่า (Traditional Threats) และภัยคุกคามรูปแบบใหม่ (Non - Traditional Threats) ที่เรียกว่า ภัยคุกคามแบบผสมผสาน (Hybrid Threats)

ประกอบกับสภาพเศรษฐกิจโลกที่อยู่ในสภาวะชะลอตัว ทำให้งบประมาณด้านความมั่นคงของประเทศมีจำกัด โดยสถิติสัดส่วนงบประมาณกระทรวงกลาโหมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 - 2567 พบว่าลดลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งต่ำกว่าความต้องการงบประมาณตามยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศที่กำหนดไว้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 2 ต่อ GDP (สถิติงบประมาณกระทรวงกลาโหม ปี พ.ศ. 2563 - 2567 เฉลี่ยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 1 ต่อ GDP) ดังนั้นกระทรวงกลาโหมจึงต้องมีการบริหารจัดการงบประมาณอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ โดยจะมุ่งเน้นพัฒนาขีดความสามารถกำลังรบมากกว่าปริมาณกำลังรบ เพื่อให้กองทัพยังคงมีพร้อมในการปฏิบัติภารกิจที่ได้รับมอบหมาย สามารถเผชิญกับภัยคุกคามและความท้าท้ายในทุกมิติ ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง

งบประมาณ	GDP			งบประมาณประเทศ			งบประมาณของกระทรวงกลาโหม					
	ประมาณการ (ขึ้นวางแผน งปม.)	เพิ่มจากปีก่อน		วงเงิน	เพิ่มจากปีก่อน		คำขอ	พ.ร.บ.	เพิ่มลดจากปีก่อน		เปรียบเทียบกับ	
		จำนวน	%		จำนวน	%			เพิ่ม/ลด	%	GDP	งปม.ประเทศ
2560	14,876,300	1,393,300	10.3%	2,923,000	203,000	7.5%	271,710.03	**213,985.31**	7,247.50	3.51%	1.44%	7.32%
2561	16,029,200	1,152,900	7.7%	2,900,000	-23,000	-0.8%	236,522.98	**218,635.41**	4,650.10	2.17%	1.36%	7.54%
2562	17,573,300	1,544,100	9.6%	3,000,000	100,000	3.4%	296,270.56	**227,445.75**	8,810.34	4.03%	1.29%	7.58%
2563	17,836,700	263,400	1.5%	3,200,000	200,000	6.7%	285,739.24	**232,089.23**	4,643.49	2.04%	1.30%	7.25%
(หลังปรับโอน)								212,179.64	-15,266.11	-6.71%	1.19%	6.63%
2564	18,444,700	608,000	3.4%	3,285,962	85,962	2.7%	294,297.66	**215,193.04**	3,013.40	1.42%	1.17%	6.55%
2565	17,328,000	-1,116,700	-6.1%	3,100,000	-185,962	-5.7%	250,949.44	**201,666.42**	-13,526.62	-6.29%	1.16%	6.51%
2566	17,861,100	533,100	3.1%	3,185,000	85,000	2.7%	243,630.69	**194,498.73**	-7,167.69	-3.55%	1.09%	6.11%
2567	19,077,730	1,216,630	6.8%	3,480,000	295,000	9.3%	228,702.77	**195,743.96**	1,245.23	0.64%	1.03%	5.62%
2568	**19,570,126**	492,396	2.6%	**3,752,700**	272,700	7.8%	251,373.75	**200,923.78**	5,179.82	2.65%	1.03%	5.35%

รวมทั้งรัฐบาลยังได้สนับสนุนให้มีการปรับโครงสร้างของหน่วยงานความมั่นคงให้มีความเหมาะสมกับภารกิจและมีความทันสมัย สามารถตอบสนองต่อการคุกคามและภัยความมั่นคงรูปแบบใหม่ในศตวรรษที่ 21 เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการพิทักษ์เอกราช สร้างความมั่นคง และความปลอดภัยในทุกพื้นที่ของประเทศ รวมทั้งสนับสนุนการพัฒนาและการแก้ไขปัญหาภัยคุกคามและภัยพิบัติ เพื่อช่วยเหลือประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ

กระทรวงกลาโหมจึงต้องดำเนินการปรับปรุงการบริหารจัดการและโครงสร้างของกระทรวงกลาโหม โดยจัดทำ “เอกสารยุทธศาสตร์และการพัฒนากองทัพ พ.ศ. 2569 - 2580” หรือ “Ministry Of Defence White Paper 2026 - 2037” เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินการ ซึ่งจะกล่าวถึงการทบทวนอำนาจหน้าที่ที่ระบุไว้ตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการประเมินแนวโน้มสภาวะแวดล้อมและความท้าทายด้านความมั่นคงที่จะส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติภารกิจของกระทรวงกลาโหม ตั้งแต่ปัจจุบัน จนถึง ปี พ.ศ. 2580 เพื่อนำไปสู่การกำหนดวัตถุประสงค์ในการป้องกันประเทศ และการกำหนดบทบาทของกระทรวงกลาโหมในอนาคตที่เหมาะสม โดยยึดถือตามแนวความคิดทางยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม 3 ประการ ได้แก่ 1) แนวความคิดการสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับต่างประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ (Security Cooperation) 2) แนวความคิดการผนึกกำลังป้องกันประเทศและรักษาผลประโยชน์ของชาติ (United Defence) และ 3) แนวความคิดการปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ (Active Defence) (รายละเอียดใน บทที่ 6 กำหนดบทบาทของกระทรวงกลาโหมในอนาคต (พ.ศ. 2580)) ตลอดจนการกำหนดแนวทางการพัฒนาหน่วยงานของกระทรวงกลาโหมที่ชัดเจนต่อไป

3.2 เหตุผลความจำเป็นในการจัดทำ เอกสารยุทธศาสตร์และการพัฒนากองทัพ พ.ศ. 2569 - 2580 (Ministry Of Defence White Paper 2026 - 2037)

เพื่อให้กระทรวงกลาโหมมีกรอบแนวทางในการพัฒนาทั้งด้านการเตรียมกำลังและการใช้กำลังที่ชัดเจน ซึ่งจะนำไปสู่การจัดทำแผนงาน/โครงการรองรับ ให้บรรลุผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป โดยมีแนวความคิดในการดำเนินการที่สำคัญ ดังนี้

1) การปรับปรุงโครงสร้างกระทรวงกลาโหม โดยการกำหนดบทบาทภารกิจหน่วยงานให้มีความชัดเจน ปรับปรุงโครงสร้างอัตราหน่วยงานให้มีขนาดเหมาะสมกับภารกิจและภัยคุกคาม ควบรวมหน่วยงานที่มีภารกิจซ้ำซ้อน เพื่อลดยอดกำลังพล และยุบหน่วยงานที่หมดความจำเป็น หรือไม่ทันสมัย รวมทั้งการจัดประเภทข้าราชการให้มีความเหมาะสม และการปรับปรุงอัตราและโครงสร้างหน่วยรองรับการบรรจุข้าราชการพลเรือนกลาโหมในอนาคต

2) ความทันสมัย โดยการพัฒนาหลักนิยมการรบของกองทัพให้ทันสมัย เพื่อให้สามารถการปฏิบัติการร่วมในหลายมิติ (Multi - Domain Operations) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาระบบปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (Network Centric Operations: NCO) เพื่อสนับสนุนการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงาน (Information Sharing) และสร้างการตระหนักรู้ถึงสถานการณ์ที่เกิดขึ้นร่วมกัน (Situation Awareness)

ทำให้เกิดความประสานสอดคล้องและรวดเร็วในการสั่งการและควบคุมบังคับบัญชา รวมทั้งนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบูรณาการพลังอำนาจของชาติ ทรัพยากรทางทหาร และการบริหารจัดการการใช้กำลังทหารได้อย่างประสานสอดคล้องและสนับสนุนซึ่งกันและกัน สามารถพัฒนาขีดความสามารถตามคุณลักษณะของแต่ละเหล่าทัพให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ตลอดจนการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัย นวัตกรรมและเทคโนโลยีเกิดใหม่ (Emerging Technology) ระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI Technology) มาสนับสนุนภารกิจของกระทรวงกลาโหม ทั้งในการป้องกันประเทศ และบริหารราชการทั่วไป

3) การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถ

ด้านกำลังพล มุ่งเน้นการพัฒนาขีดความสามารถกำลังพลให้มีความรู้และทักษะเพียงพอกับภารกิจที่ได้รับมอบ โดยจัดทำแผนพัฒนากำลังพลทั้งด้านการศึกษาอบรมและการฝึก บรรจุกำลังพลในจำนวนที่เหมาะสมสอดคล้องกับภารกิจ นำเทคโนโลยีมาชดเชยกับกำลังพลที่ปรับลดลง บริหารจัดการกำลังพลด้วยความโปร่งใสตามหลักคุณธรรม พัฒนาคุณภาพชีวิตของกำลังพลเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน พัฒนาระบบกำลังพลสำรองโดยเน้นคุณภาพมากกว่าปริมาณ รวมทั้งเปิดโอกาสผู้หญิงเข้ารับราชการทหาร เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรของประเทศจากอัตราการเกิดที่ลดลง แนวความคิดของคนในสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งคนรุ่นใหม่ (Generation Z Alpha และ Beta) ที่มีความสนใจและให้ความสำคัญกับงานด้านการทหารหรือความมั่นคงลดลง ตลอดจนแนวคิดความเท่าเทียมระหว่างเพศ (Gender Equality) (ซึ่งส่งผลให้เกิดความท้าทายในการเตรียมกำลังของกองทัพในอนาคต)

ด้านยุทโธปกรณ์ มุ่งเน้นการซ่อมปรับปรุงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และยืดอายุการใช้งานยุทโธปกรณ์ที่มีอยู่เดิม ให้ยังคงสามารถดำรงการปฏิบัติภารกิจได้อย่างต่อเนื่อง และอยู่ในระดับความพร้อมรบที่กำหนด หากต้องมี **การจัดหายุทโธปกรณ์เพื่อเสริมสร้างความทันสมัย** จะต้องสอดคล้องกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และการพัฒนาหลักนิยมการรบที่เปลี่ยนแปลงไป โดยกำหนดความต้องการและความเร่งด่วนให้สอดคล้องกับภัยคุกคามและเหมาะสมกับสถานภาพด้านงบประมาณของประเทศ รวมทั้งดำเนินการตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และระเบียบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อความโปร่งใส มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อทางราชการ นอกจากนี้จะมี**การพัฒนาระบบการจัดหายุทโธปกรณ์แบบรวมศูนย์** โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพในการปฏิบัติการร่วมเป็นสำคัญ และพิจารณาจัดหาแบบบูรณาการในส่วนของยุทโธปกรณ์ที่มีวงเงินงบประมาณสูง หรือเทคโนโลยีสูง และยุทโธปกรณ์ที่ใช้ร่วมกันระหว่างเหล่าทัพ ซึ่งส่งผลให้เกิดการจัดซื้อในปริมาณที่เหมาะสม เกิดความคุ้มค่า และเพิ่มอำนาจต่อรอง ในการจัดหายุทโธปกรณ์กับผู้ผลิตโดยมีการถ่ายทอดเทคโนโลยี หรือ Offset Policy รวมทั้งส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ เพื่อให้สามารถนำไปสู่การผลิตและบรรจุใช้งานในอัตราของเหล่าทัพ และลดการจัดซื้อจากต่างประเทศ และทำให้กองทัพสามารถพึ่งพาตนเองได้

การบริหารราชการทั่วไป มุ่งเน้นการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาหน่วยงานสังกัดในกระทรวงกลาโหมให้สามารถปฏิบัติงานเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ลดขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ไม่จำเป็นและมีความซ้ำซ้อน รวมทั้งมีการปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่งต่าง ๆ ให้มีความทันสมัย เพื่อให้หน่วยงานในกระทรวงกลาโหมสามารถปฏิบัติภารกิจทั้งในยามปกติ และแก้ไขสถานการณ์ที่อาจจะกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนหรือเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐได้ทันท่วงที

การบริหารงบประมาณ มุ่งเน้นให้สามารถดำเนินการได้อย่างประหยัด โปร่งใส มีประสิทธิภาพสามารถดำเนินการตรวจสอบได้ และสอดคล้องกับระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ใหม่ (New GFMIS Thai) และระบบการจัดการงบประมาณแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e - Budgeting) ตลอดจนมุ่งเน้นการปรับลดสัดส่วนงบประมาณแผนงานพื้นฐานและแผนงานบุคลากรของกระทรวงกลาโหม เพิ่มงบประมาณในการพัฒนากองทัพให้ทันสมัยมากขึ้น โดยนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้เพื่อทดแทนกำลังพล

3.3 วัตถุประสงค์ของการจัดทำ White Paper

3.3.1 เพื่อให้ทราบถึงแนวโน้มสภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคง และภัยคุกคาม/ความท้าทายที่อาจเกิดขึ้นกับประเทศไทยในอนาคต ซึ่งส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติภารกิจของกระทรวงกลาโหม

3.3.2 เพื่อให้กระทรวงกลาโหมมีแนวทางการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของกองทัพที่ชัดเจน หน่วยขึ้นตรงกระทรวงกลาโหมสามารถนำไปใช้เป็นกรอบแนวทางในการเตรียมกำลังและใช้กำลังได้อย่างประสานสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้สามารถปฏิบัติการร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพ นำไปสู่การปรับปรุงโครงสร้างการจัดหน่วยให้มีขนาดกะทัดรัด เหมาะสม ทันสมัย รวมทั้งการจัดทำแผนงาน/โครงการรองรับที่สอดคล้องกับภัยคุกคาม บริบทของการเปลี่ยนแปลงในอนาคต และสถานการณ์ด้านงบประมาณของประเทศ

3.3.3 เพื่อให้หน่วยงานด้านความมั่นคง ส่วนราชการภาครัฐ เอกชน และประชาชน ทราบถึงบทบาทของกระทรวงกลาโหมในอนาคต เหตุผลและความจำเป็นในการพัฒนากองทัพเพื่อให้มีความพร้อมในการปฏิบัติภารกิจตามบทบาทที่กำหนด เพื่อให้สามารถบูรณาการกับทุกภาคส่วนในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงที่สำคัญของชาติตามแนวคิดความมั่นคงแบบองค์รวม (Comprehensive Security) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนเป็นการสร้างความมีส่วนร่วมในการพัฒนากองทัพ และสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นกับประชาชนว่ากระทรวงกลาโหมได้มีการวางแผนการใช้งบประมาณแผ่นดินซึ่งเป็นเงินภาษีของประชาชนอย่างคุ้มค่า มีความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้

บทที่ 4 ขอบเขตและอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม

4.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 (หมวด 5 หน้าที่ของรัฐ)

ขอบเขตและอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหมในปัจจุบันได้ยึดถือตามบทบัญญัติตาม**รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 มาตรา 52** ที่กำหนดให้ “รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งอาณาเขตและเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย เกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติ ความมั่นคงของรัฐ และความสงบเรียบร้อยของประชาชน เพื่อประโยชน์แห่งการนี้ รัฐต้องจัดให้มีการทหาร การทูต และการข่าวกรองที่มีประสิทธิภาพ กำลังทหารให้ใช้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศด้วย”

4.2 พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 มาตรา 8

กำหนดให้กระทรวงกลาโหมมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและรักษาความมั่นคงของราชอาณาจักรจากภัยคุกคามทั้งภายนอกและภายในประเทศ การรักษาผลประโยชน์แห่งชาติ สนับสนุนการพัฒนาประเทศและราชการอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหมหรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงกลาโหม

4.3 พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2551 มาตรา 8 (อำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม)

นอกจากนี้ **พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ.2551 ตามมาตรา 8** ยังกำหนดให้กระทรวงกลาโหม มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ 1) พิทักษ์รักษาเอกราชและความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรจากภัยคุกคามทั้งภายนอกและภายในราชอาณาจักร ปราบปรามการกบฏและการจลาจล โดยจัดให้มีและใช้กำลังทหารตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหรือตามที่มีกฎหมายกำหนด 2) พิทักษ์รักษา ปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ตลอดจนสนับสนุนภารกิจของสถาบันพระมหากษัตริย์ 3) ปกป้อง พิทักษ์รักษาผลประโยชน์แห่งชาติและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข พัฒนาประเทศเพื่อความมั่นคงตลอดจนสนับสนุนภารกิจอื่นของรัฐในการพัฒนาประเทศ การป้องกันและแก้ไขปัญหาจากภัยพิบัติและการช่วยเหลือประชาชน 4) ศึกษา วิจัย พัฒนา และดำเนินการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหารด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศ และด้านกิจการอวกาศเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทั้งนี้ เพื่อสนับสนุนภารกิจของกระทรวงกลาโหมและความมั่นคงของประเทศ และ 5) ปฏิบัติการอื่นที่เป็นการปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือจากสงครามเพื่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร หรือปฏิบัติการอื่นใด ทั้งนี้ ตามที่มีกฎหมายกำหนดหรือตามมติคณะรัฐมนตรี

4.4 ยุทธศาสตร์ชาติ

รวมทั้ง**รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 65** ได้บัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน ซึ่งจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อสนองตอบต่อ**ผลประโยชน์แห่งชาติ (National Interest)** อันได้แก่ 1) การมีเอกราช อธิปไตย 2) การดำรงอยู่อย่างมั่นคงและยั่งยืนของสถาบันหลักของชาติ 3) การดำรงอยู่อย่างมั่นคงของชาติและประชาชนจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ 4) การอยู่ร่วมกันในชาติอย่างสันติสุขเป็นปึกแผ่น มีความมั่นคงทางสังคม ท่ามกลางพหุสังคมและการมีเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ 5) ความเจริญเติบโตของชาติ ความเป็นธรรมและความอยู่ดีมีสุขของประชาชน 6) ความยั่งยืนของฐานทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงทางพลังงานและอาหาร 7) ความสามารถในการรักษาผลประโยชน์ของชาติภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ และ 8) การอยู่ร่วมกันอย่างสันติประสานสอดคล้องกันด้านความมั่นคง

ในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลกอย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี” โดยยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580 ซึ่งเป็นแผนระดับที่ 1 ตามกลไกยุทธศาสตร์ชาติ แบ่งออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

กระทรวงกลาโหมเป็นหน่วยงานสนับสนุนการขับเคลื่อน**ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง** ที่มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข” โดยมีประเด็นที่ต้องดำเนินการ ได้แก่ 1) การรักษาความสงบภายในประเทศ 2) การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง 3) การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ 4) การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ และ 5) การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม รวมทั้ง**ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน** ที่มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ คือ ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน และมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้นโดยมีประเด็นที่ต้องดำเนินการ ได้แก่ อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต (อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ) และ**ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ** ที่มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ คือ การตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส ผ่านการมีหน่วยงานภาครัฐที่มีโครงสร้างและภารกิจที่เหมาะสม และวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ของส่วนรวม เปิดโอกาสให้ทุก ๆ ภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการบริการสาธารณะ ตรวจสอบการดำเนินการของหน่วยงาน โดยมีประเด็นที่ต้องดำเนินการ ได้แก่ 1) ภาครัฐมีขนาดเล็กลง เหมาะสมกับภารกิจ ส่งเสริมให้ประชาชนและทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ 2) ภาครัฐมีความทันสมัย และ 3) ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

สำหรับแผนระดับที่ 2 ตามกลไกยุทธศาสตร์ชาติ กระทรวงกลาโหมรับผิดชอบขับเคลื่อน**แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง (หลัก)** ประเด็นการต่างประเทศ ประเด็นอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต และประเด็นการบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ รวมทั้งรับผิดชอบขับเคลื่อน**นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ** นโยบายและแผนความมั่นคงที่ 2 **การปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ และการพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศ (หลัก)** ตลอดจนสนับสนุนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนนโยบายและแผนความมั่นคงอื่น ๆ เช่น การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติพื้นที่ชายแดน การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล การป้องกันและแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ การบริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมือง และผู้โยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ การป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ การป้องกัน ปราบปรามและแก้ไขปัญหายาเสพติด การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงทางไซเบอร์ การป้องกันและแก้ไขปัญหาการก่อการร้าย การสร้างดุลยภาพระหว่างประเทศ การบริหารจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขและโรคติดต่ออุบัติใหม่ การพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมแห่งชาติ และบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติ การพัฒนาระบบข่าวกรองแห่งชาติ การบูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคง และการเสริมสร้างความมั่นคงเชิงพื้นที่

4.5 นโยบายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

กระทรวงกลาโหมได้ดำเนินการตาม**นโยบายรัฐบาล และนโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมที่สำคัญ** อาทิ การปรับปรุงโครงสร้างการจัดกองทัพ อัตรากำลังพล และยุทโธปกรณ์ให้มีความทันสมัยและสามารถตอบสนองต่อการคุกคามและภัยความมั่นคงรูปแบบใหม่ในศตวรรษที่ 21 การปรับรูปแบบการเกณฑ์ทหารเป็นแบบสมัครใจ การปรับปรุงการฝึกนักศึกษาวิชาทหารให้เป็นแบบสร้างสรรค์ และการปรับปรุงกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงกลาโหมให้มีความทันสมัย โปร่งใส ตรวจสอบได้

4.6 สรุปภารกิจและหน้าที่ของกระทรวงกลาโหมตามกฎหมาย และนโยบายที่เกี่ยวข้อง

จากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงกลาโหมตามที่กล่าวแล้วเห็นได้ว่า กระทรวงกลาโหมไม่ได้มีหน้าที่เฉพาะในเรื่องการป้องกันประเทศเพียงอย่างเดียว แต่กฎหมายยังได้กำหนดอำนาจหน้าที่ไว้ครอบคลุมภารกิจอื่นด้วย ได้แก่ การพิทักษ์รักษาสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ การสนับสนุนรัฐบาลในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง (อาทิ การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด การป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงทางไซเบอร์ การป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ การบริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมือง การป้องกันและแก้ไขปัญหาการก่อการร้าย การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ การป้องกันและแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติพื้นที่ชายแดนและทางทะเล ฯลฯ) รวมถึงการพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน ตลอดจนการปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือจากสงคราม (Military Operations Other Than War: MOOTW) อาทิ การปฏิบัติการเพื่อสันติภาพในกรอบของสหประชาชาติ (Peacekeeping Operations: PKO) การช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและบรรเทาภัยพิบัติ (Humanitarian Assistance and Disaster Relief: HADR) และการอพยพพลเรือน (Noncombatant Evacuation Operations: NEO) การดำรงเสรีภาพในการเดินเรือและการเดินอากาศ (Ensuring Freedom of Navigation and Over Flight) และการปองกันเรือสินคา (Protection of Shipping) ฯลฯ)

ดังนั้น กระทรวงกลาโหมจึงต้องให้ความสำคัญ ทั้งการพัฒนาศักยภาพกองทัพเพื่อการป้องกันประเทศและรองรับภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากรัฐบาล ซึ่งในอนาคตมีแนวโน้มที่จะขยายบทบาทและต้องบูรณาการความร่วมมือกับส่วนราชการอื่น และภาคประชาชนมากยิ่งขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงในมิติต่าง ๆ รวมถึงการปกป้องผลประโยชน์ของชาติ ทั้งที่ไม่สามารถวัดเป็นมูลค่าทางเศรษฐกิจได้ โดยเฉพาะอำนาจอธิปไตยและบูรณภาพแห่งดินแดนของประเทศไทย รวมทั้งที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจจำนวนมาก (ปัจจุบันมูลค่าการค้าชายแดนและผ่านแดนอยู่ที่ประมาณ 1.74 ล้านล้านบาทต่อปี มูลค่าทางเศรษฐกิจของทะเลประเทศไทยอยู่ที่ประมาณ 24 ล้านล้านบาทต่อปี และการขนส่งทางอากาศที่มีผู้โดยสารกว่า 120 ล้านคนต่อปี ปริมาณเที่ยวบินกว่า 790,000 เที่ยวบิน รวมถึงการขนส่งสินค้ากว่า 1.2 ล้านตันต่อปี) ตลอดจนกองทัพจะต้องเป็นหลักประกันความมั่นคงปลอดภัยให้กับประเทศชาติ และความสงบสุขของของประชาชน

บทที่ 5 สภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคง

ในห้วงปี พ.ศ. 2571 - 2580 มีสภาวะแวดล้อมในระดับโลก ระดับภูมิภาค และปัจจัยที่จะส่งผลกระทบต่อความมั่นคง ที่ควรนำมาประกอบการพิจารณา เพื่อกำหนดแนวคิดในการพัฒนาขีดความสามารถทางทหารของกองทัพไทยดังนี้

5.1 สถานการณ์ระดับโลก

การแข่งขันของชาติมหาอำนาจ มีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงมากขึ้น จากความพยายามที่จะขยายอิทธิพลของตน ซึ่งส่วนใหญ่เกิดในภูมิภาคเอเชีย อาทิ การแข่งขันระหว่างยุทธศาสตร์ Free and Open Indo Pacific กับ Belt and Road Initiative การแข่งขันในภูมิภาคต่าง ทั้งในภูมิภาคตะวันออกกลาง เอเชียตะวันออกและเอเชียใต้ เป็นต้น นำไปสู่การแข่งขันในด้านต่าง ๆ เช่น เศรษฐกิจ เทคโนโลยี การเมือง การทหาร โดยแต่ละฝ่ายจะหลีกเลี่ยงการกระทบกระทั่งด้วยกำลังทหารโดยตรง แต่จะเป็นการดำเนินการผ่านตัวแทน (Proxy) ทั้งทางตรงและทางอ้อม

ความขัดแย้งด้วยการใช้กำลังทหาร ความขัดแย้งด้วยการใช้กำลังทหารยังคงมีโอกาสเกิดขึ้นได้ เช่น สงครามรัสเซีย - ยูเครน และ สงครามอิสราเอล - ฮามาส ส่งผลให้เกิด การถดถอยของเศรษฐกิจในภาพรวม ราคาพลังงานที่สูงขึ้น อีกทั้งเป็นตัวเร่งให้เกิดการพัฒนา ทั้งในด้านเทคโนโลยีและรูปแบบในการทำสงครามในอนาคต มีการพัฒนาอาวุธยุทโธปกรณ์และเครื่องมือ ที่มีเทคโนโลยีสูง และนำมาใช้ในการปฏิบัติการทางทหาร เพื่อสร้างความได้เปรียบและเพิ่มประสิทธิภาพ ในการสู้รบ อาทิ อาวุธความเร็วเหนือเสียง (Hypersonic Weapon) อาวุธยิงระยะไกลที่มีความแม่นยำสูง และระบบอากาศยานไร้คนขับ (Unmanned Aerial Systems: UAS)

ความขัดแย้งในเอเชียตะวันออกและทะเลจีนใต้ ปรากฏความความขัดแย้งในหลายพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง อาทิ คาบสมุทรเกาหลี ช่องแคบไต้หวัน และทะเลจีนใต้ เป็นปัญหาที่มีความซับซ้อนและมีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากขึ้น ขณะที่ชาติมหาอำนาจจะแสวงโอกาสในการเข้ามาแทรกแซง และขยายความขัดแย้งให้เกิดการแบ่งขั้วทางการเมืองโลก แผ่ขยายอิทธิพล และแย่งชิงผลประโยชน์เพื่อให้มีความได้เปรียบเหนือชาติมหาอำนาจฝ่ายตรงข้าม ขณะที่คู่ขัดแย้งในพื้นที่ทับซ้อนทางทะเล มีแนวโน้มขยายขีดความสามารถทางเรือของตน เพื่อปกป้องซึ่งศักยภาพที่เพิ่มขึ้นดังกล่าวจะส่งผลกระทบให้เกิดการแข่งขันพัฒนากำลังรบของประเทศในภูมิภาค รวมทั้งเป็นภัยคุกคามต่อประเทศในภูมิภาคและส่งผลกระทบต่อการขนส่งทางทะเลในพื้นที่ใกล้เคียง โดยเฉพาะอ่าวไทยซึ่งเป็นเส้นทางการคมนาคมในการขนส่งสินค้าเข้า - ออกประเทศไทย

สภาพอากาศแบบสุดขั้ว (Extreme Weather) ปัญหาภาวะโลกร้อนทวีความรุนแรงไปจนถึงสภาวะที่เรียกว่า “โลกเดือด” หรือ “Global Boiling” ทำให้โลกต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศที่ผันผวนและรุนแรงกว่าปกติ เช่น คลื่นความร้อน (Heat Waves) ความแห้งแล้ง ฝนตกหนัก พายุรุนแรง ที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตและระบบนิเวศทางธรรมชาติอย่างรุนแรง

การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีอย่างฉับพลัน (Disruptive Technology) การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ จำเป็นต้องพึ่งพาเทคโนโลยีมากขึ้น ทำให้ภัยคุกคามทางไซเบอร์ส่งผลกระทบและมีความเสี่ยงสูงมากขึ้นทั้งต่อหน่วยงานต่าง ๆ ประชาชนทั่วไป และรวมไปถึงกองทัพ

5.2 สถานการณ์ระดับภูมิภาค

พื้นที่อ้างสิทธิ์ หลายพื้นที่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ยังคงไม่สามารถเจรจาตกลงร่วมกันได้ที่อาจนำไปสู่การเผชิญหน้าด้วยกำลังทหาร เนื่องจากมีความจำเป็นต้องรักษาผลประโยชน์แห่งชาติ เช่น พื้นที่อ้างสิทธิ์ทางทะเลไทย 4 พื้นที่ ได้แก่ 1) ไทย - กัมพูชา พื้นที่ 26,000 ตารางกิโลเมตร 2) พื้นที่พัฒนาร่วม (JDA) ระหว่างไทย - มาเลเซีย 7,250 ตารางกิโลเมตร 3) พื้นที่ทับซ้อนในเขตเศรษฐกิจจำเพาะระหว่างไทย - เวียดนาม - มาเลเซีย และ 4) ไทย - เมียนมา ตั้งแต่ปากแม่น้ำกระบุรี/ปากจั่น จว.ระนอง ถึงทะเลเปิดระหว่างเกาะสุรินทร์ และเกาะคริสตี เป็นต้น

การแข่งขันสะสมอาวุธ จะก่อให้เกิดความหวาดระแวงระหว่างประเทศ อันจะเป็นอุปสรรคต่อการสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงและการทหารทหารของภูมิภาคในอนาคต

การก่อการร้ายและการบ่มเพาะแนวคิดสุดโต่ง นิยมความรุนแรง ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีความเสี่ยงที่จะถูกใช้เป็นทางผ่าน แหล่งพักพิง แหล่งจัดหาอาวุธ และการแสวงหาแนวร่วม มีการแสวงประโยชน์ด้วยการใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นเครื่องมือ และส่งผลให้มีการก่อเหตุจากแนวร่วมในรูปแบบที่หลากหลาย ทั้งการปฏิบัติในลักษณะของกลุ่มก่อการร้าย และการปฏิบัติการโดยลำพัง (Lone Wolf)

ปัญหาความมั่นคงทางทะเล ที่มีความสลับซับซ้อน มีความเชื่อมโยงกับขบวนการอาชญากรรมข้ามชาติ ซึ่งไม่สามารถแก้ปัญหาได้ด้วยรัฐใดรัฐหนึ่ง และมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ เช่น โจรสลัด การปล้นเรือ การลักลอบขนของหนีภาษี การค้ามนุษย์ การค้าอาวุธ และการค้าเสพติด เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีปัญหาภัยธรรมชาติ อุบัติเหตุทางทะเล โรคระบาดและปัญหาสิ่งแวดล้อม ซึ่งภัยคุกคามต่าง ๆ นั้นจะส่งผลกระทบต่อการเข้าถึงและการใช้ผลประโยชน์ทางทะเลของรัฐที่มีมูลค่ามหาศาลและมีความสำคัญทางเศรษฐกิจของประเทศ

5.3 สถานการณ์ประเทศรอบบ้าน

ปัญหาเสถียรภาพภายในประเทศเพื่อนบ้าน สถานการณ์ความขัดแย้งในประเทศเพื่อนบ้านยังมีแนวโน้มยืดเยื้อและส่งผลกระทบต่อความมั่นคงชายแดน ทำให้รัฐบาลต้องแบกรับปัญหาผู้หนีภัยจากการสู้รบและการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม เกิดการอพยพย้ายถิ่นฐาน การลักลอบหลบหนีเข้าเมือง การค้ามนุษย์ อาชญากรรมข้ามชาติ รวมทั้งกิจกรรมที่ผิดกฎหมายต่าง ๆ ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงตามแนวชายแดน รวมทั้งอาจส่งผลกระทบต่อความเป็นเอกภาพของอาเซียน จากการที่แต่ละประเทศมีมุมมองและสนับสนุนแนวทางการแก้ไขปัญหาที่แตกต่างกัน ทำให้ไทยต้องเผชิญกับความท้าทายในด้านการเมืองระหว่างประเทศในการแสดงจุดยืนต่อปัญหาต่าง ๆ อย่างรอบคอบและเหมาะสม

การแข่งขันอิทธิพลในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา และ สาธารณรัฐประชาชนจีน ต่างพยายามเข้ามามีบทบาทผ่านช่องทางการทูตแบบทวิภาคี และกรอบความร่วมมือกับประเทศในอนุภูมิภาคฯ เพื่อสร้างสภาวะที่เกื้อกูลต่อการดำเนินนโยบายและยุทธศาสตร์ของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศเพื่อนบ้านของไทยที่มีการเสริมสร้างขีดความสามารถทางทหารในลักษณะการสนับสนุนการจัดหาอาวุธยุทโธปกรณ์ประสิทธิภาพสูง การพัฒนาฐานทัพเรือ สนามบิน และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการป้องกันประเทศเพิ่มมากขึ้น และอาจใช้ขีดความสามารถที่ได้เสริมสร้างขึ้นแล้วดังกล่าว ด้วยการสนับสนุนการกลุ่มการเมืองภายในประเทศที่มีแนวคิดชาตินิยม และการสนับสนุนจากประเทศมหาอำนาจ นำมาใช้เพื่อจัดการความขัดแย้งกับประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งการใช้ประโยชน์จากความขัดแย้งกับประเทศเพื่อนบ้าน ในการแสวงหาคะแนนนิยมให้กับกลุ่มการเมืองของตน

5.4 สถานการณ์ภายในประเทศ

ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ การกระทำที่ผิดกฎหมายหลายอย่าง อาทิ การค้ายาเสพติด การค้าอาวุธ การค้ามนุษย์ การลักลอบเข้าเมือง การโจรกรรม การหลอกลวงทางโทรศัพท์ (Call Center) อาชญากรรมทางไซเบอร์ และการฟอกเงิน จะมีความเชื่อมโยงที่ซับซ้อนและมีลักษณะเป็นขบวนการระหว่างประเทศมากขึ้น ทำให้กลไกความร่วมมือระหว่างประเทศเป็นปัจจัยที่สำคัญในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

ปัญหาสาธารณภัยและภัยพิบัติ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลกที่แปรปรวนจะทวีความรุนแรงและมีความถี่มากยิ่งขึ้น และเป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละประเทศ

ปัญหายาเสพติด จะยังคงตรวจพบผู้กระทำผิดจำนวนมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งกลุ่มผู้เสพ กลุ่มผู้จำหน่าย และขบวนการค้ายาเสพติด โดยมีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและวิธีการใหม่ เพื่อให้ถูกตรวจจับโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ยากยิ่งขึ้น

ปัญหาความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ ความเคลื่อนไหวที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสถาบันฯ ได้เพิ่มระดับและขอบเขตที่กว้างขวาง ทั้งที่มีลักษณะเชื่อมโยงสถาบันฯ นำไปแสวงหาผลประโยชน์ทางการเมือง ตลอดจนมีการกล่าวอ้างความเท็จเพื่อดูหมิ่นใส่ร้ายอันเป็นการบ่อนทำลายต่อสถาบันฯ และการปรากฏแนวคิดในเชิงปฏิรูป รวมถึงการวิพากษ์วิจารณ์ประเด็นการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับการหมิ่นสถาบันฯ ที่ขัดต่อหลักสิทธิและเสรีภาพและสิทธิมนุษยชน อันเนื่องมาจากลุ่มที่เห็นต่างได้ประโยชน์จากการพัฒนาเทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศ

ปัญหาความขัดแย้งของคนภายในประเทศ การก่อความไม่สงบเนื่องจากสถานการณ์ทางการเมืองและความแตกต่างทางความคิดของคนในชาติซึ่งเกิดขึ้นและมีความรุนแรงมากขึ้น ยังคงมีแนวโน้มดำรงอยู่ต่อไป โดยมีจุดเปลี่ยนสำคัญเนื่องจากประชาชนที่มีความหลากหลายทางอาชีพ และสถานะทางสังคมอันเกิดพลวัตของกระแสโลกาภิวัตน์ ความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การทุจริตคอรัปชั่น ความไม่เชื่อมั่นในการบริหารประเทศตามหลักนิติธรรมและความเลื่อมล้ำทางสังคม จนภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้นในการแสดงทัศนะต่อปัญหาเชิงโครงสร้าง สถาบันทางการเมือง โอกาสและการเข้าถึงสวัสดิการของรัฐ ปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำ ประเด็นสิทธิทธิมนุษยชน และปัญหาการชุมนุมประท้วงเพื่อเรียกร้องสิทธิจากรัฐบาลในการบรรเทาความเดือดร้อนที่เกิดขึ้น เป็นประจำทุกปี อาทิ ปัญหาภัยพิบัติทางธรรมชาติ ปัญหาราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ ซึ่งกองทัพเป็นอีกเป็นอีกเป้าหมายในการถูกโจมตีจากลุ่มเห็นต่างจากรัฐบาล ในประเด็นต่าง ๆ เช่น การทุจริตคอรัปชั่น และสิทธิมนุษยชน เป็นต้น

ปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีแนวโน้มที่การก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่ลดลง แต่จะพบความเคลื่อนไหวของภาคประชาสังคมมากขึ้น อีกทั้งมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการก่อเหตุของกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงมีความเชื่อมโยงถึงกันของปัญหาภัยแทรกซ้อน ปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม และความหวาดระแวงของประชาชนจะยังคงเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการแก้ไขปัญหาในพื้นที่

ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม อาจนำไปสู่ปัญหาด้านความมั่นคงอื่นต่อไป โดยในห้วงที่ผ่านมามีกลุ่มผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนต่าง ๆ ออกมาเคลื่อนไหวเป็นจำนวนมาก โดยมักมีสาเหตุที่สำคัญมาจากความแตกต่างของรายได้ และความไม่เท่าเทียมของโอกาสเชิงเศรษฐกิจของแต่ละบุคคล

ปัญหาการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร การเป็นสังคมผู้สูงวัยจะส่งผลให้ขาดแคลนกลุ่มคนวัยทำงานเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ขณะเดียวกัน กองทัพได้รับผลกระทบจากกำลังพลที่ลดลง และอาจประสบปัญหาการบริหารจัดการกำลังพล อาทิ การมีกำลังพลไม่เพียงพอต่อการป้องกันประเทศ ตามยุทธศาสตร์หรือแผนที่วางไว้

5.5 สรุปความท้าทายด้านความมั่นคงที่ส่งผลกระทบต่อการป้องกันประเทศ

แรงผลักดัน (Driving Forces) ทั้งจากภายนอกและภายในประเทศ เป็นความท้าทาย (Challenges) ที่กองทัพจำเป็นต้องมีการพัฒนาขีดความสามารถ เพื่อรองรับภัยคุกคามและความท้าทายที่จะเกิดขึ้นในรูปแบบของ “ภัยคุกคามแบบผสมผสาน” (Hybrid Threats) ซึ่งเกิดจากการผสมผสานระหว่างภัยคุกคามทางทหารกับภัยคุกคามที่ไม่ใช่ทางทหาร ร่วมกับปฏิบัติการด้านอื่น ๆ ทั้งทางการทูต การเมือง สังคมจิตวิทยา เศรษฐกิจ และการปฏิบัติการข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

ภัยคุกคามทางทหาร (Traditional Threats) มีการขยายขอบเขตการปฏิบัติการออกไปในหลายมิติ (Multi - Domain Operations) รวมทั้งมีการปฏิบัติการข้ามมิติ (Cross - Domain Operations) มีการปฏิบัติการภายใต้สภาวะด้านความมั่นคงที่ผันผวน ซับซ้อน คลุมเครือ คาดการณ์ยาก ที่อาจมีสาเหตุมาจากความขัดแย้งในพื้นที่อ้างสิทธิ์ การแย่งชิงทรัพยากร การรุกล้ำอธิปไตย ตลอดจนผลกระทบจากปัญหาด้านเสถียรภาพของประเทศเพื่อนบ้าน

- มิติทางบก อาจเผชิญกับการคุกคามด้วยกำลังทหารขนาดเล็กจนถึงขนาดกลาง ที่จำกัดพื้นที่การปฏิบัติการอยู่ในเฉพาะบริเวณที่มีความขัดแย้งตามแนวชายแดนและแนวลำน้ำ ส่วนการใช้กำลังทหารขนาดใหญ่มีโอกาสเกิดขึ้นได้น้อย ยกเว้นกรณีที่ถูกชักนำให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับความขัดแย้งของประเทศมหาอำนาจ

- มิติทางทะเล ประเทศที่มีส่วนร่วมในความขัดแย้งทางทะเล โดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้านของไทยมีแนวโน้มที่จะเสริมสร้างกำลังทางเรือเพื่อเตรียมพร้อมต่อการเผชิญหน้า ซึ่งกำลังทางเรือที่มีศักยภาพดังกล่าวอาจเป็นภัยคุกคามต่ออธิปไตย ผลประโยชน์แห่งชาติ และเส้นทางคมนาคมทางทะเลของไทย

- มิติทางอากาศ อาจมีการรุกล้ำน่านฟ้าด้วยการปฏิบัติการทางอากาศเชิงรุก จากอากาศยาน การโจมตีด้วยอาวุธยิงระยะไกล และระบบอากาศยานไร้คนขับ (Unmanned Aircraft System: UAS)

- มิติทางคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าและทางไซเบอร์ อาจมีการโจมตี จารกรรม และการขัดขวางต่อระบบควบคุมบังคับบัญชา ระบบการสื่อสารและสารสนเทศทางทหาร ระบบเชื่อมโยงข้อมูล ระบบอำนวยการยุทธ ระบบอาวุธ รวมทั้งการรบกวนคลื่นสัญญาณ (Jamming)

- มิติทางอวกาศ อาจเผชิญกับการโจมตี การจารกรรม สอดแนม และรบกวนคลื่นความถี่ เพื่อให้มีความได้เปรียบในการปฏิบัติการของกองทัพ

ภัยคุกคามที่มิใช่ทางทหาร (Non - Traditional Threats) จะยังคงมีอยู่และมีแนวโน้มรุนแรงมากยิ่งขึ้น โดยมีประเด็นที่สำคัญ ได้แก่

- การแข่งขันด้านภูมิรัฐศาสตร์ (Geopolitical Competition) มีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากขึ้น โดยชาติมหาอำนาจจะพยายามขยายอิทธิพลของตน จนส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในภูมิภาคต่าง ๆ

- ภัยคุกคามทางไซเบอร์ (Cyber Threats) อาจส่งผลกระทบต่อโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญทางสารสนเทศของประเทศ (Critical Information Infrastructure: CII)

- อาชญากรรมข้ามชาติ (Transnational Criminal) จะมีการปฏิบัติการเป็นขบวนการในลักษณะเครือข่ายอาชญากรรมข้ามชาติ ที่มีความเชื่อมโยงและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น เช่น การค้ายาเสพติด การค้าอาวุธ การลักลอบเข้าเมือง การค้ามนุษย์ การหลอกลวงทางโทรศัพท์ (Call Center) และการฟอกเงิน เป็นต้น

- การก่อการร้าย (Terrorism) ไทยอาจถูกใช้เป็นพื้นที่ผ่าน หรือใช้เป็นแหล่งหลบซ่อน รวมทั้งมีความเสี่ยงที่จะถูกเลือกเป็นพื้นที่เป้าหมาย ในการก่อเหตุต่อบุคคลหรือแหล่งผลประโยชน์ของคู่ขัดแย้งที่อยู่ในประเทศไทย

- การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) สาธารณภัยและภัยพิบัติจะทวีความรุนแรงและมีความถี่ในการเกิดมากยิ่งขึ้น ทั้งภัยแล้ง พายุ น้ำท่วม ดินโคลนถล่ม ไฟป่า ปัญหามลพิษ หมอกควัน และปัญหาฝุ่นละออง PM 2.5

- **สงครามในพื้นที่สีเทา (Gray Zone Warfare) และสงครามข้อมูลข่าวสาร (Information Warfare)** เป็นขอบเขตของกิจกรรม (Activities) ที่รัฐใดกระทำต่อรัฐอื่น ๆ ในลักษณะปกปิด ไม่เปิดเผยไม่ชัดเจน สร้างความคลุมเครือ เพื่อหลีกเลี่ยงการทำสงคราม หรือการสู้รบต่อกันโดยตรงระหว่างรัฐ โดยมุ่งหวังให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติของตน

บทที่ 6 กำหนดบทบาทของกระทรวงกลาโหมในอนาคต (พ.ศ. 2580)

จากการทบทวนบทบาทอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหมตามรัฐธรรมนูญ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ผลประโยชน์แห่งชาติ (National Interest) และแนวโน้มสภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคงในอนาคต สามารถกำหนดวัตถุประสงค์ในการป้องกันประเทศได้ ดังนี้

1) ป้องกันเอกราชอธิปไตยและบูรณภาพแห่งดินแดนของชาติ

2) คุ้มครองและรักษาผลประโยชน์แห่งชาติ

3) สถาบันพระมหากษัตริย์มีความปลอดภัยสูงสุด และได้รับการเทิดทูนอย่างสมพระเกียรติ

4) การพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน

5) รักษาความมั่นคงและรักษาความสงบเรียบร้อยบริเวณพื้นที่ชายแดน และพื้นที่ภายในประเทศ

6) ขยายความสัมพันธ์และความร่วมมือทางทหารกับประเทศเพื่อนบ้าน ประเทศสมาชิกอาเซียน มิตรประเทศ ประเทศมหาอำนาจ และองค์การระหว่างประเทศ ตามกรอบความเร่งด่วนที่รัฐบาลกำหนด รวมทั้งมีบทบาทสำคัญในประชาคมอาเซียน และการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพภายใต้กรอบสหประชาชาติ

เพื่อให้พร้อมรับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจากปัญหาและภัยคุกคามในปัจจุบัน และสามารถที่จะเผชิญกับปัญหาและภัยคุกคามที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหมที่กำหนดไว้ กระทรวงกลาโหมได้กำหนดแนวความคิดทางยุทธศาสตร์ ได้แก่

1) แนวความคิดการสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับต่างประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ

2) แนวความคิดการผนึกกำลังป้องกันประเทศและรักษาผลประโยชน์ของชาติ

3) แนวความคิดการปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ

แนวความคิดการสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับต่างประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ

6.1 แนวความคิดการสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับต่างประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ

6.1.1 กล่าวทั่วไป

การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับต่างประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ (Security Cooperation) เป็นแนวคิดทางยุทธศาสตร์หลักของกระทรวงกลาโหมในการพิจารณาใช้ทรัพยากรทางทหารในการสนับสนุนรัฐบาล โดยสร้างความร่วมมือกับประเทศรอบบ้าน ประเทศสมาชิกอาเซียน มิตรประเทศ ประเทศมหาอำนาจต่าง ๆ และองค์การระหว่างประเทศ ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงร่วมกัน สร้างบรรยากาศความเป็นมิตร รักษาความเป็นกลาง ลดเงื่อนไข และลดโอกาสที่จะนำไปสู่ความขัดแย้ง รวมทั้งป้องกันมิให้ความขัดแย้งขยายขอบเขตออกไปจนอยู่นอกเหนือการควบคุม โดยยึดมั่นในหลักการแนวความคิดเชิงป้องกัน ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาในเชิงรุกก่อนที่ความขัดแย้งจะเกิดขึ้น และแม้ความขัดแย้งเกิดขึ้นก็สามารถควบคุมได้ทันเวลา อีกทั้งมุ่งเน้นที่จะพัฒนาความร่วมมือระหว่างกันในการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของกองทัพไทย เพื่อเตรียมความพร้อมต่อการรับมือกับปัญหาความท้าทายด้านความมั่นคงในปัจจุบัน ทั้งในรูปแบบภัยคุกคามดั้งเดิมและภัยคุกคามรูปแบบอื่น ๆ

6.1.2 บทบาทและแนวทางการดำเนินการในการสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับต่างประเทศและองค์การระหว่างประเทศ

สภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคงของโลกในปัจจุบันตกอยู่ภายใต้สถานการณ์ที่เปราะบาง และซับซ้อน โดยเฉพาะจากปัญหาการแข่งขันระหว่างมหาอำนาจ (Great Power Competition) ที่มีแนวโน้มทวีความรุนแรงขึ้นในทุกมิติ ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ เทคโนโลยี และการทหาร ส่งผลให้เกิดการรวมกลุ่มเป็นขั้วอำนาจของประเทศที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน โดยมีพื้นที่แข่งขันทางยุทธศาสตร์ที่สำคัญในภูมิภาค ได้แก่ ทะเลจีนใต้ ช่องแคบไต้หวัน อนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ช่องแคบมะละกา เอเชียใต้ มหาสมุทรอินเดีย และแปซิฟิกใต้ ในส่วนของประเทศรอบบ้านยังคงมีความเป็นไปได้ที่ไทยและประเทศรอบบ้านจะเกิดความขัดแย้งในระดับไม่รุนแรง จากปัญหาเส้นเขตแดนทั้งทางบกและทางทะเล รวมทั้งจากปัญหาการแย่งชิงทรัพยากรและแหล่งพลังงาน ตลอดจนการที่บางประเทศมีการพัฒนาศักยภาพด้านการทหารไปสู่ความทันสมัยอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจทำให้เกิดความหวาดระแวง และนำไปสู่การแข่งขันการเพิ่มศักยภาพทางทหาร ซึ่งจะทำให้ความสมดุลทางทหารในภูมิภาคเปลี่ยนแปลงไป ตลอดจนยังคงปรากฏความท้าทายด้านความมั่นคงอื่น ๆ ที่มีลักษณะข้ามชาติ อาทิ การเผยแพร่แนวคิดสุดโต่งและการก่อการร้าย ความมั่นคงทางทะเล ภัยคุกคามทางไซเบอร์ การค้ามนุษย์ ยาเสพติด และอาชญากรรมข้ามชาติ ซึ่งจำเป็นจะต้องได้รับการแก้ไขภายใต้ความร่วมมือระหว่างประเทศ นอกจากนี้สถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองในเมียนมา ถือเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อเสถียรภาพและความมั่นคงของภูมิภาคและถือเป็นความท้าทายสำคัญต่ออาเซียน กระทรวงกลาโหมจึงได้กำหนดบทบาทและแนวทางการดำเนินการตามแนวความคิดการสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับต่างประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ ดังนี้

1) เสริมสร้างความสัมพันธ์ และความไว้เนื้อเชื่อใจ โดยเฉพาะกับประเทศรอบบ้าน และประเทศสมาชิกอาเซียน ผ่านกลไกความร่วมมือในระดับต่าง ๆ โดยส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ในทุกระดับ รวมถึงการแลกเปลี่ยนด้านการฝึก/ศึกษาทางทหาร ตั้งแต่ระดับนักเรียนนายร้อยทุกเหล่าทัพ อันจะนำไปสู่การสนับสนุนการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธี และลดโอกาสของการใช้กำลังในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง

2) เสริมสร้างความเป็นปึกแผ่นของประชาคมอาเซียนและความเป็นแกนกลางของอาเซียน ในการส่งเสริมให้อาเซียนสามารถเป็นกลไกสำคัญในการธำรงไว้ซึ่งสันติภาพ เสถียรภาพ และส่งเสริมการสร้างความเจริญรุ่งเรืองร่วมกันของภูมิภาค ภายใต้บริบทของการแข่งขันทางยุทธศาสตร์ระหว่างมหาอำนาจและประเทศที่มีบทบาทสำคัญทางยุทธศาสตร์จากภายนอกภูมิภาค เสถียรภาพและความมั่นคงของภูมิภาค สนับสนุนการดำเนินความร่วมมือภายใต้การประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน การประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน

กับรัฐมนตรีกลาโหมประเทศคู่เจรจาการประชุมผู้บัญชาการทหารสูงสุดอาเซียน และการประชุมผู้บัญชาการเหล่าทัพอาเซียน รวมถึงกิจกรรมความร่วมมือภายใต้กลไกดังกล่าว ตลอดจนสนับสนุนภาคส่วนต่าง ๆ ในการดำเนินกิจกรรมความร่วมมือในลักษณะข้ามสาขา (Cross - Pillar Cooperation)

3) เสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับประเทศมหาอำนาจ และประเทศที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์อย่างสมดุล บนพื้นฐานของผลประโยชน์แห่งชาติ โดยดำรงสถานะของไทยในฐานะที่เป็นมิตรกับทุกประเทศ มุ่งหวังให้ไทยได้รับการสนับสนุนในเวทีระหว่างประเทศ รวมถึงได้รับการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องในกรณีที่เกิดสถานการณ์วิกฤตทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ

4) เสริมสร้างความร่วมมือในการพัฒนาขีดความสามารถทั้งในด้านการปฏิบัติการทางทหารและการปฏิบัติการทางทหารที่ไม่ใช่สงคราม เพื่อส่งเสริมการมีศักยภาพในการรับมือต่อความท้าทายด้านความมั่นคงต่าง ๆ ที่มีร่วมกัน อันจะนำไปสู่การสร้างสันติภาพ เสถียรภาพ ความมั่นคง และความสงบสุขในภูมิภาคและระดับโลก

5) ส่งเสริมการมีบทบาทของไทยในเวทีระหว่างประเทศ โดยการเป็นประเทศผู้ให้ความช่วยเหลือกับมิตรประเทศ โดยเฉพาะในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงร่วมกันในภูมิภาค รวมทั้งอาจพิจารณาดำเนินความร่วมมือร่วมกับมิตรประเทศภายนอกภูมิภาค บนพื้นฐานของการเปิดกว้าง โปร่งใส และสอดคล้องกับกลไกความร่วมมือที่มีอยู่ ตลอดจนอาจดำเนินความร่วมมือในลักษณะดังกล่าวกับมิตรประเทศในภูมิภาคอื่น ๆ อาทิ เอเชียใต้ แปซิฟิกใต้ และแอฟริกา

6) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการระหว่างประเทศ ซึ่งจะเป็นการเสริมสร้างเกียรติภูมิของชาติในฐานะเป็นผู้สนับสนุนสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ โดยมีความพร้อมในการส่งกำลังเข้าร่วมในปฏิบัติการรักษาสันติภาพ การให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ และการปฏิบัติการเพื่อความมั่นคงทางทะเลทั้งในระดับหน่วยและบุคคล ตลอดจนยึดมั่นในการปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ไทยเป็นภาคี การส่งเสริมการแก้ไขความขัดแย้งโดยสันติวิธี โดยสอดคล้องกับกฎบัตรสหประชาชาติ และกฎหมายระหว่างประเทศ

7) เสริมสร้างความร่วมมือเพื่อสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ การวิจัยและพัฒนาทางทหาร ส่งเสริมการพึ่งพาตนเอง และการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

8) ขับเคลื่อนการดำเนินการสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับมิตรประเทศอย่างบูรณาการ มีการจัดลำดับความสำคัญ ลดความซ้ำซ้อนและสามารถนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมและเกิดประโยชน์สูงสุด โดยมี**กลไกคณะกรรมการกำหนดนโยบายการสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงของกระทรวงกลาโหม** เพื่อกำหนดทิศทางการดำเนินความสัมพันธ์และความร่วมมือกับมิตรประเทศให้มีความชัดเจน มีเอกภาพ บูรณาการแผนงานและโครงการความร่วมมือ ตลอดจนการกำหนดทิศทาง คุณสมบัติ แนวทาง การคัดเลือกและการอบรมผู้ช่วยทูตฝ่ายทหารของกระทรวงกลาโหม

แนวความคิดการผนึกกำลังป้องกันประเทศ และการรักษาผลประโยชน์ของชาติ

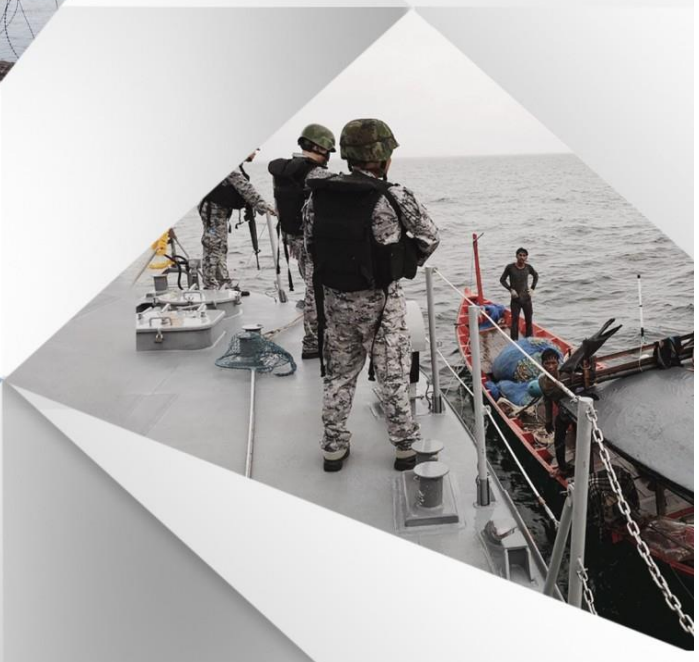

6.2 แนวความคิดการผนึกกำลังป้องกันประเทศ และรักษาผลประโยชน์ของชาติ

6.2.1 กล่าวทั่วไป

การผนึกกำลังป้องกันประเทศ และรักษาผลประโยชน์ของชาติ (United Defence) เป็นการนำทรัพยากรที่เป็นพลังอำนาจของชาติทุกประเภท ทั้งด้านการทหาร การเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มาบูรณาการอย่างมีระเบียบแบบแผนและเป็นระบบตั้งแต่ยามปกติ เพื่อแก้ไขข้อจำกัดของชาติ รวมทั้งชดเชยอำนาจกำลังรบของกองทัพที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความสำเร็จของการผนึกกำลังป้องกันประเทศ ขึ้นอยู่กับการวางแผนและเตรียมการในการบูรณาการพลังอำนาจของชาติด้านต่าง ๆ เพื่อให้เกิดศักยภาพในการป้องกันประเทศสูงสุดตั้งแต่ยามปกติ โดยทุกภาคส่วนของสังคมยอมรับและเห็นด้วยกับบทบาทและหน้าที่ของตนตามที่กำหนดและมีกฎหมายรองรับที่ชัดเจน ในส่วนของกองทัพในยามปกติจะเข้าไปมีส่วนร่วมในการพิทักษ์และปกป้องสถาบันหลักของชาติ รักษาความมั่นคงภายในและความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ รักษาผลประโยชน์ของชาติ พัฒนาประเทศช่วยเหลือประชาชน และสนับสนุนรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาที่สำคัญในรูปแบบต่าง ๆ ในกรอบของการปฏิบัติการทางทหารที่นอกเหนือจากสงคราม เพื่อสร้างความสงบสุขและเสถียรภาพให้สังคมไทย รวมทั้งสร้างความมั่นคงของมนุษย์ (Human Security) ในภาพรวม ในยามสงครามกองทัพจะมีบทบาทนำในการป้องกันประเทศร่วมกับพลังอำนาจของชาติด้านอื่น ๆ

6.2.2 บทบาทของกระทรวงกลาโหมตามแนวความคิดการผนึกกำลังป้องกันประเทศ และรักษาผลประโยชน์ของชาติ

เพื่อให้ประเทศไทยมีศักยภาพในการป้องกันประเทศสูงสุด สามารถบูรณาการพลังอำนาจของชาติด้านต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการพึ่งพาศักยภาพและทรัพยากรของประเทศเป็นหลัก รวมทั้งสามารถสนับสนุนรัฐบาลการแก้ไขปัญหาความมั่นคงทุกรูปแบบ โดย**ในยามปกติ** กระทรวงกลาโหมจะดำเนินการพัฒนากำลังพล ยุทโธปกรณ์ กลไกการบริหารจัดการ และฐานข้อมูลทรัพยากรเพื่อการป้องกันประเทศ รวมถึงเสริมสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน เพื่อให้สามารถสนธิกำลังคนและทรัพยากรของประเทศอย่างมีแบบแผนเป็นระบบตั้งแต่ยามปกติ ประสานงานกับต่างประเทศเพื่อเตรียมความพร้อมในการขอรับสนับสนุนทรัพยากรของมิตรประเทศและสร้างความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ เตรียมการพัฒนาและเสริมสร้างระบบงานในพื้นที่ส่วนหลังให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งเฝ้าตรวจการคุกคามผลประโยชน์แห่งชาติและรักษาเส้นทางคมนาคมที่สำคัญ ตลอดจนดำเนินการสร้างจิตสำนึกในการป้องกันผืนแผ่นดินให้กับประชาชน และเสริมสร้างความสามัคคีของคนในชาติ **ในสถานการณ์ฉุกเฉินหรือภาวะวิกฤต** จะต้องสามารถจัดกำลังและยุทโธปกรณ์ปฏิบัติภารกิจการแก้ไขปัญหาความมั่นคงตามที่ได้รับมอบหมายจากรัฐบาลได้ทุกรูปแบบและทุกระดับความรุนแรง **ในยามสงคราม** จะต้องสามารถบูรณาการพลังอำนาจของชาติด้านอื่น ๆ เพื่อสนับสนุนการป้องกันประเทศได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งดำเนินการใช้กำลังตามแผนพิทักษ์พื้นที่ส่วนหลังเมื่อเกิดการสู้รบ

6.2.3 แนวทางการเสริมสร้างขีดความสามารถตามแนวความคิดการผนึกกำลังป้องกันประเทศ

1) พัฒนากลไกความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน เพื่อใช้กฎหมายและแผนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบการบริหารจัดการกำลังคน และทรัพยากรอื่น ๆ ของประเทศ รวมทั้งการขอรับการสนับสนุนทรัพยากรของมิตรประเทศ มาผสมผสานกับทรัพยากรและขีดความสามารถทางทหารเพื่อต่อสู้กับภัยคุกคามทุกรูปแบบ

2) พัฒนากลไกความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อใช้กฎหมายและแผนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการงานในพื้นที่ส่วนหลังให้มีประสิทธิภาพ

3) เสริมสร้างขีดความสามารถกองทัพในการรักษาผลประโยชน์ของชาติ และการปราบปรามการกระทำผิดกฎหมาย การปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด และการคุ้มครองและรักษาเส้นทางคมนาคมที่สำคัญของประเทศ โดยสามารถแสดงกำลังในการตอบโต้การกระทำที่คุกคามต่อผลประโยชน์ของชาติได้อย่างรวดเร็วและด้วยขนาดกำลังที่เหมาะสม รวมทั้งพัฒนากลไกความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในการคุ้มครองและรักษาผลประโยชน์ของชาติ ตลอดจนพัฒนาระบบการเฝ้าตรวจและแจ้งเตือนการคุกคามผลประโยชน์แห่งชาติทั้งทางบก ทางทะเล ทางอากาศ และอวกาศ ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ของประเทศ ผ่านการบูรณาการขีดความสามารถร่วมกัน เพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากรของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ อาทิ การบูรณาการขีดความสามารถร่วมกันของหน่วยงานใน ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) ตลอดจนการนำเทคโนโลยี มาประยุกต์ใช้ อาทิ กล้องวงจรปิด เรดาร์ตรวจการณ์ อากาศยานไร้คนขับ หรือดาวเทียม เพื่อให้สามารถเฝ้าตรวจและแจ้งเตือนได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

4) เสริมสร้างขีดความสามารถกองทัพในการปฏิบัติภารกิจเทิดพระเกียรติ และถวายความปลอดภัยแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินี และพระบรมวงศานุวงศ์ ตลอดจนพัฒนาขีดความสามารถในการดำเนินการด้านการข่าวอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทราบความเคลื่อนไหวของผู้ไม่หวังดีต่อสถาบัน

5) ปรับปรุงโครงสร้างหน่วย และเสริมสร้างขีดความสามารถกำลังพลและยุทโธปกรณ์เพื่อสนับสนุนภารกิจการพัฒนาประเทศตามนโยบายรัฐบาล เช่น การพัฒนาเส้นทางคมนาคม การพัฒนาแหล่งน้ำ งานพัฒนาส่งเสริมอาชีพและงานเกษตรผสมผสานตามแนวทางพระราชทานเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่เป้าหมาย รวมทั้งการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

6) ปรับปรุงโครงสร้างหน่วย และเสริมสร้างขีดความสามารถกำลังพลและยุทโธปกรณ์เพื่อสนับสนุนรัฐบาลในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การค้นหาและช่วยเหลือผู้ประสบภัย รวมทั้งนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ ในการบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิภาพ

7) เสริมสร้างขีดความสามารถกองทัพให้สามารถใช้กำลังเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยและสนับสนุนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาประเทศเพื่อความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

8) ปรับปรุงโครงสร้างหน่วย เสริมสร้างขีดความสามารถกองทัพเพื่อสนับสนุนหน่วยงานความมั่นคงในการปฏิบัติภารกิจการต่อต้านการก่อการร้ายให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และทันต่อเหตุการณ์

9) เสริมสร้างขีดความสามารถกองทัพให้พร้อมในการป้องกันและต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติตามที่ได้รับมอบหมายจากรัฐบาล อาทิ ปัญหาการค้าอาวุธ การค้ามนุษย์และผู้หลบหนีเข้าเมือง และการลักลอบนำเข้าสินค้าหนีภาษี ฯลฯ

10) เสริมสร้างขีดความสามารถกองทัพในการป้องกัน ปราบปราม บำบัดฟื้นฟู และประชาสัมพันธ์เพื่อสนับสนุนรัฐบาลในการแก้ไขปัญหายาเสพติด

11) จัดเตรียมกำลังและยุทโธปกรณ์เพิ่มเติม เพื่อให้พร้อมสนับสนุนการปฏิบัติภารกิจเมื่อได้รับมอบหมายจากรัฐบาล ทั้งในสถานการณ์ปกติ และสถานการณ์ฉุกเฉิน อาทิ การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ ภารกิจการอพยพพลเรือนออกจากพื้นที่ขัดแย้งหรือพื้นที่การสู้รบ (Non - Combatant Evacuation Operations: NEO)

แนวความคิดการปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ

6.3 แนวความคิดการปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ

6.3.1 กล่าวทั่วไป

การปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ หมายถึง การจัดเตรียมกำลัง เสริมสร้าง พัฒนา และบริหารจัดการทรัพยากรทางทหารทั้งมวล ให้กองทัพสามารถพึ่งตนเองได้ และมีความพร้อมในการใช้กำลังเพื่อการป้องปราม แก้ไข และยุติความขัดแย้ง โดยมุ่งเน้นมาตรการด้านการข่าวอย่างต่อเนื่องและเชิงลึกในทุกสถานการณ์ มีระบบแจ้งเตือนและเฝ้าตรวจที่มีประสิทธิภาพ พร้อมรับสถานการณ์ทั้งในยามปกติและยามสงคราม โดยยึดมั่นในหลักการการมีกำลังรบเพื่อป้องกันตนเอง ความสำเร็จขึ้นอยู่กับการวางแผนในการเสริมสร้างการพัฒนาศักยภาพ และขีดความสามารถของกำลังพล ยุทโธปกรณ์ รวมทั้งการบริหารจัดการให้มีความพร้อมทั้งในเรื่องของแนวความคิด หลักนิยม ขนาดของกำลัง การจัดหน่วยและยุทโธปกรณ์ความทันสมัย และความสามารถในการปฏิบัติการร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งกระทรวงกลาโหมได้กำหนดแนวทางการดำเนินการ โดยแบ่งออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่ **1) การบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์ และ 2) การเตรียมกำลังและใช้กำลังกองทัพ**

6.3.2 การบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์

6.3.2.1 การบริหารจัดการบุคลากรของกระทรวงกลาโหม

6.3.2.1(1) กล่าวทั่วไป

กำลังพลที่มีคุณภาพถือเป็นปัจจัยหลักต่อความสำเร็จต่อการปฏิบัติภารกิจ ซึ่งถือเป็นอำนาจกำลังรบที่ไม่มีตัวตน กระทรวงกลาโหมให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการบุคลากรของกระทรวงกลาโหม โดยจะต้องพิจารณาอัตรากำลังพลให้สอดคล้องกับโครงสร้างการจัดของกระทรวงกลาโหมเพื่อรองรับภารกิจและภัยคุกคามในอนาคต รวมทั้งความสมดุลและสัดส่วนระหว่างกำลังพลนายทหารชั้นสัญญาบัตรและนายทหารชั้นประทวน ระหว่างทหารหญิงและทหารชาย ระหว่างเหล่ารบและไม่ใช่เหล่ารบ ทั้งในส่วนกำลังรบและส่วนสนับสนุน ในอนาคตกระทรวงกลาโหมจะต้องมีกำลังพลหลากหลายประเภท อาทิ ข้าราชการทหาร ข้าราชการพลเรือนกลาโหม พนักงานราชการ ข้าราชการที่เกิดจากการจ้างงานชั่วคราวหรือตามห้วงเวลา หรือข้าราชการที่รับราชการแบบมีทางเลือกที่หลากหลาย เพื่อให้มีความอ่อนตัว และสามารถปรับให้สอดคล้องกับภารกิจในลักษณะต่าง ๆ ของกองทัพมากยิ่งขึ้น นอกจากนั้นกระทรวงกลาโหมมุ่งเน้นการพัฒนาระบบการศึกษาอบรมและการฝึกอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้กำลังพลทุกระดับ มีความรู้ ทักษะความสามารถ มีความเป็นผู้นำ เสียสละ กล้าหาญ มีระเบียบวินัย มีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ตลอดจนปลูกฝังอุดมการณ์ความรักชาติ คุณธรรม จริยธรรม และจิตวิญญาณการเป็นทหารอาชีพ เพื่อให้เป็นที่ยอมรับ เชื่อมั่น และศรัทธาของประชาชน โดยมีแนวทางในการดำเนินการที่สำคัญดังนี้

6.3.2.1(2) แนวทางการปรับลดกำลังพล

กระทรวงกลาโหมดำเนินการปรับลดกำลังพล เพื่อให้กองทัพมีขนาดกะทัดรัด คล่องตัว มีความทันสมัย สามารถตอบสนองต่อภัยคุกคามได้ทุกสถานการณ์และช่วยลดภาระงบประมาณด้านบุคลากร โดยมีการดำเนินการที่สำคัญประกอบด้วย 1) การปรับลดกำลังพลนายทหารชั้นยศสูงในตำแหน่งผู้ทรงคุณวุฒิพิเศษ ผู้ทรงคุณวุฒิ และนายทหารปฏิบัติการ ร้อยละ 50 ภายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2571 2) การปรับลดกำลังพล (นายทหารสัญญาบัตร นายทหารประทวน และพลอาสาสมัคร) ร้อยละ 5 จากยอดบรรจุจริง ณ เดือนกันยายน พ.ศ. 2563 ภายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 3) การจัดทำแผนควบคุมยอดการผลิตกำลังพลจากสถานศึกษาสังกัดกระทรวงกลาโหม 4) การบรรจุข้าราการพลเรือนกลาโหมและทหารอาสาเข้าปฏิบัติหน้าที่ทดแทนข้าราชการทหารประจำการ 5) การปรับลดจำนวนความต้องการทหารกองประจำการ รวมทั้ง โครงการเกษียณอายุราชการก่อนกำหนดของกระทรวงกลาโหมเพื่อลดจำนวนกำลังพลได้อีกทางหนึ่ง

การดำเนินการระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 - 2580 จะพิจารณาปรับโครงสร้างการจัดส่วนราชการของหน่วยขึ้นตรงกระทรวงกลาโหมและเหล่าทัพ โดยการการควบรวมหน่วยที่มีภารกิจซ้ำซ้อน และการยุบหน่วยที่หมดความจำเป็น ส่งผลให้มีการปิดอัตราการบรรจุ ทำให้อัตรากำลังพลลดลง รวมทั้ง ขยายการบรรจุข้าราชการพลเรือนกลาโหมเข้าปฏิบัติงานทดแทนข้าราชการทหารประจำการให้มากขึ้น

6.3.2.1(3) แนวทางการนำข้าราชการพลเรือนกลาโหมมาบรรจุทดแทนข้าราชการทหาร

การจัดทำโครงสร้างการจัดและอัตราข้าราชการพลเรือนกลาโหมของหน่วยขึ้นตรงกระทรวงกลาโหมและเหล่าทัพนั้น ตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2551 ได้กำหนดให้ข้าราชการกระทรวงกลาโหม แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ **ข้าราชการทหาร และข้าราชการพลเรือนกลาโหม** และ พ.ร.ฎ.ระเบียบข้าราชการพลเรือนกลาโหม พ.ศ. 2566 ได้ประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา เมื่อ 19 มีนาคม พ.ศ. 2566 และมีผลใช้บังคับ ตั้งแต่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2566

กระทรวงกลาโหมการจัดทำอัตราตำแหน่งข้าราชการพลเรือนกลาโหม โดยได้กำหนดลักษณะงานที่มีลักษณะเป็นพลเรือน (เมื่อปี พ.ศ. 2558) จำนวน 11 ลักษณะงาน และมีแนวความคิดในการทบทวนลักษณะงานเพิ่มเติมเพื่อให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้นต่อไป รวมทั้งได้พิจารณามอบหมายให้หน่วยขึ้นตรงกระทรวงกลาโหมและเหล่าทัพ เป็นหน่วยรับผิดชอบหลักในฐานะหัวหน้าสายวิทยาการ เพื่อพิจารณากำหนดโครงสร้างการจัดและอัตราข้าราชการพลเรือนกลาโหม ให้สามารถใช้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้ง กระทรวงกลาโหม (ในแต่ละสายงาน)

1) ลักษณะงานที่มีลักษณะเป็นพลเรือน ข้าราชการพลเรือนกลาโหม กำหนดให้บรรจุทดแทนตำแหน่งข้าราชการทหารที่ไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ยุทธบริเวณ การกำหนดยุทธศาสตร์และแผนทางทหาร ข่าวกรองทางทหาร หลักนิยมทางทหาร การจัดอัตราทหาร และความร่วมมือทางทหาร ซึ่งไม่จำเป็นต้องให้ข้าราชการทหารปฏิบัติงานมีจำนวน 11 กลุ่มลักษณะงาน ดังนี้

(1) ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล

(2) ด้านการแพทย์ พยาบาล และสาธารณสุข

(3) ด้านวิชาชีพและวิชาการ เช่น ครู อาจารย์ นักวิจัย นักวิทยาศาสตร์ อุตุนิยมวิทยา แผนที่ ช่างเทคนิค วิศวกรในโรงงาน สถาปนิก บรรณารักษ์ อนุศาสนาจารย์ ฯลฯ เป็นต้น

(4) ด้านการเงิน การบัญชี การงบประมาณ การตรวจสอบภายใน

(5) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

(6) ด้านกฎหมาย

(7) ด้านการพัฒนา การประชาสัมพันธ์ และการสวัสดิการ

(8) ด้านสารบรรณและธุรการด้านเอกสาร

(9) ด้านนโยบายและแผนระดับยุทธศาสตร์

(10) ด้านการข่าวระดับยุทธศาสตร์ และงานด้านวิเทศสัมพันธ์

(11) ด้านอื่น ๆ ที่พิจารณาแล้วเห็นว่าสามารถกำหนดให้มีข้าราชการพลเรือนกลาโหมได้

2) การกำหนดเป้าหมาย ในการบรรจุข้าราชการพลเรือนกลาโหมของ หน่วยขึ้นตรงกระทรวงกลาโหมและเหล่าทัพในระยะ 12 ปี (พ.ศ. 2569 - 2580)

หน่วย	ระยะ 3 ปี			ระยะ 4 ปี				ระยะ 5 ปี				
	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
หน่วยขึ้นตรงกระทรวงกลาโหมและเหล่าทัพ	5 % ของอัตราโครงสร้างฯ			20 % ของอัตราโครงสร้างฯ				40 % ของอัตราโครงสร้างฯ (เป้าหมาย ปี พ.ศ. 2590 คือ 80%)				

3) แผนการดำเนินการ ในการจัดทำโครงสร้างฯ และบรรจุข้าราชการพลเรือนกลาโหมของหน่วยขึ้นตรง) กระทรวงกลาโหม และเหล่าทัพ ในระยะ 12 ปี (พ.ศ. 2569 - 2580)

ลำดับ	รายการ	ระยะ 3 ปี			ระยะ 4 ปี				ระยะ 5 ปี				
		69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
1	การขยายผลการจัดทำโครงสร้างฯ และบรรจุข้าราชการพลเรือนกลาโหมในหน่วยนำร่อง ของ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม (5 หน่วย) และให้ครอบคลุมทุก**ส่วนราชการในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม** เพื่อรองรับอัตราแรกบรรจุ หรือการเปลี่ยนประเภท หรือการปรับโอนจากกระทรวงอื่นในตำแหน่งประเภทวิชาการ เพื่อรองรับการเจริญเติบโตถึงตำแหน่งระดับชำนาญการพิเศษ	←	—	→									
2	การจัดทำโครงสร้างฯ และบรรจุข้าราชการพลเรือนกลาโหมของ**ส่วนราชการในสังกัดกระทรวงกลาโหม** 4 สายงาน ได้แก่ 1) สายงานด้านการแพทย์และพยาบาล 2) สายงานด้านการเงิน 3) สายงานด้านการตรวจสอบภายใน 4) สายงานด้านการศึกษา	←	—	—	—	—	—	→					
3	การจัดทำโครงสร้างฯ และบรรจุข้าราชการพลเรือนกลาโหมของ**ส่วนราชการในสังกัดกระทรวงกลาโหม** ให้ครอบคลุมทุกสายงาน				←	—	—	—	—	—	—	—	→

6.3.2.1(4) แนวทางการพัฒนาบุคลากรของกระทรวงกลาโหม

1) สร้างกลไกในการขับเคลื่อนการพัฒนาบุคลากร โดย**คณะกรรมการกำหนดนโยบายการพัฒนากำลังพลด้านการศึกษาอบรมและการฝึก กระทรวงกลาโหม** เพื่อให้การบูรณาการงานด้านการศึกษาอบรมและการฝึกเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2) กองบัญชาการกองทัพไทย ปรับปรุงโครงสร้างหน่วยด้านการศึกษาของกองทัพไทยแบบรวมการเพื่อพัฒนากำลังพลให้มีขีดความสามารถในการปฏิบัติการร่วม (Joint Operations) อย่างมีประสิทธิภาพ และพัฒนากลไกการบูรณาการฝึกตามวงรอบแบบรวมการ (การฝึกร่วม)

3) การแสวงหาความช่วยเหลือในการฝึกอบรมจากมิตรประเทศ รวมทั้งปรับปรุงและพัฒนาระบบการศึกษา ทั้งหลักสูตรการศึกษา ครูและอาจารย์ การจัดการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับสภาวะแวดล้อมในอนาคต

4) เสริมสร้างวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ขององค์กรตามแนวทางการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning)

6.3.2.2 การพัฒนาปรับปรุงการระดมสรรพกำลังเพื่อการทหาร การกำลังสำรอง และการสัสดี

6.3.2.2(1) กล่าวทั่วไป

จากการวิเคราะห์ภัยคุกคามและความท้าทาย 10 ปีข้างหน้า กองทัพต้องเผชิญกับภัยคุกคามที่หลากหลาย รวมถึงนโยบายการปรับปรุงโครงสร้างการจัดกองทัพให้มีความทันสมัย แต่คงขีดความสามารถที่เหมาะสม ภายใต้งบประมาณทางทหารที่มีอย่างจำกัด ส่งผลให้กองทัพไม่สามารถจัดหาทรัพยากรได้อย่างเพียงพอ งานด้านการระดมสรรพกำลังเพื่อการทหาร การกำลังสำรอง และการสัสดี จึงมีความสำคัญต่อกองทัพในการดำรงขีดความสามารถเพื่อรองรับภัยคุกคามดังกล่าว

6.3.2.2(2) การระดมสรรพกำลังเพื่อการทหาร

เป็นการเตรียมความพร้อมในลักษณะการส่งกำลังบำรุงให้กับกองทัพ มีความสมบูรณ์ สามารถตอบสนองการเตรียมพร้อมของชาติ แก้ไขปัญหาความมั่นคงจากภัยคุกคามรูปแบบใหม่ สามารถระดมทรัพยากรได้อย่างเพียงพอ รวดเร็ว ทันเวลา และตรงตามความต้องการทางทหารได้ โดยมีการฝึกการระดมสรรพกำลังเพื่อการทหาร การนำกำลังพลสำรองที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะทาง มาเข้าร่วมการฝึกทั้งในระดับกระทรวงและระดับจังหวัด การฝึกพิทักษ์พื้นที่ส่วนหลังในระดับกองทัพภาค รวมทั้งประสานงานกับต่างประเทศเพื่อเตรียมความพร้อมในการระดมสรรพกำลังเพื่อการทหาร และสร้างความร่วมมือในการขอรับสนับสนุนทรัพยากรของมิตรประเทศ ตลอดจนนำระบบข้อมูลการระดมสรรพกำลังมาใช้สนับสนุนการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาเป็นศูนย์ข้อมูลการระดมสรรพกำลังของชาติที่ทันสมัย

แนวทางการดำเนินการด้านการระดมสรรพกำลังเพื่อการทหาร จำนวน 7 แผนงาน ดังนี้

1) **การพัฒนาระบบงานด้านการระดมสรรพกำลังเพื่อการทหาร** ให้สามารถบูรณาการในการเตรียมความพร้อมร่วมกับส่วนราชการพลเรือน รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน ที่รับผิดชอบทรัพยากรตั้งแต่ภาวะปกติ เช่น การปรับปรุงรูปแบบการฝึก การพัฒนารูปแบบการรวบรวมข้อมูลทรัพยากร ระบบข้อมูลการระดมสรรพกำลัง ให้สามารถเชื่อมโยงกับระบบฐานข้อมูลและระบบสารสนเทศของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2) **การกำหนดนโยบายด้านการระดมสรรพกำลังเพื่อการทหาร** ให้สอดคล้องกับภัยคุกคามด้านความมั่นคงที่เปลี่ยนแปลงไป นำไปสู่การจัดทำบัญชีความต้องการทางทหารที่จะขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการพลเรือน รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง

3) **การพัฒนาสัมพันธ์กับทุกภาคส่วนในทุกระดับ** ให้มีความรู้ความเข้าใจในการระดมสรรพกำลังเพื่อการทหาร เพื่อให้เกิดการบูรณาการและความร่วมมือกับทุกภาคส่วน

4) **การประสานความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนแนวทางการดำเนินงานด้านการระดมสรรพกำลังเพื่อการทหารกับต่างประเทศ** เพื่อนำมาปรับใช้ให้เหมาะสม และสร้างความร่วมมือแลกเปลี่ยนแนวทางการระดมสรรพกำลังเพื่อการทหาร และให้การสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นเพื่อปฏิบัติการทางทหาร

5) **การนำกำลังพลสำรองที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะทาง** มาสนับสนุนการดำเนินการด้านการระดมสรรพกำลังเพื่อการทหารตั้งแต่ภาวะปกติ

6) **การปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ แผน และคำสั่งที่เกี่ยวข้อง ให้มีความทันสมัย**

7) **การปรับปรุงโครงสร้างการจัดของหน่วยรับผิดชอบด้านการระดมสรรพกำลังเพื่อการทหาร** ทั้งในส่วนของสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม กองบัญชาการกองทัพไทย และเหล่าทัพ ให้สามารถดำเนินงานด้านการระดมสรรพกำลังเพื่อการทหารให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

6.3.2.2(3) การกำลังสำรอง

กำลังพลสำรอง เป็นบุคคลซึ่งเป็นกำลังสำรองประเภทหนึ่ง ซึ่งกระทรวงกลาโหมจัดให้มีเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงาน เป็นกำลังทางยุทธศาสตร์ที่มีความสำคัญในการรักษาความมั่นคงและอธิปไตยของชาติ ในยามประเทศเข้าสู่ภาวะสงคราม หรือเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ จึงมีความจำเป็นในการพัฒนากิจการกำลังพลสำรองให้มีประสิทธิภาพ และเป็นไปในแนวทางเดียวกันตั้งแต่ระดับกระทรวงกลาโหม กองบัญชาการกองทัพไทย และเหล่าทัพ เพื่อให้การจัดเตรียมและการใช้กำลังพลสำรองสอดคล้องกับแหล่งที่มาและลักษณะการใช้กำลังพลสำรอง รวมถึงบริบทด้านการสัสดี สามารถนำกำลังพลสำรองมาสนับสนุนการปฏิบัติงานตั้งแต่ในยามปกติ โดยมุ่งเน้นการพัฒนากำลังพลสำรองให้มีประสิทธิภาพมากกว่าจำนวน การพัฒนาการฝึกวิชาทหารตั้งแต่การรับสมัครนักศึกษาวิชาทหาร รูปแบบการฝึกวิชาทหาร เพื่อนำไปสู่กำลังพลสำรองแบบอาสาสมัคร และเป็นการเสริมสร้างวินัยและปลูกฝังจิตสำนึกความรักชาติให้กับเยาวชน รวมทั้งพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสนับสนุนการปฏิบัติงานต่อไป

แนวทางการดำเนินการด้านการกำลังสำรอง จำนวน 8 แผนงาน ดังนี้

1) การบรรจุและการใช้กำลังพลสำรอง พิจารณาปรับปรุงโครงสร้างการจัดหน่วยกำลังพลสำรอง (หน่วยรับการบรรจุ/ หน่วยจัดทำบัญชีบรรจุกำลัง) ให้มีความสอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ โดยให้หน่วยกำลังพลสำรองเป็นหน่วยจัดทำบัญชีบรรจุกำลัง ดังนี้

- **กำลังพลสำรองประเภททหารกองประจำการ** พิจารณาบรรจุจากทหารกองประจำการที่รับราชการกองประจำการและปลดเป็นทหารกองหนุน
- **กำลังพลสำรองประเภทนายทหารประทวน** พิจารณาจาก
  (1) ทหารประจำการที่รับราชการในหน่วยที่ลาออกและยังอยู่ในชั้นกองหนุน
  (2) ทหารกองประจำการที่รับราชการกองประจำการและปลดเป็นทหารกองหนุนโดยมีคุณวุฒิการศึกษาที่จะบรรจุเป็นนายทหารประทวน
  (3) ผู้ที่สำเร็จการฝึกวิชาทหารที่ได้รับการฝึกจากหน่วย เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและมีความคุ้นเคยกับหน่วยทหาร
- **กำลังพลสำรองประเภทนายทหารสัญญาบัตร** พิจารณาจาก
  (1) ทหารประจำการที่รับราชการในหน่วยที่ลาออกและยังอยู่ในชั้นกองหนุน
  (2) ผู้ที่สำเร็จการฝึกวิชาทหารได้รับการฝึกจากหน่วย
  (3) กำลังพลสำรองที่บรรจุนอกเหนือจากหน่วยดังกล่าว กำลังพลสำรองจากผู้สำเร็จการฝึกวิชาทหารจากแหล่งที่มาอื่น ๆ และบุคคลทั่วไป

โดยการกำหนดสิทธิประโยชน์เพื่อสร้างแรงจูงใจในการสมัครเข้าเป็นกำลังพลสำรอง มุ่งไปสู่กำลังพลสำรองแบบอาสาสมัคร

2) การผลิตกำลังพลสำรอง การฝึกวิชาทหารซึ่งเป็นแหล่งที่มาหลักของกำลังพลสำรองประเภทนายทหารสัญญาบัตรและนายทหารประทวน สำหรับกรณีที่มีทหารกองประจำการแบบสมัครใจโดยสมบูรณ์ย่อมส่งผลกระทบต่อการฝึกศึกษาวิชาทหารในอนาคต จึงได้กำหนดแนวทางการดำเนินการดังนี้ 1) ปรับเปลี่ยนเป้าหมายและจำนวนยอดการผลิตกำลังพลสำรองให้เหมาะสมและสอดคล้องกับจำนวนความต้องการกำลังพลสำรองของเหล่าทัพ และงบประมาณ 2) การปรับปรุงรูปแบบการฝึกวิชาทหารตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร โดยพิจารณาบรรจุการฝึกวิชาทหารเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจนถึงระดับอุดมศึกษา 3) กำหนดหลักสูตรการฝึกวิชาทหารในลักษณะของการเรียนวิชาทหาร Reserve Officer Training Corps (ROTC) แบบสมัครใจในระดับอุดมศึกษา และ 4) การปรับปรุงโครงสร้างการจัดหน่วยรับผิดชอบการฝึกวิชาทหารให้สอดคล้องกับภารกิจการฝึกวิชาทหารและการฝึกกำลังพลสำรอง โดยให้กองทัพบก (ศูนย์การนักศึกษาวิชาทหาร และศูนย์ฝึก/หน่วยฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบก) มีการจัดหน่วยรับผิดชอบการฝึกวิชาทหารให้สอดคล้องกับภารกิจการฝึกวิชาทหาร และการฝึกกำลังพลสำรองให้กองทัพเรือและกองทัพอากาศ มีหน่วยรับผิดชอบการฝึกวิชาทหารของเหล่าทัพ

3) การควบคุมกำลังพลสำรอง ดำเนินการบริหารจัดการทหารกองเกิน ทหารกองหนุน โดยการควบคุมทางบัญชี การแบ่งประเภทตามรุ่นปี และชั้นปี และการควบคุมทางการปฏิบัติในการติดต่อกับกำลังพลสำรองของหน่วยกำลังพลสำรอง เพื่อนำไปสู่การเป็นกำลังพลสำรองแบบอาสาสมัคร

4) การเรียกกำลังพลสำรองหรือการระดมพล พัฒนาการดำเนินงานเพื่อให้สามารถส่งคำสั่งเรียกกำลังพลสำรองได้ภายใน 24 ชั่วโมง และกำลังพลสำรองรายงานตัวเข้ารับราชการทหารได้ทันเวลาและครบถ้วนตามที่กำหนด

5) การปรับปรุงโครงสร้างการจัดหน่วยกำลังพลสำรอง ได้แก่ ตำแหน่ง/ อัตรา/ คุณวุฒิ/ เหล่าในการบรรจุกำลังพลสำรองให้เหมาะสมสอดคล้องกับแหล่งที่มาของกำลังพลสำรอง ตลอดจนการบรรจุกำลังพลสำรองที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะทาง เพื่อทดแทนกำลังประจำการในบางตำแหน่งตั้งแต่ในยามปกติ และมุ่งไปสู่กำลังพลสำรองแบบอาสาสมัคร

6) เสริมสร้างเครือข่ายกำลังพลสำรอง ให้มีความเข้มแข็งและเป็นเอกภาพ โดยจัดตั้งศูนย์ประสานงานเครือข่ายกำลังพลสำรองเพื่อความมั่นคง เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมกับกองทัพและเป็นตัวแทนในการสร้างการรับรู้ให้กับประชาชน

7) การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการกำลังพลสำรอง ให้มีความทันสมัย โดยการปรับปรุงสิทธิประโยชน์ให้แก่นายจ้าง บุคคล กลุ่มบุคคล หรือหน่วยงานของกำลังพลสำรองที่ให้การสนับสนุนกิจการกำลังพลสำรอง ปรับปรุงให้กำลังพลสำรองได้รับสิทธิประโยชน์และสวัสดิการที่เหมาะสม มีแนวทางในการบรรจุเข้ารับราชการ และการเลื่อนยศกำลังพลสำรอง รวมทั้งสิทธิประโยชน์อื่น ๆ ให้แก่กำลังพลสำรองเพื่อเป็นแรงจูงใจในการสมัครเข้าเป็นกำลังพลสำรองแบบอาสาสมัคร

8) นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการสนับสนุนกิจการกำลังพลสำรอง เพื่อเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลกำลังพลสำรองแห่งชาติกับส่วนราชการภายในและภายนอกกระทรวงกลาโหม ตลอดจนหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นฐานข้อมูลกลางขนาดใหญ่ (Central Big Data) ที่มีข้อมูลทันสมัย สำหรับนำมาใช้พิจารณาการบรรจุกำลังพลสำรองให้เหมาะสมกับคุณสมบัติของกำลังพลสำรอง ใช้ในการควบคุมกำลังพลสำรองทางบัญชีและทางการปฏิบัติ รวมถึงนำมาใช้ในการเรียกกำลังพลสำรองหรือการระดมพล และเพื่อสร้างการรับรู้และสื่อสารกับประชาชน

6.3.2.2(4)การสัสดี

เป็นการบริหารจัดการเกี่ยวกับทหารกองเกิน ทหารกองประจำการ และทหารกองหนุน ตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร เริ่มตั้งแต่การลงบัญชีทหารกองเกิน การเรียกและการตรวจเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการ ตลอดจนการปลดเป็นทหารกองหนุนเพื่อเชื่อมโยงไปสู่การเป็นกำลังพลสำรอง

แนวทางการดำเนินการด้านการสัสดี จำนวน 4 แผนงาน ดังนี้

1) การปรับปรุงรูปแบบและวิธีการได้มาของทหารกองประจำการให้เป็นแบบสมัครใจ และมีจำนวนทหารกองประจำการเพียงพอต่อความจำเป็นของกองทัพ และเป็นทหารกองหนุนที่มีศักยภาพ โดยพัฒนาสิทธิประโยชน์ของทหารกองประจำการ พร้อมทั้งกำหนดระบบการปลดถ่ายในการเพิ่มโอกาสความก้าวหน้าในการรับราชการต่อเนื่องในหน่วยงานราชการทั้งภายในและภายนอกกระทรวงกลาโหม รวมถึงได้รับโอกาสในการเข้าทำงาน ของภาคเอกชนหลังจากปลดประจำการ การเพิ่มความหลากหลายของกลุ่มบุคคลที่สามารถร้องขอเข้าเป็นทหารกองประจำการ ได้แก่ ทหารกองหนุนประเภทที่ 1 และบุคคลที่เป็นหญิง

2) การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร และกฎหมายลำดับรอง ให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับสภาวการณ์

3)การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการสนับสนุนการดำเนินการด้านการสัสดี เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงข้อมูลกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้ตามนโยบายด้านดิจิทัล เป็นการอำนวยความสะดวกและลดภาระให้กับประชาชน และสามารถบริหารจัดการทหารกองเกิน และทหารกองหนุนได้อย่างเป็นระบบ

4) การปรับปรุงโครงสร้างการจัดหน่วยรับผิดชอบด้านการสัสดี โดยกรมการสรรพกำลังกลาโหมเป็นหัวหน้าสายวิทยาการสัสดีของกระทรวงกลาโหม มีอำนาจในการรับผิดชอบในระดับนโยบาย การตรวจและควบคุมทางวิทยาการสายงานสัสดีทั้งปวงของกระทรวงกลาโหม กองบัญชาการกองทัพไทย และเหล่าทัพ กำหนดหน่วยรับผิดชอบงานด้านการสัสดีตั้งแต่ระดับนโยบายจนถึงระดับผู้ปฏิบัติให้มีความชัดเจนในความรับผิดชอบการปฏิบัติงานด้านการสัสดีตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด ตลอดจนนโยบายของรัฐบาล และนโยบายของกระทรวงกลาโหมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6.3.2.3 การพัฒนาปรับปรุงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สื่อสาร ไซเบอร์และกิจการอวกาศ

6.3.2.3(1) กล่าวทั่วไป

ปัจจุบัน การทำสงคราม เพื่อโจมตีและทำลายกำลังอำนาจของฝ่ายตรงข้าม มีการปฏิบัติการที่ปรับเปลี่ยนไปสู่การเป็นสงครามแบบลูกผสม (Hybrid Warfare) ซึ่งใช้ปฏิบัติการทางทหารและขีดความสามารถทั้งทางตรงและทางอ้อมในการปฏิบัติการต่อเป้าหมาย โดยเป็นการผสานขีดความสามารถในหลายส่วนเข้าไว้ร่วมกันในรูปแบบของการปฏิบัติหลายมิติ (Multi - Domain Operations) ในห้วงเวลาเดียวกัน ทั้งทางบก ทางเรือ ทางอากาศ รวมถึงปัจจุบันปฏิบัติได้เพิ่มปฏิบัติการทางไซเบอร์ และอวกาศ และในอนาคตจะรวมถึงมิติด้านข้อมูลข่าวสาร ทำให้สามารถลดทอนขีดความสามารถของฝ่ายตรงข้ามได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และปัจจัยที่สามารถส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพของการปฏิบัติการในรูปแบบดังกล่าวนี้ คือการมีเทคโนโลยีสนับสนุนที่สอดคล้องกับรูปแบบของปฏิบัติการที่เปลี่ยนแปลงไปนี้

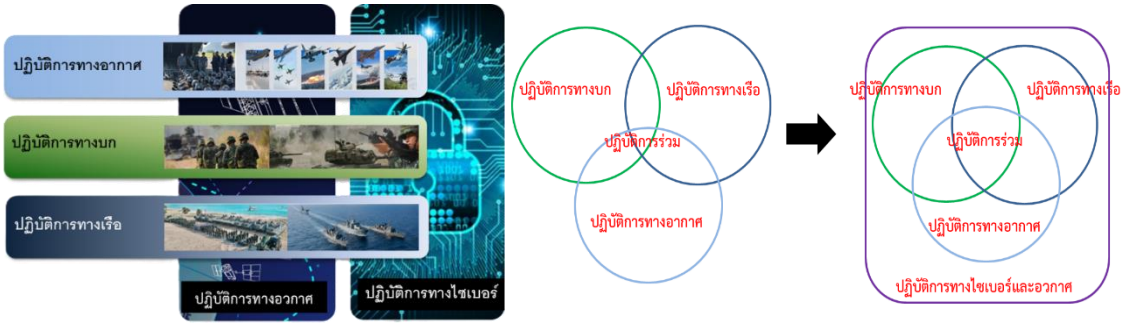

แนวโน้มการปฏิบัติการทางทหารที่เปลี่ยนผ่านไปสู่การรบแบบข้ามมิติ

6.3.2.3(2) การพัฒนาขีดความสามารถ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร ไซเบอร์ และกิจการอวกาศ

การที่กองทัพต้องการปรับเปลี่ยนรูปแบบการรบไปสู่ รูปแบบการปฏิบัติการทางทหารแบบหลายมิติ (Multi - Domain Operations) นอกจากการพัฒนาในส่วนของอาวุธยุทโธปกรณ์ และหลักนิยมในการปฏิบัติการแล้วนั้น จำเป็นต้องคำนึงถึงการพัฒนาเทคโนโลยีที่อยู่เบื้องหลังการใช้งานยุทโธปกรณ์ที่จะนำมาใช้งานในอนาคต เนื่องจากรูปแบบการปฏิบัติการที่เชื่อมโยงหลายมิติเข้าไว้รวมกันนั้น ความซับซ้อนทั้งในส่วนของการแลกเปลี่ยนข้อมูล การติดต่อสื่อสารระหว่างหน่วยงานที่มีที่ตั้งของพื้นที่ปฏิบัติการและมิติของการใช้อาวุธที่หลากหลายในการปฏิบัติการเดียวกัน ทั้งหมดนี้ต้องอาศัย**โครงข่ายการสื่อสารและระบบสารสนเทศที่สามารถสนับสนุนข้อมูลและช่องทางการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ปลอดภัย และครอบคลุมพื้นที่ปฏิบัติการ** ซึ่งจากความต้องการดังกล่าวสามารถระบุเป็นความต้องการเบื้องต้นในส่วนของเทคโนโลยีเพื่อรองรับได้เป็น 5 ด้าน ประกอบด้วย

1) โครงข่ายการสื่อสารที่สามารถเชื่อมโยงได้ในทุกมิติของการปฏิบัติการ
2) ระบบสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพและสะดวกต่อการเข้าถึง
3) การรักษาความปลอดภัยของระบบสารสนเทศและโครงข่ายการสื่อสาร
4) การบริหารจัดการฐานข้อมูลเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ
5) พัฒนาขีดความสามารถด้านกิจการอวกาศ

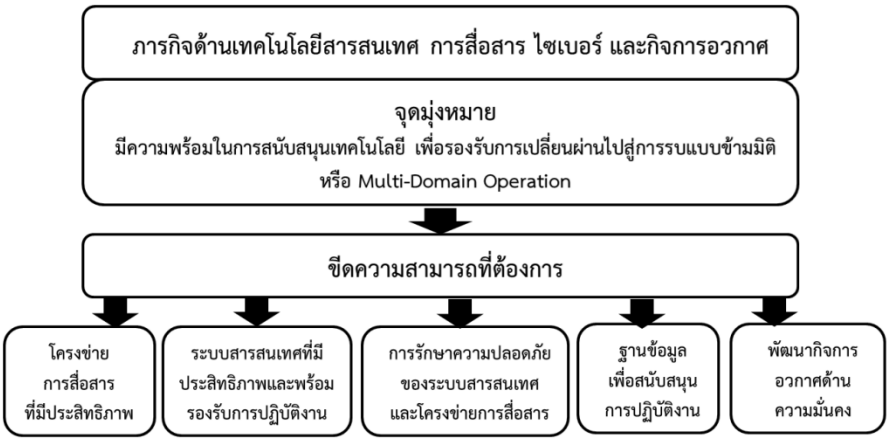

6.3.2.3(3) แนวทางการดำเนินการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร ไซเบอร์ และกิจการอวกาศ

เพื่อตอบสนองรูปแบบการปฏิบัติการในอนาคตตามขีดความสามารถทั้ง 5 ด้าน กระทรวงกลาโหมได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อรองรับการปฏิบัติการที่ปรับเปลี่ยนไปสู่การเป็นสงครามแบบลูกผสม (Hybrid Warfare) ในรูปแบบของการปฏิบัติหลายมิติ (Multi - Domain Operations) ดังนี้

1) พัฒนาโครงข่ายการสื่อสารที่ครอบคลุม และสามารถเชื่อมโยงได้ในทุกมิติของการปฏิบัติการ ผ่านโครงข่ายที่มีประสิทธิภาพได้ตลอดเวลาทั้งในสภาวะปกติและในสภาวะที่ต้องมีการใช้ปฏิบัติการทางทหาร

1.1) ในส่วนของโครงข่ายการสื่อสารในระดับยุทธการและยุทธวิธี เพื่อให้สามารถดำรงการสื่อสารได้ในทุกมิติของการปฏิบัติการในโครงข่ายเดียว นอกจากการพัฒนาโครงข่ายการสื่อสารภาคพื้นดินที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง จะเป็นการดำเนินการในส่วนของจัดหาช่องสัญญาณการสื่อสารผ่านดาวเทียมในย่านความถี่ KU - Band ซึ่งเป็นย่านความถี่ที่ตอบสนองการปฏิบัติการทางทหารได้เป็นอย่างดี เนื่องจากขนาดของอุปกรณ์ปลายทางมีขนาดเล็ก เหมาะกับการติดตั้งในยาพาหนะทั้งขนาดกลางและเล็ก โดยเฉพาะกับยานพาหนะไร้คนขับที่จะมีการนำเข้ามาใช้งานมากขึ้นในปฏิบัติการทางทหารอย่างแพร่หลายในอนาคต กระทรวงกลาโหมจะดำเนินการจัดตั้งสถานีบริหารจัดการช่องสัญญาณ (Satellite Gateway Station) ในส่วนที่ใช้สนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคงให้กับหน่วยงานภายในทั้งหมดในภาพรวม เพื่อยกระดับการรักษาความปลอดภัยในการใช้งานและเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดสรรการใช้งานช่องสัญญาณ กำหนดมาตรฐานอุปกรณ์ปลายทางและระบบที่เกี่ยวข้องให้อยู่ภายใต้มาตรฐานเดียวกัน เพื่อให้สามารถเสริมและทดแทนความต้องการเร่งด่วนระหว่างหน่วยงานในภาพรวมได้ทันที ซึ่งช่องสัญญาณการสื่อสารผ่านดาวเทียมในส่วนนี้ต้องเป็นช่องสัญญาณจากดาวเทียมของผู้ประกอบการภายในประเทศ หรือดาวเทียมสื่อสารภาครัฐที่อาจมีการดำเนินการจัดหาในอนาคต

1.2) ในส่วนของโครงข่ายการสื่อสารระหว่างหน่วยงานในที่ตั้งปกติ จะเป็นการขยายและพัฒนาโครงข่ายการสื่อสารภาคพื้นด้วยระบบเครือข่ายดิจิทัลประสิทธิภาพสูง เพื่อสนับสนุนช่องทางการสื่อสารและเชื่อมต่อการใช้งานระบบสารสนเทศระหว่างหน่วยงานภายในกระทรวงกลาโหมและหน่วยงานด้านความมั่นคงของประเทศให้มีเสถียรภาพและมีประสิทธิภาพเพียงพอต่อการรับส่งและเข้าถึงข้อมูลขนาดใหญ่

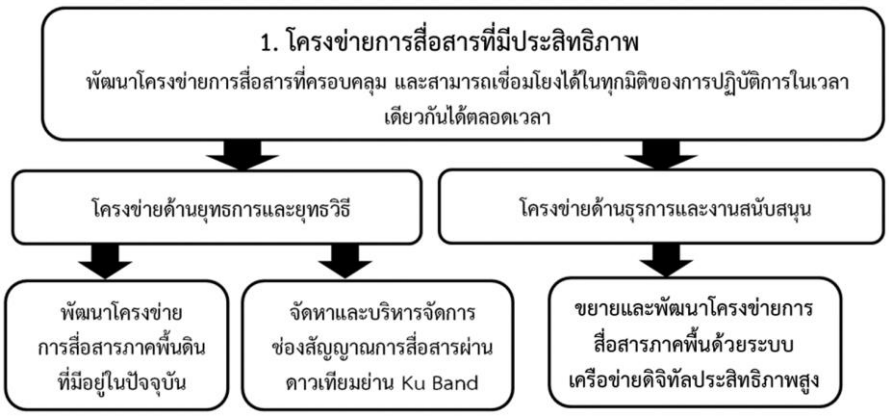

การดำเนินการในห้วงปี พ.ศ. 2567 - 2575

- ขยายและเชื่อมโยงโครงข่ายการสื่อสารทางยุทธการและยุทธวิธีทั้งในส่วนของโครงข่ายทางสายและไร้สาย ในส่วนของโครงข่ายใยแก้วนำแสงและโครงข่ายวิทยุเชื่อมโยง เพื่อรองรับการสื่อสารทางเสียง ภาพ และข้อมูลสารสนเทศ ของหน่วยงานภายในกระทรวงกลาโหมให้เป็นโครงข่ายเดียวกัน
- เปลี่ยนผ่านการใช้งานช่องสัญญาณการสื่อสารผ่านดาวเทียมย่านความถี่ C - Band แบบ Broadcast จากการเป็นช่องสัญญาณหลักเป็นช่องสัญญาณสำรอง และนำช่องสัญญาณการสื่อสารผ่านดาวเทียมย่าน KU - Band แบบ Broadband มาเป็นช่องสัญญาณหลักภายในปี พ.ศ. 2572 ขยายการใช้งานช่องสัญญาณทั้งในส่วนของขนาดของช่องสัญญาณ จำนวนอุปกรณ์ปลายทาง และระบบสนับสนุนที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มความปลอดภัยและความต่อเนื่องในการใช้งาน

2) พัฒนาระบบสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพและสะดวกต่อการเข้าถึง ด้วยการนำเทคโนโลยีระบบประมวลผลและจัดเก็บข้อมูลแบบส่วนตัว หรือ Private Cloud มาใช้งานในภาพรวมของกระทรวงกลาโหม ลดความซ้ำซ้อนในการจัดหาระบบและบุคลากรในการดูแลรักษา รองรับการจัดทำ จัดเก็บ และใช้งานฐานข้อมูลขนาดใหญ่ของหน่วยงานทั้งหมดของกระทรวงกลาโหมให้อยู่ในรูปแบบมาตรฐานและมีประสิทธิภาพ สามารถยกระดับการใช้งานเป็น Hybrid Cloud ด้วยการเชื่อมต่อและใช้งานคู่ขนานกับระบบประมวลผลและจัดเก็บข้อมูลของภาครัฐ

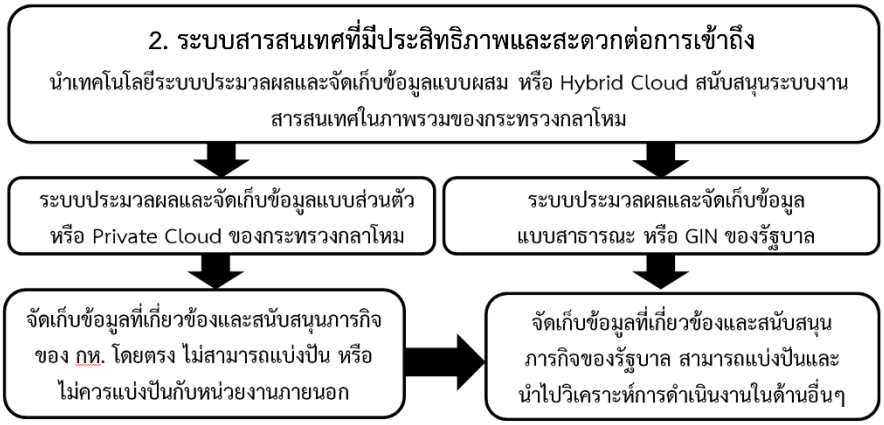

- พัฒนาระบบประมวลผลและจัดเก็บข้อมูลแบบส่วนตัว หรือ Private Cloud เพื่อให้หน่วยงานใน กห. มีพื้นที่กลางในการจัดเก็บข้อมูลและระบบสนับสนุนที่จำเป็น
- กำหนดมาตรฐานการจัดเก็บข้อมูลของหน่วยงานภายใน กห. และดำเนินการปรับเปลี่ยนรูปแบบของฐานข้อมูลสำหรับใช้ในการสนับสนุนการปฏิบัติงานให้อยู่ในรูปแบบเดียวกัน
- รวบรวมและจัดทำฐานข้อมูลในส่วนของ กห. ในส่วนที่ต้องจัดส่งไปยังสำหรับระบบประมวลผลและจัดเก็บข้อมูลแบบสาธารณะ

3) มีระบบการรักษาความปลอดภัยของระบบสารสนเทศและโครงข่ายการสื่อสารผ่านปฏิบัติการทางไซเบอร์ ทั้งในมิติชิงการป้องกันและตอบโต้ภัยคุกคาม ภายใต้มาตรฐานการดำเนินการที่สอดคล้องกับรูปแบบของภัยคุกคามที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

3.1) ในส่วนของขีดความสามารถในการป้องกันทางไซเบอร์ **หน่วยขึ้นตรงกระทรวงกลาโหม** มีหน้าที่ในการพัฒนาขีดความสามารถของระบบและบุคลากรเพื่อป้องกันระบบสารสนเทศและโครงข่าย การสื่อสารภายในหน่วยงานให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบภัยคุกคามและเทคโนโลยี กำหนดและดำเนินการตามกฎหมายและมาตรฐาน ทั้งในส่วนของเทคโนโลยีและขีดความสามารถของบุคคลากรที่ต้องการด้านไซเบอร์ของกระทรวงกลาโหม ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ในประเทศ รวมถึงหน่วยงานในระดับสากลตามระดับ ขอบเขต และและรูปแบบของภัยคุกคาม

3.2) ในส่วนของขีดความสามารถในการตอบโต้ทางไซเบอร์ **หน่วยบัญชาการไซเบอร์ทหาร (นซบ.ทหาร) กองบัญชาการกองทัพไทย และศูนย์ไซเบอร์เหล่าทัพ** เป็นหน่วยงานหลักในการวิเคราะห์ภัยคุกคาม ระดมขีดความสามารถของหน่วยงานภายในกระทรวงกลาโหมในการรับมือและตอบโต้ปฏิบัติการทางไซเบอร์ ในระดับกระทรวงกลาโหมและในระดับร้ายแรงและระดับวิกฤต

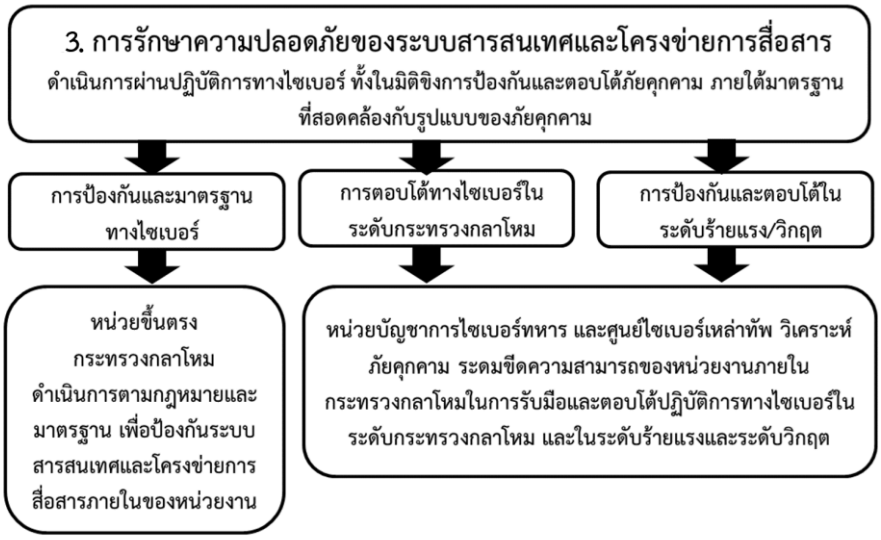

4) มีระบบรองรับการบริหารจัดการฐานข้อมูลเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ ต่อยอดการใช้งานระบบประมวลผลและจัดเก็บข้อมูลแบบผสม Hybrid Cloud ของกระทรวงกลาโหม ด้วยการนำเทคโนโลยีที่สำคัญ เช่น กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data Analytics) และเทคโนโลยีด้านปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence) มาใช้ในการบริหารจัดการฐานข้อมูล เพื่อลดเวลาและลดความผิดพลาดในการคัดแยกและเลือกใช้ข้อมูลในการตัดสินใจทั้งในส่วนของภารกิจสนับสนุน เช่น การบริหารจัดการกำลังพล การส่งกำลังบำรุง ไปจนถึงภารกิจหลักที่มีความสำคัญ เช่น วิเคราะห์สภาวะแวดล้อมและภัยคุกคาม การกำหนดเป้าหมาย จนถึงรูปแบบการพัฒนาขีดความสามารถกำลังรบในอนาคต

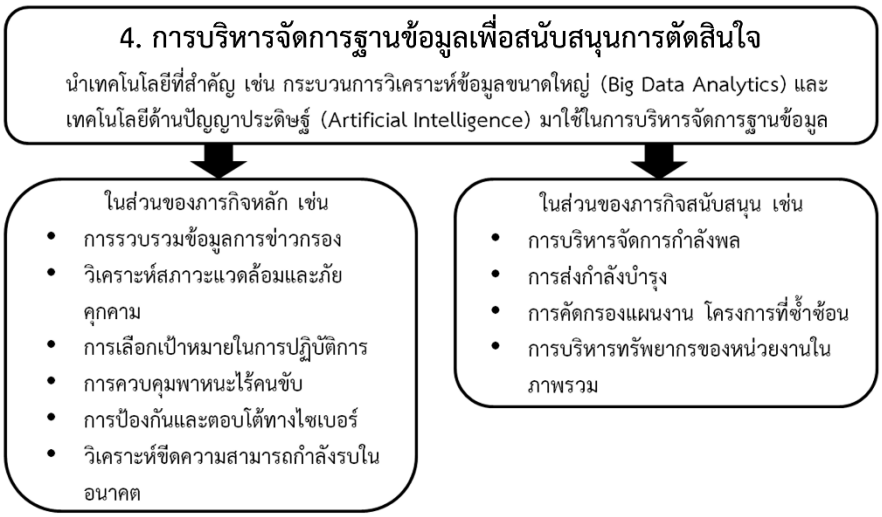

5) พัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีอวกาศ เป็นขีดความสามารถที่แตกต่างไปจากขีดความสามารถทั้ง 4 ส่วนก่อนหน้านี้ เนื่องจากเป็นมิติใหม่และแทบไม่มีการดำเนินการในส่วนนี้มาก่อน แต่จากความสำคัญของการใช้ห้วงอวกาศและความสำคัญของเทคโนโลยีอวกาศที่ส่งผลกระทบโดยตรงกับการพัฒนาขีดความสามารถด้านอื่นๆของปฏิบัติการทางทหาร เทคโนโลยีอวกาศเช่น การสื่อสารการถ่ายภาพความละเอียดสูง การระบุพิกัดและนำร่อง เป็นเทคโนโลยีเบื้องหลังที่ขาดไม่ได้ในการรบรูปแบบใหม่ กระทรวงกลาโหมมีแผนงานในการพัฒนาบุคลากรให้มีขีดความสามารถในการปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานภายในประเทศและต่างประเทศในการนำเทคโนโลยีอวกาศมาใช้ ในการสนับสนุนภารกิจของกระทรวงกลาโหมและรักษาผลประโยชน์ของประเทศในห้วงอวกาศ ผ่านการดำเนินการที่สำคัญ 3 ด้าน ประกอบด้วย การจัดหาและใช้งานช่องสัญญาณการสื่อสารผ่านดาวเทียม การใช้งานข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียมความละเอียดสูง และการเฝ้าระวังและบริหารจัดการการจราจรทางอวกาศ รวมถึงติดตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยีอวกาศและขีดความสามารถด้านกิจการอวกาศของประเทศต่างๆ เพื่อวิเคราะห์ภัยคุกคามที่เกิดจากการแข่งขันด้านกิจการอวกาศที่อาจส่งผลกระทบต่อการใช้ห้วงอวกาศของประเทศไทย ทั้งในเชิงพาณิชย์และด้านความมั่นคง

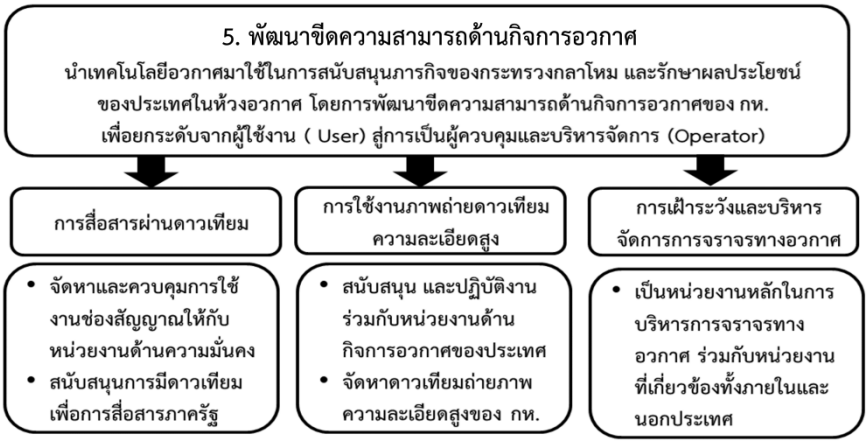

6.3.2.4 การพัฒนาระบบการจัดหายุทโธปกรณ์กลาโหม

6.3.2.4(1) กล่าวทั่วไป

กระทรวงกลาโหมได้รับงบประมาณลดลงมาอย่างต่อเนื่อง โดยถึงแม้ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ซึ่งผ่านวิกฤตการแพร่ระบาดแล้ว และกระทรวงกลาโหมได้รับงบประมาณเพิ่มขึ้น แต่ก็ยังมีสัดส่วนต่องบประมาณประเทศที่ลดลงจนในปัจจุบัน มีสัดส่วนอยู่ที่ ร้อยละ 5.35 ของงบประมาณประเทศเท่านั้น จากการที่งบประมาณเพื่อการพัฒนากองทัพลดลงอย่างต่อเนื่อง ทำให้การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อเสริมสร้างกำลังกองทัพ ไม่เป็นไปตามแผนการเสริมสร้างกำลังกองทัพที่กำหนดไว้ซึ่งเป็นผลทำให้กองทัพมีศักยภาพ อำนาจกำลังรบเปรียบเทียบ และอำนาจการต่อรองในเวทีการเมืองระหว่างประเทศลดลงอย่างต่อเนื่องเช่นกัน ซึ่งจะทำให้เกิดความเสี่ยงภัยต่อการปกป้องผลประโยชน์แห่งชาติในอนาคต

6.3.2.4(2) แนวทางการจัดหายุทโธปกรณ์แบบรวมศูนย์ในอนาคต

รัฐบาลได้ให้ความสำคัญของการจัดซื้อยุทโธปกรณ์ ทั้งของกระทรวงกลาโหมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีการตรวจสอบเหตุผลความจำเป็น รวมทั้งความซ้ำซ้อนในการจัดซื้ออาวุธยุทโธปกรณ์ในมิติต่างๆ รวมทั้งยังมีข้อเสนอแนะในการให้ความสำคัญกับการสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ การวิจัยพัฒนายุทโธปกรณ์เพื่อผลิตใช้ในราชการและเชิงพาณิชย์ ตลอดจนการให้การส่งเสริมการลงทุนอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยจะใช้กลไกคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการของกระทรวงกลาโหมทำหน้าที่วิเคราะห์ภัยคุกคาม ขีดความสามารถในการปฏิบัติการร่วมระหว่างเหล่าทัพ ตลอดจนการวิจัยพัฒนาและการส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกับประเทศ ซึ่งจะดำเนินการอย่างเป็นภาพรวมทั้งกระทรวงกลาโหม สำหรับการพิจารณาเหตุผลความจำเป็นในการจัดหายุทโธปกรณ์ ความจำเป็นเร่งด่วนในการมียุทโธปกรณ์เข้าประจำการ กระบวนการจัดซื้อซื้อจัดจ้าง หน่วยงานของกระทรวงกลาโหมที่มีอำนาจกฎหมาย จะเป็นหน่วยพิจารณาและดำเนินการจัดหายุทโธปกรณ์ด้วยความโปร่งใส คุ้มค่า และมีประสิทธิภาพ

แผนการดำเนินการ

ระยะแรก (พ.ศ. 2569 - 2575) จะเป็นการดำเนินการศึกษาในเรื่องขององค์ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบจัดซื้ออาวุธแบบรวมศูนย์ เพื่อให้สามารถตรวจสอบขั้นตอนการดำเนินการ พิจารณาข้อดีข้อเสีย และการดำเนินการให้มีความเหมาะสม หลังจากนั้น จึงปรับปรุงระเบียบ คำสั่ง ที่เกี่ยวข้อง ปรับปรุงระบบบการบริหารจัดการและโครงสร้างหน่วยงานให้สอดคล้อง กับภารกิจและความรับผิดขอบ รวมถึงการสนับสนุนกลไกคณะกรรมการที่มีหน้าที่ในการพิจารณาจัดหายุทโธปกรณ์ การพัฒนาความรู้ความเชี่ยวชาญโดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าที่ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเร่งรัดให้มีการดำเนินการพิจารณาโครงการตามแนวทางการจัดหายุทโธปกรณ์แบบรวมการ ให้สอดคล้องกับห้วงการจัดคำของบประมาณรายจ่ายประจำปี

ระยะที่สอง (พ.ศ. 2576 - 2580) จะดำเนินการพิจารณาการจัดหายุทโธปกรณ์แบบรวมการอย่างเต็มรูปแบบ โดยนำแนวทางการวิจัยพัฒนายุทโธปกรณ์ และการส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อผลิตขึ้นใช้งานในประเทศเองมาเป็น ส่วนประกอบในการพิจารณาจัดลำดับความสำคัญ นอกจากนี้ยังเริ่มดำเนินการประสานงานนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบจัดซื้อยุทโธปกรณ์แบบรวมศูนย์ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อที่จะสามารถประสานความร่วมมือในการพัฒนาแนวทางในการปฏิบัติงานการจัดซื้อยุทโธปกรณ์แบบรวมศูนย์ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมทั้ง มีการพัฒนาระบบจัดเก็บข้อมูลสำคัญในการปฏิบัติงานระบบจัดซื้อยุทโธปกรณ์แบบรวมศูนย์ รวมถึงรายละเอียด ข้อมูลเชิงเทคนิค และข้อมูลอื่น ๆ ที่สำคัญ

6.3.2.5 การพัฒนาปรับปรุงด้านการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและงานวิจัย

6.3.2.5(1) กล่าวทั่วไป

ในการประเมินโอกาสทางการตลาดของไทยในตลาดโลก พบว่าจากสถานการณ์ความขัดแย้งในสงครามรัสเซีย - ยูเครนได้ใช้ยุทโธปกรณ์ในคลังสำรองสูงมาก และต้องใช้เวลาในการผลิตเพื่อสำรองคลังอย่างน้อย 10 ปี โดยปีที่ผ่านมามีปริมาณการซื้อขายยุทโธปกรณ์เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.7 สำหรับตลาดในประเทศนั้นในห้วง 20 ปีข้างหน้า พบว่า ภาครัฐมีความต้องการที่จะจัดหายานพาหนะเพื่อความมั่นคง เรือรบ อากาศยานไร้คนขับ อาวุธปืน และกระสุน

อย่างไรก็ตามแม้ว่ามีโอกาสทางการตลาดในอนาคต แต่แนวโน้มการจัดสรรงบประมาณที่กระทรวงกลาโหมได้รับมีแนวโน้มถูกปรับลดลงทุกปี ทำให้ตลาดในประเทศจึงมีความต้องการค่อนข้างจำกัด ดังนั้นทิศทางการส่งเสริมกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยคงต้องใช้จุดแข็งของโรงงานในสังกัดกระทรวงกลาโหมที่เป็นหน่วยงานที่มีมาตรฐานทางทหารและผลิตให้เหล่าทัพใช้งานไปสนับสนุนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศด้วยการร่วมงานกับภาคเอกชนของไทยผลิตยุทธภัณฑ์ขายต่างประเทศเพื่อนำกำไรส่งเป็นรายได้ของรัฐ

6.3.2.5(2) บทบาทการพัฒนากิจการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศระหว่างศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหารกับสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ

<table>
<tr><th colspan="3">กรอบการพัฒนางานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ</th></tr>
<tr><td>บูรณาการการใช้ผลิตภัณฑ์ของโรงงานในสังกัดกระทรวงกลาโหม</td><td>การนำงานวิจัยสู่สายการผลิต</td><td>การสนับสนุนสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศในการประกอบกิจการในเชิงพาณิชย์</td></tr>
<tr><td colspan="2">ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง</td><td>ยุทธศาสตร์สร้างความสามารถในการแข่งขัน</td></tr>
<tr><td colspan="2">กระทรวงกลาโหม (กรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกลาโหม ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร และเหล่าทัพ)</td><td>สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (หลัก) กระทรวงกลาโหม (สนับสนุน)</td></tr>
<tr><td colspan="2">กระทรวงกลาโหมผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์เฉพาะรายการที่จำเป็นเพื่อความพร้อมรบ</td><td>สนับสนุนให้ภาคเอกชนดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อผลิตใช้ในราชการและการพาณิชย์</td></tr>
</table>

กระทรวงกลาโหมมีบทบาทหลักในการพัฒนางานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ด้วยการพัฒนายุทโธปกรณ์หลักเพื่อสนับสนุนความพร้อมรบให้กับกองทัพ โดยมุ่งเน้นการบูรณาการการใช้ผลิตภัณฑ์ของโรงงานในสังกัดกระทรวงกลาโหม และการนำผลงานวิจัยสู่การผลิตใช้ในราชการ สำหรับการประกอบกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในเชิงพาณิชย์ สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศจะดำเนินงานเพื่อตอบสนองยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ที่มุ่งสร้างปัจจัยที่เอื้อให้เอกชนดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

6.3.2.5(3) แนวทางการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม

กระทรวงกลาโหมจึงได้กำหนดแผนระยะยาวรองรับ คือ **“แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ (พ.ศ. 2563 - 2580)”** บนพื้นฐานการพึ่งพาตนเอง โดยบูรณาการขีดความสามารถของทุกภาคส่วน โดยแบ่งเป็น 4 ระยะ

เป้าหมาย ระยะที่ 1 ปี 63 - 65	ผลิตภัณฑ์เป้าหมาย	เป้าหมาย ระยะที่ 2 ปี 66 - 70	เป้าหมาย ระยะที่ 3 ปี 71 - 75	เป้าหมาย ระยะที่ 4 ปี 76 - 80
○ กระทรวงกลาโหมมีกลไกการบริหารและระบบงานที่สามารถซ่อมบำรุง/ ผลิตยุทโธปกรณ์พื้นฐานภายใต้ลิขสิทธิ์ไทย ○ ส่งเสริมเอกชนในประเทศเป็นผู้จัดส่งวัตถุดิบ (Supplier)	ยานเกราะ	วิจัยพัฒนาระบบควบคุมอาวุธ	ผลิตยานรบพร้อมระบบอาวุธ	พัฒนา Supply Chain ในประเทศ
	เรือรบ	ร่วมทุน/รับการถ่ายทอดเทคโนโลยี	เพิ่มขีดความสามารถในการต่อเรือและซ่อมเรือ	พัฒนา Supply Chain ในประเทศ
	UAV	พัฒนาสายการผลิตในประเทศ	วิจัยพัฒนาระบบควบคุมอาวุธ	ผลิตยานรบพร้อมระบบอาวุธ
	อาวุธ/กระสุน	พัฒนา Supply Chain ในประเทศ	ร่วมงานกับเอกชนเพื่อเพิ่มกำลังการผลิต	แหล่งการซ่อมบำรุงอาวุธของอาเซียน

6.3.2.5(4) การขับเคลื่อนการดำเนินการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ปี พ.ศ. 2569 - 2580

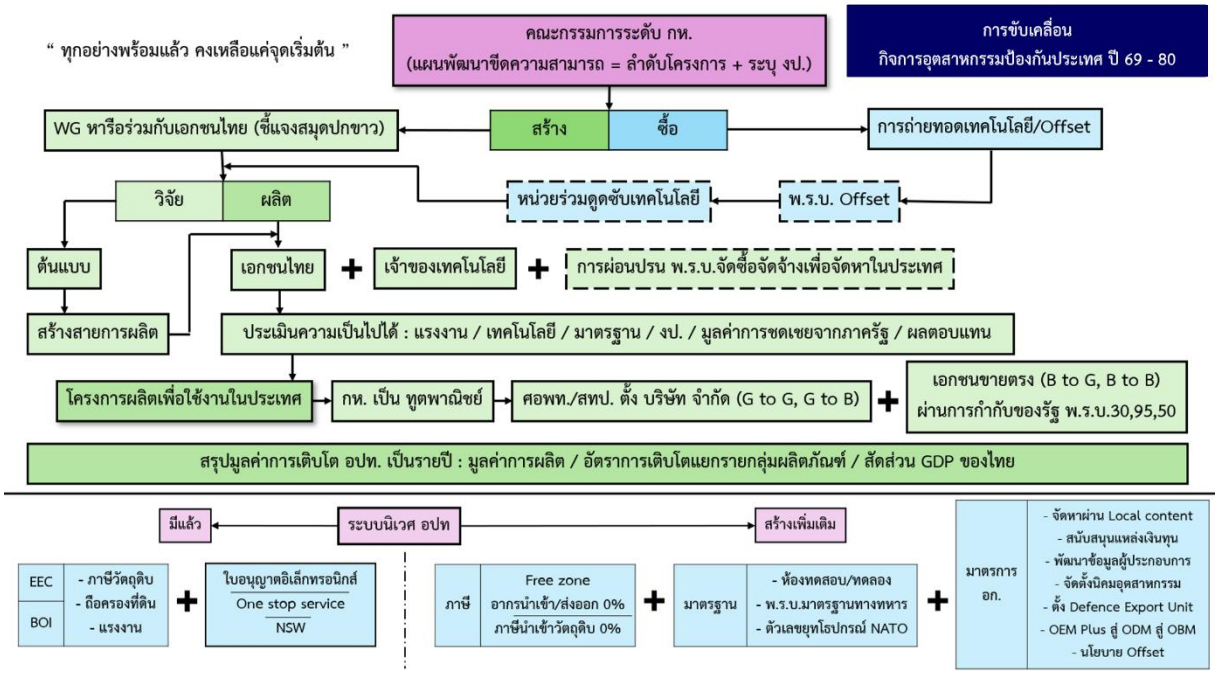

6.3.2.5(5) แนวทางการพัฒนากลไกในการดำเนินการ

1) คณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

มีโครงสร้างการบริหารงาน 2 ระดับ คือ คณะกรรมการในระดับนโยบาย ได้แก่คณะกรรมการนโยบายด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม และระดับดำเนินงาน 3 คณะ ได้แก่ คณะกรรมการวิจัยและพัฒนา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการทหาร กระทรวงกลาโหม “กวท.กห.”, คณะกรรมการมาตรฐานยุทโธปกรณ์กระทรวงกลาโหม “กมย.กห.” และ คณะกรรมการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม “กอป.กห.” โดยมีประเด็นการขับเคลื่อนการดำเนินการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่สำคัญ ได้แก่

(1) การนำความต้องการของเหล่าทัพตามที่สำนักบริหารยุทโธปกรณ์กลาโหมกำหนด มาสร้างสายการผลิตในประเทศ (การนำผลงานวิจัยสู่สายการผลิต หรือการร่วมทุน) เพื่อเชื่อมโยงการจัดหายุทโธปกรณ์แบบรวมศูนย์ของกระทรวงกลาโหม

(2) การพัฒนาระบบงานมาตรฐานทางทหาร ด้วยการพิจารณานำหมายเลข NATO Stock Number (NSN) (หมายเลขสิ่งอุปกรณ์ทางทหาร) มาปรับปรุงการกำหนดและการรับรองมาตรฐานยุทโธปกรณ์กระทรวงกลาโหม รวมถึงการเสนอ (ร่าง) พระราชบัญญัติมาตรฐานยุทโธปกรณ์

(3) การวิจัยพัฒนา, การร่วมงาน และการร่วมทุนกับภาคเอกชนในประเทศ เพื่อการส่งเสริม 4 ผลิตภัณฑ์เป้าหมาย (1) ยานพาหนะเพื่อความมั่นคง 2) อุตสาหกรรมต่อเรือรบ 3) อากาศยานไร้นักบิน และ 4) อาวุธปืนและกระสุน) เพื่อให้เพิ่มการใช้งานในประเทศ

(4) การสร้างช่องทางการขายผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของ กระทรวงกลาโหม และภาคเอกชน ไปยังต่างประเทศ โดย สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ รวมถึงใช้เวทีความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อสร้างโอกาสและพัฒนาความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศระหว่างผู้ประกอบการเอกชนไทยกับมิตรประเทศ

(5) แนวทางการส่งเสริมการส่งออกผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศไปยังต่างประเทศผ่านบทบาทของผู้นำทางทหาร ผู้บริหารของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงกลาโหม และผู้ช่วยทูตทหารไทยที่ประจำอยู่ในต่างประเทศ เพื่อสร้างโอกาสและพัฒนาความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศระหว่างผู้ประกอบการเอกชนไทยกับมิตรประเทศ

(6) การส่งเสริมเพิ่มเติมและแนวทางการปฏิบัติมาตรการทางภาษีที่ชัดเจน รวมถึงการแก้ไขกฎหมายเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ประกอบการภาคเอกชน โดยเฉพาะการกำหนดมาตรการครอบครองอาวุธของผู้ประกอบการภาคเอกชน เช่น แนวทางการจัดตั้งคลังเก็บความปลอดภัยสูง การลดประสิทธิภาพของอาวุธ และการเข้าใช้สนามทดสอบอาวุธของกระทรวงกลาโหม เป็นต้น เพื่อสร้างโอกาสในการพัฒนาอาวุธและยุทโธปกรณ์ของผู้ประกอบการภาคเอกชนของไทย

(7) การคำนวณตัวเลขอัตราการเติบโตของมูลค่าการผลิตด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยด้วยระบบวิเคราะห์ข้อมูลเศรษฐกิจอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

2) การทบทวนโครงสร้างหน่วยงานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม

(1) ปรับปรุงโครงสร้างของศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหารให้เป็นฝ่ายอำนวยการด้านอุตสาหกรรมของกระทรวงกลาโหม โดยลดภาระของหน่วยปฏิบัติด้วยการร่วมงานกับภาคเอกชนของไทย เพื่อสร้างหลักประกันด้านยุทโธปกรณ์ในรายการที่จำเป็นเพื่อความพร้อมรบที่สามารถระดมสรรพกำลังได้เมื่อจำเป็น และใช้ศักยภาพรวมถึงทรัพยากรของกระทรวงกลาโหม ที่มีสนับสนุนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของรัฐบาล โดยจัดตั้ง “กองบูรณาการข้อมูลอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ” เพื่อรวบรวมและวิเคราะห์

ข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหวด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ตลอดจนปรับเพิ่มภารกิจ “ด้านการตลาด” เพื่อส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และให้ข้อเสนอแนะรายการผลิตภัณฑ์ที่ภาครัฐควรให้การสนับสนุนในสำนักส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร

(2) ปรับปรุงโครงสร้างกรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกลาโหม เป็นหน่วยขึ้นตรงศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร ในลักษณะที่มีอัตราแยกต่างหาก เพื่อบูรณาการด้านนโยบายและการดำเนินงานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม ให้เป็นไปอย่างมีเอกภาพ

(3) พัฒนาระบบงานด้านการมาตรฐานทางทหารให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล รวมทั้งปรับปรุงโครงสร้างสำนักมาตรฐานทางทหาร กรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกลาโหม ให้เป็นหน่วยขึ้นตรงสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม เมื่อประกาศใช้พระราชบัญญัติมาตรฐานยุทโธปกรณ์

(4) แผนการส่งเสริมการใช้ผลิตภัณฑ์ของโรงงานในสังกัดกระทรวงกลาโหม โดยกำหนดแนวทางการพัฒนาเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การส่งเสริมการใช้งานผลิตภัณฑ์ของโรงงานภายในสังกัดกระทรวงกลาโหม ขั้นตอนที่ 2 การร่วมงานกับผู้ประกอบการภาคเอกชนของไทย และขั้นตอนที่ 3 การสร้างช่องการค้าสู่ต่างประเทศ โดยร่วมกับสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศสร้างช่องทางการขายจากภาครัฐสู่เอกชน (G To B)

(5) การขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของภาคเอกชนร่วมกับกระทรวงอุตสาหกรรม ทั้งมาตรการระยะสั้น และระยะยาว เพื่อสร้างโอกาสในการแข่งขันของภาคเอกชน และเพิ่มการใช้งานในประเทศ

6.3.2.6 การบริหารงบประมาณของกระทรวงกลาโหม

งบประมาณของกระทรวงกลาโหมในห้วงที่ผ่านมาพบว่า ส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายบุคลากร และค่าใช้จ่ายตามภารกิจประจำพื้นฐาน (รายจ่ายเพื่อดำรงสภาพความพร้อมในการป้องกันประเทศ) สูงถึงร้อยละ 75 คงเหลือเป็นค่าใช้จ่ายในภารกิจการพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศ (รายจ่ายเพื่อพัฒนาขีดความสามารถกองทัพ) เพียงร้อยละ 25 ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรทั้งสิ้น ดังแสดงตามภาพที่ 1

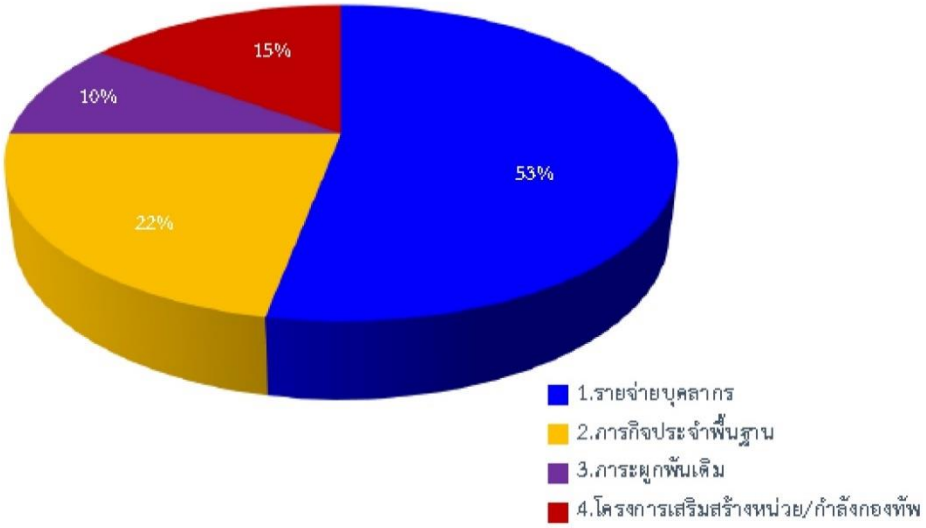

ภาพที่ 1 สัดส่วนงบประมาณกระทรวงกลาโหมจำแนกตามประเภทค่าใช้จ่าย

การบริหารงบประมาณของกระทรวงกลาโหมจึงเป็นการกำหนดทิศทางและสัดส่วนงบประมาณของกระทรวงกลาโหมในกรอบระยะ 12 ปี (ปี พ.ศ. 2569 – 2580) ให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับภารกิจหน้าที่ และโครงสร้างของหน่วยงาน โดยมีเป้าหมายหลักในการปรับลดรายจ่ายบุคลากร และรายจ่ายตามภารกิจประจำพื้นฐานลง ด้วยการปรับปรุงโครงสร้างการจัดหน่วย การปรับแก้ไขการจัดและอัตรา รวมทั้งปรับลดกำลังพลให้เหมาะสมกับสภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคงและหลักนิยมการรบที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

โดยกระทรวงกลาโหมมีแผนปรับลดจำนวนกำลังพลลงได้ตามสัดส่วนที่วางแผนไว้ (ร้อยละ 5 ภายในปี พ.ศ. 2570) และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2580 คาดว่าจะสามารถปรับลดกำลังพลลงได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 8 - 10 คิดเป็นงบประมาณในส่วนของงบบุคลากรที่ลดลงได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ทำให้กระทรวงกลาโหมมีสัดส่วนงบประมาณที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาขีดความสามารถของกองทัพเพิ่มมากขึ้น โดยคาดว่าสัดส่วนงบประมาณของกระทรวงกลาโหมในปีงบประมาณ พ.ศ. 2580 จะอยู่ที่ค่าใช้จ่ายบุคลากรและค่าใช้จ่ายตามภารกิจประจำพื้นฐาน (รายจ่ายเพื่อดำรงสภาพความพร้อมในการป้องกันประเทศ) ร้อยละ 65 คงเป็นค่าใช้จ่ายในภารกิจการพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศ (รายจ่ายเพื่อพัฒนาขีดความสามารถกองทัพ) ร้อยละ 35 ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรทั้งสิ้น

6.3.3 การเตรียมกำลังและใช้กำลังกองทัพ

เป็นการจัดเตรียมกำลังกองทัพ การเสริมสร้างพัฒนา และการบริหารจัดการทรัพยากรกองทัพ ให้มีความพร้อมในการใช้กำลังเพื่อการป้องปราม แก้ไข และยุติความขัดแย้ง โดยจะต้องมีการเสริมสร้างการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของกำลังพล ยุทโธปกรณ์ และการบริหารจัดการให้มีความพร้อมทั้งในเรื่องแนวความคิด หลักนิยม ขนาดของกำลัง การจัดหน่วยและยุทโธปกรณ์ ความทันสมัย และความสามารถในการปฏิบัติการร่วม รวมทั้งจะต้องมีการปรับปรุงแผนการใช้กำลังของกองทัพให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีและหลักนิยมทางทหารที่เปลี่ยนแปลงไป ครอบคลุมการปฏิบัติการทางทหารทุกระดับความขัดแย้ง รวมทั้งสามารถปฏิบัติการร่วมระหว่างเหล่าทัพในหลายมิติ (Multi - Domain Operations) และการปฏิบัติการร่วมระหว่างมิติหรือข้ามมิติ (Cross - Domain Operations) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ได้กำหนดแนวทางการเตรียมกำลังและใช้กำลังในการป้องกันประเทศ ดังนี้

1) การปฏิบัติการร่วมกองทัพไทย
2) กำลังทางบก
3) กำลังทางเรือ
4) กำลังทางอากาศ
5) การปฏิบัติการร่วมทางไซเบอร์
6) การปฏิบัติการทางอวกาศ

การปฏิบัติการร่วมกองทัพไทย

6.3.3.1 การปฏิบัติการร่วมกองทัพไทย

6.3.3.1(1) กล่าวทั่วไป

กองทัพไทยเตรียมกำลัง ให้มีขีดความสามารถในปฏิบัติการร่วม ในการปฏิบัติการหลายมิติ (Multi - Domain Operations) โดยเป็นกองทัพที่มีโครงสร้างการจัดและขนาดที่เหมาะสม มีความทันสมัย สอดคล้องกับภัยคุกคามทั้งในปัจจุบันและอนาคต มีความพร้อมและศักยภาพเพียงพอในการการป้องปราม (Deterrence) และสามารถใช้กำลังโดยเกิดการบูรณาการขีดความสามารถอย่างสูงสุด เพื่อเผชิญกับภัยคุกคามได้ทุกมิติ ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง ทั้งในภาวะปกติ ภาวะวิกฤตและภาวะสงคราม อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อปกป้องไว้ซึ่งเอกราชอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ

6.3.3.1(2) ขีดความสามารถร่วมของกองทัพไทยที่ต้องการ

1) การปฏิบัติการร่วมระหว่างเหล่าทัพในหลายมิติ (Multi - Domain Operations) การปฏิบัติการร่วมระหว่างมิติหรือข้ามมิติ (Cross - Domain Operations) ที่มีประสิทธิภาพ ทั้งในยามปกติ ในสถานการณ์วิกฤตและภาวะสงคราม รวมทั้งมีขีดความสามารถในการปฏิบัติการร่วมกับกองทัพมิตรประเทศ

2) การอำนวยการยุทธ์ในการปฏิบัติการร่วมที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (Network Centric Operations) มีการเชื่อมโยงข้อมูลทางยุทธวิธี (Tactical Data Link: TDL) และสามารถติดตามผลการปฏิบัติการได้ในทุกมิติ

3) ระบบการข่าวร่วมที่มีความถูกต้องแม่นยำและรวดเร็ว ทั้งในระดับยุทธศาสตร์ ยุทธการ และยุทธวิธี ที่สามารถรวบรวมข่าวสารในทุกมิติได้อย่างกว้างขวางและเชิงลึก มีระบบที่เชื่อมต่องานข่าวกรองระหว่างเหล่าทัพและหน่วยงานความมั่นคงอื่น ๆ

4) ระบบเฝ้าตรวจ/แจ้งเตือนภัยคุกคามในทุกมิติที่มีประสิทธิภาพ สามารถแจ้งเตือนภัยคุกคามได้อย่างถูกต้องรวดเร็ว เพื่อตอบสนองต่อภัยคุกคามได้อย่างทันท่วงที

5) การปฏิบัติการย่านความถี่แม่เหล็กไฟฟ้าร่วม (Joint Electromagnetic Spectrum Operation: JEMSO) ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถบริหารจัดการสภาวะแวดล้อมย่านความถี่แม่เหล็กไฟฟ้าในพื้นที่ปฏิบัติการ (Electromagnetic Operational Environment: EMOE)

6) การโจมตีเชิงรุกในระยะไกลต่อเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ เป้าหมายทางยุทธการ และเป้าหมายทางยุทธวิธี ด้วยความรวดเร็วและแม่นยำ เพื่อป้องกันและลิดรอนการคุกคามแต่เนิ่น

7) ระบบส่งกำลังบำรุงร่วมที่มีประสิทธิภาพ เป็นรูปธรรม รวมทั้งระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมกับมิตรประเทศ

8) ระบบป้องกันภัยทางอากาศร่วม ที่สามารถต่อต้านภัยคุกคามทางอากาศในรูปแบบต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

9) การปฏิบัติการด้วยระบบอากาศยานไร้คนขับ (Unmanned Aircraft Systems: UAS) และระบบต่อต้านอากาศยานไร้คนขับ (Counter Unmanned Aircraft Systems: CUAS) ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

10) การปฏิบัติการพิเศษร่วม โดยบูรณาการการปฏิบัติการพิเศษร่วมตั้งแต่ในภาวะปกติ ภาวะฉุกเฉิน ภาวะสงคราม และการปฏิบัติการทางทหารที่มิใช่สงคราม โดยการเสริมสร้างขีดความสามารถในการป้องกันและตอบสนองต่อสถานการณ์วิกฤต (Crisis Prevention & Response) เพื่อรองรับภารกิจในการสนับสนุนการแก้ไขวิกฤติการณ์ระดับชาติต่าง ๆ อาทิเช่น การสนับสนุนในภารกิจการอพยพพลเรือนออกจากพื้นที่ขัดแย้งหรือพื้นที่การสู้รบ (Non - Combatant Evacuation Operations: NEO)

11) ขีดความสามารถสนับสนุนอื่น ๆ เช่น การศึกษาทางทหารของกองทัพไทย งานด้านแผนที่และงานข่าวกรองภูมิสารสนเทศ (Geospatial Intelligence: GEOINT)

12) การปฏิบัติการไซเบอร์ร่วม (Joint Cyber Operations)

13) การปฏิบัติการด้านอวกาศร่วม (Joint Space Operations)

6.3.3.1(3) แนวทางการพัฒนาขีดความสามารถร่วม

1) พัฒนาหลักนิยมการปฏิบัติการร่วมให้มีความทันสมัยและสามารถปฏิบัติได้จริงที่ตอบสนองต่อการปฏิบัติการในหลายมิติ (Multi - Domain Operations) และการปฏิบัติการร่วมระหว่างมิติ/ข้ามมิติ (Cross - Domain Operations) โดยหลักนิยมของเหล่าทัพจะต้องสอดคล้องกับหลักนิยมการปฏิบัติการร่วม รวมทั้งพัฒนาระบบต่าง ๆ ให้รองรับการปฏิบัติการร่วมกับกองทัพมิตรประเทศ (การยุทธ์ผสม การยุทธ์ร่วม/ผสม) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) พัฒนาระบบปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (Network Centric Operations) การเชื่อมโยงข้อมูลทางยุทธวิธี (Tactical Data Link: TDL) ที่สามารถเชื่อมโยงระบบอาวุธและอุปกรณ์ของหน่วยดำเนินกลยุทธ์ทางบก อากาศยาน เรือรบ เพื่อให้สามารถควบคุมบังคับบัญชาไปยังหน่วยรองและเชื่อมโยงไปยังศูนย์บัญชาการทางทหาร และจัดตั้งศูนย์ประสานผลการปฏิบัติการในทุกมิติ (All Domain Effect Coordination Center: ADECC) ให้สามารถติดตามสถานการณ์ได้ครอบคลุมทั้ง 5 มิติการรบ

3) พัฒนาระบบข่าวกรองร่วมที่สามารถรวบรวมข่าวสารในทุกมิติ ทุกระดับการปฏิบัติได้อย่างกว้างขวางและเชิงลึก มีการเชื่อมต่อข้อมูลด้านข่าวกรองระหว่างเหล่าทัพและหน่วยงานความมั่นคงอื่น ๆ พัฒนาการดำเนินงานของเครือข่ายประชาคมข่าวกรอง รวมทั้งพัฒนาระบบรวบรวม เฝ้าตรวจ และแจ้งเตือนด้านการข่าวกรองและการต่อต้านข่าวกรองร่วมให้มีความทันสมัย

4) พัฒนาระบบเฝ้าตรวจและแจ้งเตือนให้มีความทันสมัย อาทิเช่น การนำเทคโนโลยีมาใช้ขยายประสิทธิภาพ ทั้งการเฝ้าตรวจชายแดนทางบก การเฝ้าตรวจทางอากาศ/สถานีรายงาน และการเฝ้าตรวจทางทะเล แจ้งเตือนภัยคุกคามในทุกมิติที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งใช้ระบบเฝ้าตรวจและแจ้งเตือนเสริมในจุดที่เครื่องมือหลักไม่สามารถครอบคลุมพื้นที่ได้

5) พัฒนาการปฏิบัติการย่านความถี่แม่เหล็กไฟฟ้าร่วม (Joint Electromagnetic Spectrum Operation: JEMSO) โดยจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการย่านความถี่แม่เหล็กไฟฟ้าร่วม (Joint Electromagnetic Spectrum Operations Center: JEMSOC) เพื่อให้สามารถปกป้องขีดความสามารถในการปฏิบัติการร่วมของกองทัพไทย สนับสนุนในการเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้งานระบบอาวุธ ระบบอิเล็กทรอนิกส์ ระบบการควบคุมบังคับบัญชาและการสื่อสาร รวมไปถึงสามารถปกป้องโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญของประเทศในภาวะสงครามหรือความขัดแย้งได้

6) ส่งเสริมให้เหล่าทัพมีการนำอาวุธยิงระยะไกลเข้าประจำการ อาทิเช่น อาวุธยิงระยะไกลจากพื้นสู่พื้นของกำลังทางบก อาวุธยิงระยะไกลจากฝั่งสู่ทะเลของหน่วยรักษาฝั่ง หรืออาวุธยิงระยะไกลพื้นสู่อากาศของหน่วยป้องกันภัยทางอากาศ โดยรวมการบังคับบัญชาสั่งการใช้งานระบบอาวุธยิงระยะไกลให้มีขีดความสามารถที่สอดคล้องกับภัยคุกคามและความท้าทายในอนาคต เพื่อให้สามารถปกป้องอธิปไตยและสามารถคุ้มครองรักษาผลประโยชน์ของชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7) พัฒนาระบบส่งกำลังบำรุงร่วม มีการจัดหาเครื่องมือ/ยุทโธปกรณ์ที่เป็นระบบมาตรฐานเป็นไปในแนวทางเดียวกันทั้งกองทัพไทย (ในส่วนที่สามารถร่วมกันดำเนินการได้) เพื่อที่จะสามารถบูรณาการเชื่อมโยงการใช้งานร่วมกันได้ ง่ายต่อการส่งกำลังบำรุง โดยใช้ระบบการจัดหายุทโธปกรณ์แบบรวมการ รวมทั้งการสร้างความร่วมมือกับมิตรประเทศในด้านการส่งกำลังบำรุงสำหรับในกรณีเกิดสถานการณ์วิกฤติฉุกเฉิน นอกจากนี้ต้องส่งเสริม และสนับสนุนอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อมุ่งสู่การพึ่งพาตนเอง และพิจารณาใช้ขีดความสามารถของเอกชน มาร่วมในการดำเนินการในงานด้านส่งกำลังบำรุง

8) พัฒนาหลักนิยม และระบบป้องกันภัยทางอากาศร่วม ให้สามารถต่อต้านภัยคุกคามซึ่งครอบคลุมทั้ง อากาศยาน อาวุธยิงระยะไกล ขีปนาวุธ จรวดร่อน รวมถึงภัยคุกคามทางอากาศในอนาคต

อาทิ อาวุธความเร็วเหนือเสียง (Hypersonic) และระบบอากาศยานไร้คนขับ (Unmanned Aircraft Systems: UAS) ตลอดจนการบูรณาการปฏิบัติการในการต่อต้านภัยคุกคามทางอากาศร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้อย่างประสานสอดคล้อง บูรณาการระบบการแจ้งเตือนภัย/การตรวจจับทางสัญญาณ (Sensor) ร่วมกับหน่วยงานทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง การเชื่อมต่อระบบควบคุมบังคับบัญชา เข้ากับระบบอาวุธป้องกันภัยทางอากาศของทุกเหล่าทัพ ตลอดจนสร้างความร่วมมือกับมิตรประเทศที่มีขีดความสามารถ

9) พัฒนาหลักนิยม และแผนการบูรณาการการปฏิบัติการด้วยระบบอากาศยานไร้คนขับ (Unmanned Aircraft Systems: UAS) และระบบต่อต้านอากาศยานไร้คนขับ (Counter Unmanned Aircraft Systems: CUAS) ในภารกิจทั้งด้านการทหารและภารกิจความมั่นคงอื่น ๆ ร่วมกับทั้งในส่วนของกองทัพและหน่วยงานความมั่นคงอื่น ๆ

10) พัฒนาการปฏิบัติการพิเศษร่วม โดยมีการบูรณาการการปฏิบัติการพิเศษตั้งแต่ในภาวะปกติ ภาวะฉุกเฉิน ภาวะสงคราม รวมทั้งการปฏิบัติการทางทหารที่มิใช่สงคราม โดยการเสริมสร้างขีดความสามารถในการปฏิบัติการพิเศษเพื่อป้องกันและตอบสนองต่อสถานการณ์วิกฤต (Crisis Prevention & Response) ในระดับชาติต่าง ๆ อาทิเช่น การก่อการร้าย การสนับสนุนในภารกิจการอพยพพลเรือนออกจากพื้นที่ขัดแย้งหรือพื้นที่การสู้รบ (Non - Combatant Evacuation Operations: NEO)

11) การขยายขีดความสามารถในการปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ด้วยการนำเทคโนโลยี นวัตกรรม และเทคโนโลยีเกิดใหม่ (Emerging Technology) ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านความมั่นคง มาใช้งานเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน อาทิเช่น เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence) เทคโนโลยีหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ (Robotic and Automation) ระบบไร้คนบังคับ (Unmanned System) ระบบอาวุธสังหารอัตโนมัติ (Lethal Autonomous Weapon) อาวุธพลังงานโดยตรง (Directed Energy Weapon) อาวุธความเร็วเหนือเสียง (Hypersonic Weapon) เทคโนโลยีชีวภาพ (Biotechnology) เทคโนโลยีควอนตัม (Quantum Technology)

12) พัฒนาการศึกษาทางทหารของกองทัพไทย เพื่อยกระดับการศึกษาของกองทัพให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ รองรับความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและภัยคุกคามต่าง ๆ ในอนาคต มีการบูรณาการศักยภาพด้านการศึกษา/ ทรัพยากรด้านการศึกษาต่าง ๆ ของกองทัพร่วมกัน เพื่อลดความซ้ำซ้อนและเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาในภาพรวม รวมทั้งสร้างความร่วมมือด้านการศึกษากับกองทัพมิตรประเทศ รวมทั้งสถาบันการศึกษาทั้งภายในและต่างประเทศ

13) พัฒนาวงรอบงานด้านแผนที่ให้มีความทันสมัย เพื่อมุ่งไปสู่การจัดทำแผนที่ให้เป็นดิจิทัล และพัฒนางานข่าวกรองภูมิสารสนเทศ (Geospatial Intelligence: GEOINT) โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยสนับสนุนข่าวกรองภูมิสารสนเทศให้แก่ผู้ใช้งาน รวมทั้งสร้างความร่วมมือด้านข่าวกรองภูมิสารสนเทศกับหน่วยงาน และสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ทั้งภายใน และต่างประเทศ

กำลังทางบก

6.3.3.2 กำลังทางบก

6.3.3.2(1) กล่าวทั่วไป

มุ่งเน้นการเตรียมกำลัง ปรับปรุงโครงสร้าง และพัฒนาขีดความสามารถทั้งด้านโครงสร้างกำลัง (Force Structure) ความพร้อมรบ (Force Readiness) ความต่อเนื่องในการรบ (Sustainability) และความทันสมัย (Modernization & Investment) และสามารถจัดกำลัง วางกำลัง และใช้กำลังได้อย่างรวดเร็ว และมีความอ่อนตัวทั้งในระดับยุทธศาสตร์ ยุทธการ และยุทธวิธี โดยกำลังทางบกจะต้องมีขนาดที่เหมาะสม มีความอ่อนตัว มีความอยู่รอดในสนามรบได้สูง มีความคล่องแคล่วในการเคลื่อนที่ มีอำนาจการยิงที่รุนแรง มีความสมบูรณ์ในตัวเองโดยสามารถทำการรบอย่างเป็นอิสระได้ในห้วงระยะเวลาหนึ่ง รวมทั้งต้องมีขีดความสามารถในสนองตอบการปฏิบัติภารกิจได้อย่างหลากหลาย (Multipurpose Forces) ทั้งการปฏิบัติการทางทหารเพื่อการป้องกันประเทศ และการปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือจากสงคราม

6.3.3.2(2) ขีดความสามารถของกำลังทางบกที่ต้องการ

1) เป็นกำลังรบทางบกแบบอเนกประสงค์ที่สามารถปฏิบัติภารกิจได้หลายรูปแบบ มีความอ่อนตัวรอบรับภารกิจทั้งการปฏิบัติการทางทหารเพื่อการป้องกันประเทศและการปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือสงคราม มียุทโธปกรณ์ที่มีความทันสมัย

2) สามารถตอบโต้ภัยคุกคามตามแบบร่วมกับเหล่าทัพอื่นได้อย่างรวดเร็วด้วยกำลังที่เหมาะสมและสามารถขยายกำลังได้ตามสถานการณ์ได้ตามอย่างรวดเร็วตามความเหมาะสมกับสถานการณ์

3) ปฏิบัติการยุทธ์ตามแบบมาตรฐาน โดยเป็นกำลังรบที่มีความคล่องแคล่วในการเคลื่อนที่ มีอำนาจการยิงที่รุนแรง มีเกราะกำบัง และสามารถปฏิบัติการยุทธ์ใต้สภาพพิเศษ อาทิเช่น การยุทธ์เคลื่อนที่ทางอากาศ การรบในพื้นที่ป่าภูเขา การรบในพื้นที่สิ่งปลูกสร้าง

4) สถาปนาเครือข่ายข้อมูลและระบบเฝ้าตรวจชายแดน เพื่อตรวจจับและแจ้งเตือนภัยคุกคามให้หน่วยกองกำลังที่รับผิดชอบพื้นที่

5) การปฏิบัติการด้านการข่าวกรองทางทหารในระดับยุทธวิธี

6) ระบบเฝ้าตรวจและแจ้งเตือนในระดับยุทธวิธีและระดับยุทธการที่มีประสิทธิภาพ

6.3.3.2(3) แนวทางการพัฒนากำลังทางบก

1) ปรับปรุงโครงสร้าง และพัฒนาขีดความสามารถของกำลังทางบกให้มีขนาดที่เหมาะสมและมีความทันสมัย สามารถรองรับภารกิจต่าง ๆ ได้อย่างสอดคล้องกับภัยคุกคามทางบกในปัจจุบันและอนาคต เป็นกำลังรบอเนกประสงค์ที่สามารถปฏิบัติภารกิจได้หลายรูปแบบ มีความอ่อนตัว รอบรับภารกิจได้อย่างหลากหลาย

2) พัฒนายุทโธปกรณ์ โดยการดำรงสภาพความพร้อมรบ การขยายขีดความสามารถ และการเสริมสร้างความทันสมัยของยุทโธปกรณ์ของกำลังทางบกที่สนับสนุนระบบการปฏิบัติการในสนามรบทั้ง 7 ประการ (Battlefield Operating Systems: BOS7) ให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป

3) พัฒนาขีดความสามารถด้านกำลังพล โดยการจัดหา บรรจุ และพัฒนากำลังพลให้มีความพร้อมสำหรับการปฏิบัติภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด พัฒนาระบบการคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นกำลังพล และส่งเสริมสุขภาพร่างกายของกำลังพลให้มีความพร้อมในการปฏิบัติภารกิจ

4) พัฒนาการฝึกและการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีทางทหารที่เปลี่ยนแปลงไป โดยการนำระบบเทคโนโลยีมาใช้เพื่อพัฒนาระบบการฝึก/ การประเมินผล รวมถึงการพัฒนาเครื่องช่วยฝึกและระบบจำลองยุทธ์ (Simulation)

5) พัฒนาการเสริมสร้างขีดความสามารถในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง

กำลังทางเรือ

6.3.3.3 กำลังทางเรือ

6.3.3.3(1) กล่าวทั่วไป

มุ่งเน้นการพัฒนาขีดความสามารถและกำลังรบทางเรือให้เท่าทันกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป (Technology Oriented) โดยมีขนาดของกำลังทางเรือที่เหมาะสม เป็นกำลังรบที่มีความอเนกประสงค์ (Multi - Purpose) ตอบสนองทั้งภารกิจหลักในการป้องกันประเทศทางทะเล สนับสนุนภารกิจในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล สนับสนุนนโยบายของรัฐบาลในการพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน อีกทั้งพัฒนาระบบสนับสนุนต่าง ๆ ให้มีความสมบูรณ์ มีระบบควบคุมบังคับบัญชาและสั่งการที่ครอบคลุม ทั้งพื้นที่ปฏิบัติการฝั่งอ่าวไทยและฝั่งทะเลอันดามันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6.3.3.3(2) ขีดความสามารถของกำลังทางเรือที่ต้องการ

1) ขีดความสามารถในการปฏิบัติการทางเรือ (Naval Operations) ที่ครอบคลุมพื้นที่รับผิดชอบทั้งฝั่งอ่าวไทยและทะเลอันดามัน รวมทั้งเขตเศรษฐกิจจำเพาะ และพื้นที่นอกอาณาเขตทางทะเลที่มีผลประโยชน์ของชาติครอบคลุมไปถึง

2) การปฏิบัติการเพื่อการป้องกันประเทศของกองกำลังทางเรือ ประกอบด้วย การปฏิบัติการในทะเล/ การปฏิบัติการสงครามใต้น้ำ/ การปฏิบัติการในลำน้ำ/ การปฏิบัติการจากทะเลสู่ฝั่ง/ การป้องกันภัยทางอากาศและการรักษาฝั่ง/ การป้องกันพื้นที่/ กำลังอากาศนาวี

3) การคุ้มครองและรักษาเส้นทางคมนาคมทางทะเล ทั้งในภาวะปกติจนถึงขั้นสถานการณ์ขัดแย้ง

4) ขีดความสามารถในการควบคุมบังคับบัญชาและสั่งการที่มีประสิทธิภาพ ปลอดภัย และสามารถครอบคลุมพื้นที่ปฏิบัติการทางเรือที่กว้างไกล

5) ขีดความสามารถในการรับรู้ภาพสถานการณ์ในพื้นที่ปฏิบัติการด้วยระบบติดตามภาพสถานการณ์ทางทะเลระยะไกล/ ระบบตรวจการณ์และติดตามเป้าทางทะเล/ ระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร

6) ขีดความสามารถในการส่งกำลังบำรุงที่เพียงพอและสมบูรณ์ทั้งฝั่งอ่าวไทย และทะเลอันดามัน อาทิ ระบบส่งกำลังบำรุงเคลื่อนที่ในทะเลระยะไกล ระบบส่งกำลังบำรุง และซ่อมบำรุงในพื้นที่ปฏิบัติการทางเรือทั้งฝั่งอ่าวไทยและฝั่งทะเลอันดามัน

6.3.3.3(3) แนวทางการพัฒนากำลังทางเรือ

1) ปรับปรุงโครงสร้างของกำลังทางเรือให้มีขนาดที่เหมาะสม และมีความทันสมัย สามารถรองรับภารกิจต่าง ๆ ได้อย่างสอดคล้องกับภัยคุกคามทางทะเลในปัจจุบันและอนาคต เป็นกำลังรบอเนกประสงค์ที่สามารถปฏิบัติภารกิจได้หลายรูปแบบ มีความอ่อนตัว รองรับภารกิจได้อย่างหลากหลาย

2) พัฒนาความพร้อมในการปฏิบัติการทางเรือ ประกอบด้วย ความพร้อมของยุทโธปกรณ์ ความพร้อมด้านกำลังพล ความพร้อมด้านการส่งกำลังบำรุง ความพร้อมด้านการสื่อสารและสารสนเทศ และความพร้อมด้านการฝึกและหลักนิยม ความพร้อมด้านการวิจัยพัฒนา และความพร้อมด้านการบริหารจัดการ เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อสถานการณภัยคุกคามที่เกิดได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ด้วยขีดความสามารถของกำลังทางเรือตามความจำเป็นและเหมาะสม

3) พัฒนากำลังทางเรือให้มีความพร้อมในการปฏิบัติภารกิจทั้งด้านอ่าวไทย และทะเลอันดามัน โดยมีจำนวนและขนาดที่เหมาะสมเพียงพอ มีขีดความสามารถและความทันสมัยสอดคลองกับเทคโนโลยีสมัยใหม่

4) ลดประเภทและแบบของยุทโธปกรณ์ที่ใช้ประจำการ เพื่อให้เกิดความง่ายในการบริหารจัดการและมีความอเนกประสงค (Multi - Purpose) สามารถนำมาใชในการปฏิบัติภารกิจอื่น ๆ ในยามปกติได้ อาทิ การปฏิบัติการเพื่อรักษาผลประโยชนของชาติทางทะเล และช่วยเหลือประชาชน

5) บูรณาการการปฏิบัติการกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข่องกับความมั่นคงทางทะเล ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน รวมถึงภาคประชาชน เพื่อลดความซ้ำซ่อน เกิดความคุ่มค่า และมีประสิทธิภาพสูงสุด ในการปกป้องเอกราชและอธิปไตยของชาติ ตลอดจนการรักษาผลประโยชนของชาติทางทะเล

6) พัฒนากำลังพลให้มีคุณภาพส่งเสริมให้มีการศึกษาต่อยอดในสาขาวิชาที่สำคัญ ส่งเสริมการศึกษาในต่างประเทศ และเร่งรัดการพัฒนาภาษาอังกฤษ สำหรับกำลังพลที่จะต้องเป็นผู้บริหารในอนาคต

7) ปรับลดกำลังพลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีจำนวนเท่าที่จำเป็นต่อการตอบสนองการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กำลังทางอากาศ

6.3.3.4 กำลังทางอากาศ

6.3.3.4(1) กล่าวทั่วไป

กองทัพอากาศมุ่งเน้นพัฒนากำลังทางอากาศให้ทันสมัย มีขีดความสามารถในการครองอากาศในพื้นที่รับผิดชอบ และสามารถสนับสนุนการปฏิบัติของกองทัพไทยหรือหน่วยงานอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามแนวคิดการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (Network Centric Operations: NCO) เชื่อมโยงข้อมูลข่าวสาร เพื่อความหยั่งรู้สถานการณ์ร่วมกัน ซึ่งจะเกื้อกูลให้กำลังทางอากาศสามารถปฏิบัติภารกิจได้หลากหลาย รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

6.3.3.4(2) ขีดความสามารถของกำลังทางอากาศที่ต้องการ

1) ขีดความสามารถหลัก ได้แก่ การปฏิบัติการทางอากาศเพื่อรักษาอธิปไตยในห้วงอากาศการครองอากาศในพื้นที่รับผิดชอบ และการป้องกันทางอากาศของประเทศ (National Air Defence) ซึ่งเครื่องมือหลัก ประกอบด้วย เครื่องบินขับไล่อเนกประสงค์/เครื่องบินโจมตีพร้อมระบบอาวุธ (Shooter) ระบบตรวจจับหรือเฝ้าระวัง ทั้งภาคพื้นและภาคอากาศ (Sensor) ระบบบัญชาการและควบคุม (Command and Control) รวมถึงผู้ทำหน้าที่ในการรบ (War Fighter)

2) ขีดความสามารถร่วม ได้แก่ การสนับสนุนการปฏิบัติการของกองทัพไทยหรือหน่วยงานอื่น ๆ ตามแนวคิดการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (NCO) เพื่อการรบร่วม หรือการปฏิบัติการที่มิใช่การรบ

3) ขีดความสามารถเสริม ได้แก่ การปฏิบัติการอื่น ๆ เพื่อเสริมขีดความสามารถหลักและขีดความสามารถร่วมให้เกิดประสิทธิภาพ เช่น การปฏิบัติการข่าวกรอง การเฝ้าตรวจและลาดตระเวนทางอากาศ (Intelligence Surveillance and Reconnaissance : ISR) การโจมตีทางอากาศ การปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Warfare : EW) การลำเลียงทางอากาศ (Airlift) การส่งกลับสายแพทย์ทางอากาศ (Aeromedical Evacuation) การเติมเชื้อเพลิงในอากาศ (Air Refueling) การรับกลับกำลังพล (Personnel Recovery) เป็นต้น

6.3.3.4(3) แนวทางการพัฒนากำลังทางอากาศ

1) ปรับปรุงโครงสร้างของกองทัพอากาศให้มีขนาดที่เหมาะสมและทันสมัย สามารถรองรับภารกิจต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เท่าทันเทคโนโลยีและตอบสนองภัยคุกคามทั้งในปัจจุบันและอนาคต เป็นกำลังรบอเนกประสงค์ที่มีความอ่อนตัว สามารถปฏิบัติภารกิจได้หลายรูปแบบ รองรับภารกิจได้อย่างหลากหลาย

2) พัฒนาระบบการฝึกศึกษาของกำลังพลกองทัพอากาศให้มีทักษะและความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานแบบสหวิทยาการ พร้อมทั้งปรับปรุงโครงสร้างและระบบการดำเนินงานให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานในรูปแบบสหวิทยาการ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) พัฒนาขีดความสามารถอากาศยานที่มีใช้ประจำการอยู่ให้มีความทันสมัย ตอบสนองต่อการปฏิบัติการทางอากาศในปัจจุบัน และจัดหาใหม่เพื่อทดแทนในส่วนของอากาศยานที่ครบอายุใช้งาน (ต้องปลดประจำการ) หรือในส่วนที่ยังจัดหาไม่ครบตามแผนการเสริมสร้างกำลัง รวมทั้งมีระบบอาวุธที่ทันสมัย หรือพิจารณาการใช้งานระบบอากาศยานไร้คนขับ (Unmanned Aerial Systems : UAS) ที่สามารถตอบสนองภารกิจต่าง ๆ ของกำลังทางอากาศ ทั้งการรบและมิใช่การรบ มีความทันสมัย สามารถตอบสนองต่อการปฏิบัติการทางอากาศทั้งในปัจจุบันและอนาคต

4) พัฒนาขีดความสามารถระบบบัญชาการและควบคุม ระบบป้องกันทางอากาศ รวมทั้งปรับปรุงระบบควบคุมและแจ้งเตือนภัยทางอากาศ (Airborne Early Warning and Control) และโครงการอื่น ๆ ที่เป็นการเพิ่มขีดความสามารถให้ระบบบัญชาการและควบคุมสามารถเชื่อมโยงข้อมูลที่สำคัญจากส่วนอื่นได้ ทำให้วงรอบการตัดสินใจในการสั่งการและควบคุมได้ถูกต้อง รวดเร็ว และทันเวลา

5) บูรณาการศักยภาพและขีดความสามารถของกำลังทางอากาศร่วมกับกำลังอำนาจแห่งชาติด้านอื่น ๆ ด้วยการพัฒนาระบบบัญชาการและควบคุมร่วมหลายมิติ ร่วมกับกองทัพไทย และสนับสนุนการปฏิบัติการทางทหารร่วมกับเหล่าทัพอื่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การปฏิบัติการร่วมทางไซเบอร์

6.3.3.5 การปฏิบัติการร่วมทางไซเบอร์

6.3.3.5(1) กล่าวทั่วไป

พัฒนาขีดความสามารถด้านการปฏิบัติการร่วมทางไซเบอร์ของกองทัพไทย โดยเตรียมกำลังทางไซเบอร์ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาบุคลากรทางไซเบอร์ กระบวนการปฏิบัติงาน และพัฒนาเครื่องมือ/เทคโนโลยี ให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง และใช้กำลังทางไซเบอร์โดยมุ่งเน้นบูรณาการการปฏิบัติร่วมทางไซเบอร์กับเหล่าทัพและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการสนับสนุนการปฏิบัติการทางทหารในมิติอื่น ๆ ตลอดจนบริหารจัดการเหตุการณ์ภัยคุกคามด้านไซเบอร์ทั้งยามปรกติ ยามวิกฤติ และยามสงคราม ทั้งในระดับกองทัพและระดับประเทศ โดยมีหน่วยบัญชาการไซเบอร์ กองบัญชาการกองทัพไทย และศูนย์ไซเบอร์เหล่าทัพเป็นหน่วยรับผิดชอบในการดำเนินการ

6.3.3.5(2) ขีดความสามารถทางไซเบอร์ร่วมที่ต้องการ

1) หลักนิยมในการปฏิบัติการร่วมทางไซเบอร์กองทัพไทย ที่สามารถบูรณาการขีดความสามารถด้านไซเบอร์ของกองทัพและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถรองรับภัยคุกคามทางไซเบอร์ได้ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

2) การปฏิบัติการไซเบอร์เชิงรับ (Defensive Cyberspace Operations: DCO)

3) การไซเบอร์เชิงป้องปราม (Offensive Cyberspace Operations: OCO)

4) การปฏิบัติในเครือข่ายข้อมูลข่าวสาร (Information Network Operations: INO)

5) ชุดปฏิบัติการไซเบอร์เคลื่อนที่เร็ว (Cyber Protection Team: CPT) สำหรับแก้ไข/ตอบโต้ปัญหาภัยคุกคามทางไซเบอร์ในระดับต่าง ๆ

6.3.3.5(3) แนวทางพัฒนาขีดความสามารถทางไซเบอร์ร่วมของกองทัพไทย

1) ปรับปรุงโครงสร้างหน่วยด้านไซเบอร์ของกองทัพให้มีความพร้อมในการรับมือภัยคุกคามด้านไซเบอร์ที่เพิ่มสูงขึ้น มีระบบ/ เครื่องมือทางไซเบอร์ให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ มีการจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศทางไซเบอร์ (Cyber Center of Excellent) และโรงเรียนไซเบอร์เพื่อศึกษาพัฒนาองค์ความรู้ด้านไซเบอร์ใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาบุคลากรด้านไซเบอร์ของกองทัพตั้งแต่ระดับพื้นฐานจนถึงระดับเชี่ยวชาญ

2) พัฒนาขีดความสามารถด้านไซเบอร์ของกองทัพไทย โดยการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานด้านไซเบอร์อื่น ๆ ของประเทศ สถาบันการศึกษา รวมทั้งต่างประเทศ

3) พัฒนาหลักนิยมในการปฏิบัติการร่วมทางไซเบอร์กองทัพไทย เพื่อบูรณาการและเพิ่มขีดความสามารถด้านไซเบอร์เชิงรับ เชิงป้องปราม และการแลกเปลี่ยนข้อมูลภัยคุกคามทางไซเบอร์/ ข่าวกรองทางไซเบอร์ร่วมกันในกองทัพไทย

4) พัฒนาเสริมสร้างความพร้อมของชุดปฏิบัติการไซเบอร์เคลื่อนที่เร็ว ให้พร้อมตอบโต้/แก้ไขปัญหาภัยคุกคามทางไซเบอร์ใน 3 ระดับ ประกอบด้วย 1) ชุดปฏิบัติการไซเบอร์เชิงรับในระดับแต่ละเหล่าทัพ (Cyber Protection Team: CPTs) 2) ชุดปฏิบัติการไซเบอร์เชิงป้องปรามในระดับกองทัพไทย (Cyber Combat Mission Teams: CCMTs) และ 3) ชุดปฏิบัติการไซเบอร์ในระดับประเทศ เพื่อสนับสนุนการปกป้องระบบโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศของประเทศ (Cyber National Mission Teams: CNMTs)

การปฏิบัติการทางอวกาศ

6.3.3.6 การปฏิบัติการทางอวกาศ

6.3.3.6(1) กล่าวทั่วไป

กระทรวงกลาโหม มีความพร้อมในการเป็นหน่วยงานหลักของประเทศในการรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์ของชาติจากการใช้ทรัพยากรในห้วงอวกาศ ปกป้องภัยคุกคามที่เกิดจากวัตถุอวกาศ และดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพของการปฏิบัติการทางทหารที่มีเทคโนโลยีอวกาศเป็นส่วนสนับสนุน ผลักดันให้เกิดการนำเทคโนโลยีด้านอวกาศมาใช้อย่างเป็นรูปธรรม ด้วยการพัฒนากำลังพลและยุทโธปกรณ์ที่มีขีดความสามารถให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน

6.3.3.6(2) ขีดความสามารถด้านกิจการอวกาศที่ต้องการ

1) ด้านการสื่อสารผ่านดาวเทียม จัดสรรและบริหารจัดการช่องสัญญาณการสื่อสารผ่านดาวเทียมเพื่อสนับสนุนหน่วยงานทางทหารที่ปฏิบัติการทางภาคพื้น ทางทะเล และทางอากาศ ให้สามารถสั่งการและควบคุมทางยุทธวิธีได้อย่างไร้ขีดจำกัดทั้งในยามปกติและในยามสงคราม และรองรับความต้องการของกองทัพในการเปลี่ยนผ่านไปสู่การใช้งานเทคโนโลยีรูปแบบใหม่ เช่น ยานพาหนะ เรือ และอากาศยานไร้คนขับ

2) ด้านการใช้งานภาพถ่ายดาวเทียม มีขีดความสามารถในการจัดหาและใช้งานภาพถ่ายดาวเทียมความละเอียดสูง สำหรับการเฝ้าติดตามการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่เป้าหมายและประเมินภัยคุกคาม จัดทำฐานข้อมูลภาพถ่ายพื้นที่เป้าหมายทางทหารตามแผนป้องกันประเทศ ตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ก่อน และหลังการปฏิบัติการทางทหาร สนับสนุนภารกิจในการพัฒนาประเทศ และรับมือกับภัยพิบัติต่าง ๆ ในสภาวะปกติ

3) ด้านการตรวจสอบและเฝ้าระวังทางอวกาศ (Space Survillance and Space Situation Awareness) ดำเนินการ ติดตามสถานะภาพของดาวเทียมและวัตถุอวกาศสัญชาติไทย รวมถึงตรวจสอบการโคจรของดาวเทียมหรือวัตถุแปลกปลอมที่เข้ามาในห้วงอวกาศของประเทศไทย ตลอด 24 ชั่วโมง รวมถึงการเป็นระบบแจ้งเตือนภัยล่วงหน้า (Space Early Warning System) ร่วมกับหน่วยงานทั้งในและนอกประเทศ เพื่อปกป้องภัยคุกคามที่เกิดจากวัตถุอวกาศที่อาจผลกระทบต่อความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติ

4) ด้านการเข้าถึงและใช้งานสัญญาณดาวเทียมระบุพิกัดโดยไม่มีขีดจำกัด เพื่อสนับสนุนการใช้งานเทคโนโลยีที่สำคัญ เช่น ขีปนาวุธระยะไกล และยานพาหนะไร้คนขับ สำหรับปฏิบัติการทางทหารในภาวะสงคราม

6.3.3.6(3) แนวทางพัฒนาขีดความสามารถด้านกิจการอวกาศ

1) กระทรวงกลาโหมเป็นหน่วยงานหลักที่มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และกำกับดูแลภารกิจในส่วนของกิจการอวกาศของประเทศ

2) สนับสนุนการจัดทำโครงการดาวเทียมแห่งชาติ เพื่อให้มีช่องทางการสื่อสารผ่านดาวเทียมให้กับหน่วยงานด้านความมั่นคงและหน่วยงานภาครัฐที่มีความปลอดภัยและเพียงพอกับความต้องการในการใช้งาน

3) พัฒนาความร่วมมือกับหน่วยงานภายในประเทศในการจัดหาและใช้งานดาวเทียมถ่ายภาพความละเอียดสูง ให้สอดคล้องกับความต้องการและมีความต่อเนื่องในระยะยาว

4) ผลักดันให้มีการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีดาวเทียมระบุพิกัด โดยหน่วยงานภาครัฐ สถาบันการศึกษา รวมถึงภาคเอกชน เพื่อนำมาใช้งานจริงในประเทศในอนาคต

5) ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน ในการพิจารณารูปแบบในการจัดตั้งฐานส่งวัตถุอวกาศในประเทศ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการพึ่งพาตนเองด้านอวกาศ

6) พัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรของกระทรวงกลาโหม ให้มีความรู้และความสามารถในการปฏิบัติงานที่สถานีควบคุมดาวเทียมภาคพื้นดิน ทั้งในส่วนของดาวเทียมสื่อสารและดาวเทียมถ่ายภาพ

บทที่ 7 การปรับปรุงการบริหารจัดการและโครงสร้างของกระทรวงกลาโหมในอนาคต (พ.ศ. 2580)

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 - 2580 กระทรวงกลาโหมได้พิจารณากำหนดแนวทางปรับปรุงการบริหารจัดการและโครงสร้างของกระทรวงกลาโหม โดยจะดำเนินการปรับลดโครงสร้างอัตราหน่วยงานให้มีขนาดเหมาะสมกับภารกิจและภัยคุกคาม ควบรวมหน่วยงานที่มีภารกิจซ้ำซ้อนเพื่อลดยอดกำลังพล และยุบหน่วยงานที่หมดความจำเป็นหรือไม่ทันสมัย โดยมีแนวทางการดำเนินการที่สำคัญ ดังนี้

7.1 สำนักงานรัฐมนตรีกระทรวงกลาโหม

เป็นการปรับปรุงโครงสร้างการจัดและอัตรา ให้มีความเหมาะสมและสนับสนุนภารกิจของรัฐมนตรีกระทรวงกลาโหม ด้านงานรัฐสภา และคณะรัฐมนตรีงานรับเรื่องราวร้องทุกข์กระทรวงกลาโหม และงานจเรทหารทั่วไป โดยมีการทบทวนการปรับปรุงโครงสร้างเป็นระยะ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง รวมทั้ง รองรับการจัดทำอัตราข้าราชการพลเรือนกลาโหมของสำนักงานรัฐมนตรีกระทรวงกลาโหม

7.2 สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม

ดำเนินการจัดทำโครงสร้างการจัดหน่วยในอนาคตของสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม เพื่อให้โครงสร้างการจัดมีความเหมาะสม เกิดความสมดุล ได้สัดส่วนกับภาระงานในความรับผิดชอบ สอดคล้องต่อสภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคงที่เปลี่ยนแปลงไป และสามารถรองรับการปฏิบัติงานตามบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบตลอดจน อำนวยการ ติดตาม กำกับดูแลการปฏิบัติงานนโยบายและยุทธศาสตร์ งานวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร งานการยุติธรรมทหาร งานงบประมาณ การเงินและการตรวจสอบภายใน งานกำลังพล และการปฏิบัติราชการของสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหมและกระทรวงกลาโหม ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยดำเนินการใน 2 ลักษณะ ได้แก่ 1) การปรับปรุงโครงสร้างการจัดและอัตราโดยใช้การปรับเกลี่ยอัตรากำลังพลภายใน ไม่มีผลทำให้อัตรากำลังพล ยอดอัตรากำลังพลและงบประมาณรายจ่ายกำลังพลภาครัฐทุกประเภทเพิ่มขึ้น และ 2) การปรับปรุงโครงสร้างการจัดและอัตรา รองรับการจัดทำอัตราข้าราชการพลเรือนกลาโหม

7.3 กองบัญชาการกองทัพไทย

ดำเนินการปรับปรุงการบริหารจัดการและโครงสร้างของกองบัญชาการกองทัพไทย เพื่อรองรับการเป็นกองบัญชาการร่วมที่สามารถเตรียมความพร้อมและอำนวยการปฏิบัติการยุทธร่วมระหว่างเหล่าทัพได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งปรับปรุงโครงสร้างหน่วยด้านไซเบอร์ของกองทัพให้มีความพร้อมในการรับมือต่อภัยคุกคามด้านไซเบอร์ในทุกระดับ ปรับโครงสร้างภายในหน่วยเพื่อขยายขีดความสามารถในการรักษาความปลอดภัย เพิ่มขีดความสามารถในการต่อต้านการก่อการร้ายสากล การปฏิบัติการด้านการข่าว และการต่อต้านการข่าวกรองในระดับยุทธศาสตร์ รวมทั้งปรับปรุงโครงสร้างหน่วยเพื่อรองรับภารกิจการพัฒนาประเทศการช่วยเหลือประชาชน และการบรรเทาสาธารณภัย หรือภารกิจที่รัฐบาลจะต้องใช้ศักยภาพของกองทัพในการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาสำคัญของชาติ ตลอดจนการปรับปรุงโครงสร้างการจัดและอัตรา เพื่อรองรับการบรรจุข้าราชการพลเรือนกลาโหม

7.4 กองทัพบก

ดำเนินการปรับปรุงโครงสร้างหน่วยตามแผนพัฒนากองทัพบกในด้านต่าง ๆ เพื่อรองรับการปฏิบัติการทางทหารภารกิจทางทหารในทุกสภาวะของความขัดแย้ง ทั้งในส่วนของการป้องกันประเทศและการปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือจากสงคราม โดยปรับปรุงโครงสร้างหน่วยส่วนกำลังรบให้มีขนาด ประเภท และจำนวนให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติการทางทหารในปัจจุบันและอนาคต ปรับปรุงโครงสร้างหน่วยส่วนสนับสนุนการรบ และส่วนส่งกำลังบำรุง ให้ได้สัดส่วนที่เหมาะสมกับโครงสร้างหน่วยส่วนกำลังรบ และปรับปรุงโครงสร้างหน่วยส่วนภูมิภาคให้มีขีดความสามารถและศักยภาพในการเผชิญกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ครอบคลุมพื้นที่เขตความรับผิดชอบ รวมทั้งปรับปรุงโครงสร้างหน่วยส่วนบัญชาการ ส่วนการฝึกศึกษาและหลักนิยม และส่วนการพัฒนาประเทศ ให้มีความสามารถตามพันธกิจที่กำหนดไว้ ตลอดจนการปรับปรุงโครงสร้างการจัดและอัตรา เพื่อรองรับการบรรจุข้าราชการพลเรือนกลาโหม

7.5 กองทัพเรือ

ดำเนินการตามแผนพัฒนากองทัพเรือในด้านต่าง ๆ ซึ่งสามารถกำหนดกรอบแนวคิดในการปรับปรุงการบริหารจัดการและโครงสร้างกองทัพเรือได้ คือ การลดกำลังพล ลดยุทโธปกรณ์ ไม่ลดขีดความสามารถโดยการทดแทนด้วยเทคโนโลยี เพื่อให้มีความพร้อมในการปฏิบัติภารกิจและเผชิญภัยคุกคามของกองทัพเรือในอนาคต หรือ “Fit For The Future” ด้วย การปรับลดหรือยุบเลิกหน่วยที่หมดความจำเป็น หรือมีความซ้ำซ้อน หรือมีหน่วยงานอื่นปฏิบัติอยู่แล้ว และเสริมสร้างขีดความสามารถของหน่วยที่ปฏิบัติภารกิจหลัก โดยเฉพาะหน่วยกำลังรบในทุกมิติ ให้มีความพร้อมในการปฏิบัติภารกิจได้อย่างแท้จริง ซึ่งได้กำหนดเป้าหมายให้กำลังรบของกองทัพเรือ เป็นกำลังรบที่มีขนาดกะทัดรัด ทันสมัย รองรับภารกิจได้ในทุกระดับของความขัดแย้ง ทั้งนี้ การดำเนินการตามกรอบแนวคิดในการปรับปรุงโครงสร้างฯ นั้น กองทัพเรือ จะดำเนินการปรับปรุงโครงสร้างส่วนกำลังรบตามยุทธศาสตร์กองทัพเรือ และแผนต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ ค่อยเป็นค่อยไป โดยการใช้การปรับปรุงโครงสร้างส่วนกำลังรบเป็นแกนกลาง อาทิ การจัดหาเรือรบหลักที่มีเทคโนโลยีสูงทดแทนการปลดระวางเรือที่มีอายุการใช้งานเกินเกณฑ์ ซึ่งจะทำให้สามารถลดจำนวนกำลังพลประจำเรือโดยการทดแทนด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย การจัดหน่วยระดับกรมทหารราบ และกองพันทหารราบ ให้ตรงตามแนวทางการใช้กำลังของทหารราบยานเกราะใหม่ ด้วยการลดกำลังพลโดยเฉพาะทหารกองประจำการ และการปรับปรุงโครงสร้างภายในกองพันรักษาฝั่ง และกองพันต่อสู้อากาศยาน โดยการจัดหาระบบอาวุธปล่อยนำวิถีที่ทันสมัยมาทดแทนอาวุธปืนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถและลดจำนวนกำลังพลเพื่อเพิ่มขีดความสามารถและลดจำนวนกำลังพล รวมถึงดำเนินการปรับปรุงโครงสร้างส่วนอื่น ๆ ให้สอดคล้องกับส่วนกำลังรบ ประกอบด้วย ส่วนบัญชาการ ส่วนยุทธบริการ และส่วนการศึกษาและวิจัย เพื่อให้ส่วนต่าง ๆ สามารถสนับสนุนส่วนกำลังรบให้ดำรงความพร้อมในการปฏิบัติการได้อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการปรับปรุงโครงสร้างการจัดและอัตรา เพื่อรองรับการบรรจุข้าราชการพลเรือนกลาโหม

7.6 กองทัพอากาศ

ดำเนินการปรับปรุงระบบบริหารจัดการด้านต่าง ๆ โครงสร้างการจัดและอัตรากำลังพลของหน่วยให้สอดคล้องกับแนวทางการปรับปรุงโครงสร้างกำลังรบตามทิศทางการพัฒนากองทัพอากาศในสมุดปกขาวกองทัพอากาศ แนวทางการใช้กำลังกองทัพอากาศ และแนวความคิดการปฏิบัติการในแต่ละด้าน เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถและประสิทธิภาพในการปฏิบัติภารกิจให้ครอบคลุมทั้ง 3 มิติ (มิติทางอากาศ มิติไซเบอร์ และมิติอวกาศ) โดยใช้แนวทางที่สำคัญ ได้แก่ การบูรณาการหน่วยงานที่มีภารกิจซ้ำซ้อน แปรสภาพหน่วยงานที่มีความจำเป็นลดลง ปรับยุบหน่วยงานที่หมดความจำเป็น ปรับโครงสร้างสอดรับกับการจัดระบบงานแบบเบ็ดเสร็จ มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ทดแทนกำลังพล และอาศัยความร่วมมือจากภาคเอกชนปฏิบัติงานทดแทนด้านการส่งกำลังบำรุงและการสนับสนุน ตลอดจนการปรับปรุงโครงสร้างการจัดและอัตราเพื่อรองรับการบรรจุข้าราชการพลเรือนกลาโหม

7.7 หน่วยงานที่ควรเป็นข้าราชการพลเรือนกลาโหม

กระทรวงกลาโหมได้กำหนดแนวความคิดในการกำหนดหน่วยทหารที่สมควรเป็นข้าราชการพลเรือนกลาโหม โดยพิจารณาจากหน่วยงานในสังกัดกระทรวงกลาโหมที่ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับภารกิจหลักของกระทรวงกลาโหม ประกอบด้วย 1) การปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ยุทธบริเวณ และ 2) การกำหนดยุทธศาสตร์และแผนทางทหาร ข่าวกรองทางทหาร หลักนิยมทางทหารการจัดทำอัตราทหาร และการศึกษาทางทหาร โดยในระยะแรกให้ความสำคัญกับการจัดทำโครงสร้างฯ และบรรจุข้าราชการพลเรือนกลาโหม จำนวน 4 สายงาน ได้แก่ 1) สายงานด้านการแพทย์และพยาบาล 2) สายงานด้านการเงิน 3) สายงานด้านการตรวจสอบภายใน และ 4) สายงานด้านการศึกษา ระยะต่อไปจะดำเนินการจัดทำโครงสร้างการจัดหน่วย และบรรจุข้าราชการพลเรือนกลาโหมของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงกลาโหมให้ครอบคลุมทุกสายงาน

บทที่ 8 ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

ความท้าทายอย่างยิ่งที่จะทำให้การดำเนินการตาม “เอกสารและยุทธศาสตร์การพัฒนากองทัพ พ.ศ. 2569 - 2580” บรรลุผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งทุกฝ่ายจะต้องร่วมกัน เพื่อให้สามารถดำเนินการได้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ มีดังนี้

8.1 ความต่อเนื่องของนโยบาย

การดำเนินการตาม “เอกสารและยุทธศาสตร์การพัฒนากองทัพ พ.ศ. 2569 - 2580” เป็นการกำหนดทิศทางที่สำคัญในการดำเนินการตามแผนระยะยาว เพื่อให้กระทรวงกลาโหมมีโครงสร้างการจัดที่มีขนาดเหมาะสมกับภารกิจด้านความมั่นคงในอนาคต ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการจัดหน่วยจากเดิมที่เป็นโครงสร้างขนาดใหญ่ ซึ่งต้องมีการควบรวมหน่วยงานที่มีภารกิจซ้ำซ้อนเพื่อลดยอดกำลังพล และยุบหน่วยงานที่หมดความจำเป็นหรือไม่ทันสมัย รวมทั้งการจัดประเภทข้าราชการให้มีความเหมาะสม โดยการพัฒนาดังกล่าวจะต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการ และต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติภารกิจขององค์กร รวมทั้งขวัญกำลังใจและสิทธิของกำลังพลที่ควรจะได้รับ

นอกจากนี้ ในการเสริมสร้างขีดความสามารถด้านยุทโธปกรณ์ของกองทัพให้ทันต่อเทคโนโลยีทางทหารที่มีพัฒนาการแบบก้าวกระโดด และมีมิติที่หลากหลายมากขึ้น (เพิ่มมิติไซเบอร์ และอวกาศ) จำเป็นต้องใช้งบประมาณรองรับภัยคุกคามดังกล่าวจำนวนมาก เนื่องจากมีราคาแพง และไม่สามารถดำเนินการจัดหาได้ในคราวเดียวหรือใช้เวลาอันสั้น ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่ต้องดำรงความต่อเนื่องในระดับนโยบายทั้งในส่วนของกระทรวงกลาโหม และในระดับรัฐบาล รวมทั้งต้องได้รับการสนับสนุนจากประชาชน เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนการดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

8.2 งบประมาณสนับสนุน

ในแต่ละปีกระทรวงกลาโหมได้รับงบประมาณจำกัด กระทรวงกลาโหมจึงมุ่งเน้นการซ่อมปรับปรุงยุทโธปกรณ์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและยืดอายุการใช้งานยุทโธปกรณ์ที่มีอยู่เดิมให้ยังคงสามารถดำรงการปฏิบัติภารกิจได้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ เพื่อให้สามารถนำไปสู่การผลิตและบรรจุใช้งานในอัตราของเหล่าทัพและลดการจัดซื้อจากต่างประเทศ อย่างไรก็ตามกระทรวงกลาโหมยังคงมีความจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการจัดหายุทโธปกรณ์เพื่อเสริมสร้างความทันสมัย เพื่อให้สอดคล้องกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและรูปแบบภัยคุกคามที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งงบประมาณในการจัดหายุทโธปกรณ์ดังกล่าวมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นตามมูลค่าของเทคโนโลยีกำลังรบ อีกทั้งยังมีค่าใช้จ่ายในการดำรงขีดความสามารถยุทโธปกรณ์ ซึ่งยังคงต้องอาศัยการพึ่งพาจากต่างประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จึงต้องสร้างความเข้าใจกับภาคประชาชนถึงความจำเป็นในการขอรับงบประมาณสนับสนุน

ทั้งนี้ หากต้องมีการจัดหายุทโธปกรณ์ กระทรวงกลาโหมจะดำเนินการด้วยความโปร่งใส และให้ประชาชนมีส่วนรวมในการตรวจสอบ เพื่อประโยชน์สูงสุดของทางราชการ และความคุ้มค่ากับภาษีของประชาชน รวมทั้งจะดำเนินการตามนโยบายการใช้ชิ้นส่วนหรือผลิตภัณฑ์ภายในประเทศหรือการให้ผู้ประกอบการลงทุนตอบแทนการจัดซื้อจัดจ้างยุทโธปกรณ์ ที่กำหนดให้ผู้ยื่นข้อเสนอต้องถ่ายทอดเทคโนโลยีและมอบสิทธิการผลิตยุทโธปกรณ์บางชนิดให้กองทัพสามารถผลิตได้เอง ซึ่งจะเป็นการสนับสนุนอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจให้กับประเทศต่อไป

8.3 การปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบ คำสั่ง เพื่อรองรับการดำเนินการ

ในการพัฒนากองทัพให้มีโครงสร้างการจัดที่มีขนาดกะทัดรัด ทันสมัย มีความคล่องตัวในการตอบสนองภารกิจที่หลากหลายมากขึ้น เพื่อให้พร้อมสนับสนุนรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงได้ทุกรูปแบบ ทุกมิติ และทุกระดับความรุนแรง ตลอดจนเป็นกองทัพที่ประชาชนสามารถพึ่งพาได้ในทุกสถานการณ์จำเป็น กระทรวงกลาโหมจำเป็นที่จะต้องการปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบ คำสั่ง ให้มีความทันสมัย เพื่อรองรับการปฏิบัติภารกิจในทุกมิติ และเอื้อต่อการพัฒนากองทัพ

นอกจากนี้ เพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ยังต้องมีการสร้างการรับรู้ให้กำลังพลในกองทัพและภาคส่วนอื่น ๆ รวมถึงประชาชนทั่วไป เพื่อให้เกิดความเข้าใจและเกิดความร่วมมือในการพัฒนากองทัพให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมถึงมีความเชื่อมั่นในการบริหารราชการของกระทรวงกลาโหม และเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ เพื่อให้กระทรวงกลาโหมเป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง มีกองทัพชั้นนำที่มีความทันสมัย และมีศักยภาพทางทหารที่ทัดเทียมกับประเทศในภูมิภาค มีบทบาทสำคัญในด้านความมั่นคงของรัฐ เป็นที่เชื่อมั่นของประชาชน และมีบทบาทนำในการส่งเสริมความมั่นคงของภูมิภาค ตลอดไป

บทที่ 9 บทสรุป

“เอกสารยุทธศาสตร์และการพัฒนากองทัพ พ.ศ. 2569 - 2580” หรือ “Ministry Of Defence White Paper 2026 - 2037” ฉบับนี้ เป็นการเผยแพร่ข้อมูล และสร้างความเข้าใจกับหน่วยงานด้านความมั่นคง ส่วนราชการ ภาครัฐ เอกชน และประชาชน ให้ได้รับทราบถึงบทบาทของกระทรวงกลาโหม และแนวทางการเสริมสร้างและพัฒนากองทัพเพื่อให้มีความพร้อมในการปฏิบัติภารกิจตามบทบาทที่กำหนด และมีความพร้อมรบในระยะยาว ทั้งนี้จะต้องมีการจัดทำแผนการดำเนินการในรายละเอียด และกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน รวมทั้งควรมีการพัฒนากลไกในการขับเคลื่อนการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถนำนโยบายไปดำเนินการให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป อาทิ การปฏิรูปการบริหารจัดการและการปรับปรุงโครงสร้างกระทรวงกลาโหม การพัฒนาขีดความสามารถด้านยุทโธปกรณ์ การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ การนำข้าราชการพลเรือนกลาโหมมาบรรจุทดแทนข้าราชการทหาร การพัฒนากำลังพลทั้งด้านการศึกษาอบรมและการฝึก และการเสริมสร้างความร่วมมือกับต่างประเทศ เป็นต้น

นอกจากนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องความเข้าใจเหตุผลถึงความจำเป็นในการดำเนินการ และมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนนโยบาย รวมทั้งควรมีการติดตาม กำกับดูแล ตรวจสอบประเมินผล และทบทวนยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนากองทัพเป็นประจำทุกปีหรือตามห้วงเวลาที่เหมาะสม เพื่อให้กระทรวงกลาโหมมีขนาดที่เหมาะสม ทันสมัย สอดคล้องสภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคง และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปตามห้วงเวลาที่กำหนด รวมทั้งกฎหมายและนโยบายด้านความมั่นคงที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนงบประมาณที่กระทรวงกลาโหมได้รับการจัดสรร เพื่อให้ส่วนราชการในสังกัดกระทรวงกลาโหมสามารถนำไปดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรม